

Forest Stewardship Council®

Český standard FSC

FSC-STD-CZE-02-2024 CZ

Tato verze prošla jazykovou korekturou dne 14. 8. 2024 (podstatné změny jsou v 6.4.3, 8.2.1, 10.1., 10.2.4, 10.7.1 a jsou v dokumentu zvýrazněny).

Názvy a autoři fotek

Zleva doprava:

Dubo-bukový les – Tomáš Duda

Lesní audit - Jakub Fabík

Strukturovaný smrkový les - Tomáš Duda

POZNÁMKA K TÉTO ČESKÉ VERZI:

Toto je překlad oficiální verze standardu FSC pro lesní hospodaření, která je schválena FSC International Center a je k dispozici na ic.fsc.org. Tento překlad není oficiálně schválen FSC International Center. Pokud dojde k jakémukoli rozporu nebo nesouladu mezi schválenou anglickou verzí a jakoukoli přeloženou verzí, má přednost anglická verze.

Název:	Český standard FSC
Referenční kód dokumentu:	FSC-STD-CZE-02-2024 CZ
Stav:	Schválen
Rozsah:	Lesy všech typů (více informací v kapitole 2.2 Působnost standardu)
Datum schválení:	17. května 2023
Schválil:	Policy and Standards Committee
Datum zveřejnění:	21. listopadu 2023
Datum účinnosti:	20. února 2024
Přechodné období¹:	12 měsíců od data účinnosti
Datum vstupu v platnost:	Do revize, nahrazení nebo stažení standardu
Národní kontakt:	Tomáš Duda - ředitel FSC ČR info@czechfsc.cz
Kontakt na FSC Performance and Standards Unit:	FSC International Center - Performance and Standards Unit - Adenauer Allee 134 53113 Bonn, Germany +49-(0)228-36766-0 +49-(0)228-36766-65 psu@fsc.org
<p>© 2023 Forest Stewardship Council, A.C. Všechna práva vyhrazena. FSC®F000100</p> <p>Žádná část tohoto díla chráněná autorskými právy vydavatele nesmí být jakkoli reprodukována nebo kopírována (graficky, elektronicky či mechanicky, včetně pořizování fotokopíí, nahrávání, natáčení nebo jiným způsobem) bez písemného souhlasu vydavatele.</p> <p>Forest Stewardship Council (FSC) je nezávislá, nezisková, nevládní organizace, která celosvětově podporuje environmentálně vhodné, sociálně přínosné a ekonomicky životaschopné lesní hospodaření.</p> <p>Vizí FSC je, že skutečná hodnota lesů je uznávána a plně začleněna do společnosti po celém světě. FSC je lídrem a určující silou pro lepší hospodaření s lesy a transformaci trhu, posouvající globální lesnický trend směrem k udržitelnému využívání, ochraně, obnově a respektu pro všechny.</p>	

¹ Přechodné období je čas, ve kterém začíná platit nové verze a zároveň končí platnost staré verze standardu. Šest (6) měsíců po skončení přechodného období jsou certifikáty vydané podle staré verze neplatné.

OBSAH

A.	Předmluva	5
A.1.	Popisné prohlášení FSC	5
A.2.	Popisné prohlášení národní kanceláře/standardizační komise	5
B.	Úvod	6
B.1.	Účel standardu	6
B.2.	Působnost standardu	7
B.3.	Proces tvorby standardu	7
C.	Verze standardu	7
C.1.	Referenční kód dokumentu	7
D.	Kontext	8
D.1.	Česká republika	8
D.2.	Členové Standardizační komise FSC ČR	9
E.	Související dokumenty	9
F.	Poznámky k interpretaci indikátorů*	10
G.	Principy, kritéria a národní <i>indikátory</i>*	11
	PRINCIP 1: DODRŽOVÁNÍ ZÁKONŮ	11
	PRINCIP 2: PRÁVA PRACOVNÍKŮ A PRACOVNÍ PODMÍNKY	13
	PRINCIP 3: PRÁVA DOMORODÝCH OBYVATEL	16
	PRINCIP 4: VZTAHY S MÍSTNÍMI OBYVATELI	17
	PRINCIP 5: UŽITKY Z LESA	19
	PRINCIP 7: HOSPODAŘSKÉ PLÁNOVÁNÍ	25
	PRINCIP 8: MONITORING A HODNOCENÍ	27
	PRINCIP 9: VYSOKÉ OCHRANÁŘSKÉ HODNOTY *	29
	PRINCIP 10: REALIZACE HOSPODÁŘSKÝCH ČINNOSTÍ	31
H.	Přílohy	36
	Příloha A - Seznam platných zákonů, předpisů a národně ratifikovaných mezinárodních smluv, úmluv a dohod	37
	Příloha B – Druhová skladba obnovovaných porostů	40
	Příloha C - Směrnice k omezení eroze půdy, minimalizaci poškození porostů při těžbě a dopravě dřeva a při stavbě cest, k omezení jiných mechanických zásahů do půdy a k ochraně vodních zdrojů	48
	Příloha D – Soubory lesních typů s přijatelným rizikem pro odvoz klestu a těžebních zbytků:	50
	Příloha E - Nástroje hospodaření a zdroje informací pro indikátory 7.2.1 a 8.2.1	51
	Příloha F - Stav lesních půd a jejich schopnost vázat uhlík	54
	Příloha G – Seznam zvláště chráněných a ohrožených druhů	56
	Příloha H – Systém vysokých ochranářských hodnot* (VOH) v České republice (včetně strategií pro zachování území s vysokou ochranářskou hodnotou*)	57
	Příloha I – Požadavky na školení <i>pracovníků</i> *	73
	Příloha J - Diagram koncepce <i>sítě ochranářských území</i> * (Princip 6)	74
I.	Definice a interpretace pojmů	75

A. Předmluva

A.1. Popisné prohlášení FSC

Organizace Forest Stewardship Council (FSC) byla založena v roce 1993 v návaznosti na Konferenci OSN o životním prostředí a rozvoji, která se konala o rok dříve v Rio de Janeiru. Jako svůj cíl si FSC stanovilo prosazování environmentálně vhodného, sociálně prospěšného a ekonomicky životaschopného obhospodařování světových lesů.

Environmentálně vhodné lesní hospodaření zaručuje, že těžba dřeva a ostatních ne-dřevních produktů zachovává biodiverzitu, produktivitu i ekologické procesy lesa. Sociálně přínosné lesní hospodaření pomáhá místním obyvatelům i společnosti jako celku využívat dlouhodobé přínosy lesa a zároveň dává místním obyvatelům silnou motivaci udržet si lesní zdroje a dodržovat dlouhodobé lesní hospodářské plány. Ekonomicky životaschopné lesní hospodaření je takové hospodaření, ve kterém jsou zásahy do lesa řízeny tak, aby přinášely dostatečný zisk, který nejde na úkor lesních zdrojů, lesního ekosystému nebo dotčených lidí. Napětí mezi potřebou vytvářet dostatečné finanční příjmy a požadavky na dodržování principů odpovědného lesního hospodaření lze snížit snahou uvádět na trh úplnou škálu lesních produktů a služeb jako zboží s přidanou hodnotou. (Stanovy FSC A. C., schválené v září 1994, poslední revize v červnu 2011)

FSC je mezinárodní organizace zajišťující systém dobrovolné akreditace a certifikace nezávislou třetí stranou. Tento systém umožňuje držitelům certifikátů, aby své výrobky a služby nabízeli na trhu jako produkty pocházející z environmentálně vhodného, sociálně prospěšného a ekonomicky životaschopného lesního hospodaření. FSC dále stanovuje kritéria pro vypracování a schválení Standardů FSC, které jsou založeny na FSC Principech a kritériích. Kromě toho FSC také definuje standardy pro akreditaci certifikačních firem, které kontrolují soulad se Standardy FSC. Na základě zmíněných standardů FSC poskytuje certifikační systém, který umožňuje držitelům certifikátů, aby své produkty nabízeli na trhu jako FSC certifikované.

A.2. Popisné prohlášení národní kanceláře/standardizační komise

FSC ČR je členská organizace, která se skládá ze tří odborných sekcí – ekonomické, ekologické a sociální, které mají rovný hlas. Členové FSC ČR vytvářejí a revidují Český standard FSC, prostřednictvím Standardizační komise. Členové FSC ČR schvalují návrh standardu připraveného Standardizační komisí na valné hromadě organizace.

FSC ČR je otevřena novým členům a pozorovatelům. Pro více informací navštivte stránky organizace FSC ČR: www.czechfsc.cz

B. Úvod

B.1. Účel standardu

Tento standard stanovuje základní pravidla, podle nichž posuzují FSC akreditované certifikační orgány praxi lesního hospodaření v České republice v rozsahu daném Standardem (viz 2.2. níže).

Principy a kritéria FSC lesního hospodaření představují mezinárodně uznávaný standard odpovědného hospodaření. Každý mezinárodně uznávaný standard lesního hospodaření je však nutné přizpůsobit na regionální či národní úroveň a reflektovat tak různé právní, sociální a geografické podmínky vztahující se k lesům v různých částech světa. Principy a kritéria FSC proto vyžadují vytvořit *indikátory**, které jsou přizpůsobené regionálním či národním podmínkám a kterých lze na úrovni lesní hospodářské jednotky dosáhnout.

Obecné mezinárodní indikátory FSC (FSC-STD-60-004 V1-0 EN), které schválila výkonná rada FSC v březnu 2015, jsou výchozím bodem pro adaptaci Principů a kritérií FSC na konkrétní regionální a národní podmínky (od 1. července 2018 je platná revidovaná verze tohoto dokumentu FSC-STD-60-004 V2-0 EN). To umožňuje:

- Zajistit stejnoměrnou implementaci Principů a kritérií FSC kdekoli na světě
- Posílit důvěryhodnost systému FSC
- Zvýšit kvalitu a konzistenci Národních standardů pro lesní hospodaření
- Vytvořit podmínky pro rychlejší a efektivnější proces schvalování národních standardů pro lesní hospodaření

Principy a kritéria FSC spolu s národními *indikátory**, které jsou schválené FSC Policy and Standards Committee, tvoří tzv. Národní standard FSC pro lesní hospodaření.

Tvorba Národního standardu se řídí požadavky stanovenými v těchto dokumentech:

- FSC-PRO-60-006 V2-0 EN Development and Transfer of National Forest Stewardship Standards to the FSC Principles and Criteria Version 5-1;
- FSC-STD-60-002 (V1-0) EN Structure and Content of National Forest Stewardship Standards AND
- FSC-STD-60-006 (V1-2) EN Process requirements for the development and maintenance of National Forest Stewardship Standards.

Výše uvedené dokumenty byly vytvořeny FSC Performance and Standards Unit (PSU) za účelem zvýšení transparentnosti a konzistentnosti certifikačních rozhodovacích procesů mezi jednotlivými Certifikačními firmami v různých částech světa tak, aby posílily důvěryhodnost certifikačního systému FSC jako celku.

B.2. Působnost standardu

Tento standard je možné použít pro v tomto rozsahu:

Zeměpisná oblast	Česká republika
Typy lesů	Lesy všech typů
Typ vlastnictví	Veřejné a soukromé
Kategorie rozsahu a intenzity (dle článku 6 standardu FSC-STD-60-002)	Všechny kategorie hospodářských jednotek včetně malých lesů a lesů s malou hospodářskou intenzitou <i>(viz kapitola 6 tohoto standardu)</i>
Lesní produkty (dle standardu FSC-STD-40-004a)	Surové dříví Nedřevní lesní produkty: vánoční stromky

Při FSC certifikaci *nedřevních lesních produktů** prostřednictvím tohoto standardu je *vlastník** povinen splnit specifické požadavky pro *nedřevní lesní produkty** současně se všemi ostatními částmi tohoto standardu.

B.3. Proces tvorby standardu

První Národní standard FSC pro Českou republiku byl schválen v roce 2006. Navazující revize standardu byla odsouhlasena a zahájena na Valné hromadě FSC ČR v roce 2008. Všechny tři sekce se shodly na dvou zástupcích FSC ČR, kteří budou sekci reprezentovat ve Standardizační komisi. V srpnu 2013 došlo ke konečnému schválení Standardu s připomínkami, které byly vypořádány v květnu 2015. O dva roky později byla schválena dodatečná technická revize v jejímž rámci došlo k úpravě čtyř indikátorů. Proces přechodu Standardu na základě souladu s novými požadavky stanovených Principy a kritérii FSC (verze 5) započal v květnu 2017. Cílem bylo zahrnout do jeho znění relevantní Mezinárodní obecné indikátory a současně zrevidovat vybrané *indikátory** s přihlédnutím k mitigačním opatřením spojeným s klimatickou změnou.

C. Verze standardu

C.1. Referenční kód dokumentu

FSC-STD-CZE-02-2023

D. Kontext

D.1. Česká republika

se nachází ve střední Evropě v rozmezí 48° a 51° severní šířky a 12° a 19° východní délky. Je tvořena zejména nízkými kopci a vysočinami, které jsou podél hranic obklopeny nízkými horami. Na severu a severovýchodě se rozkládají příhraniční pohorí, jehož součástí jsou Krkonoše s nejvyšším bodem v zemi (Sněžka, 1602 m). Na jihovýchodě se podél česko-slovenské hranice rozkládají Karpaty. Hranici s Německem tvoří na jihu západě Šumava. Dvě oblasti nížin se váží na řeku Labe a řeku Moravu. Největší plochu pokrývá leso-zemědělská krajina.

V České republice jsou lesy nejrozšířenějším typem ekosystému. Zahrnují poměrně velké množství jednotlivých přírodních biotopů, které v současnosti pokrývají cca 34 % (2 677 mil. ha) z celkové rozlohy země. Hospodářské lesy tvoří více než 75 % všech lesů. Bez ohledu na účel lze lesy rozlišit na lesy přírodě blízké (cca 30 %, tj. přibližně 10 % rozlohy země) a lesy s nižší přírodní hodnotou (cca 70 %) – všechny jsou v souladu s definicí přírodních lesů. Lesní plantáže jsou velmi vzácné – nachází se na méně než 0,01 % lesní půdy. Využívají se pouze plantáže vánočních stromků pod elektrickým vedením. Typické plantáže topolů a podobných dřevin s krátkou dobou obměny se nachází pouze na zemědělské půdě – a proto nesplňují podmínky pro FSC certifikaci.

Druhové složení lesů lze obecně vyjádřit klíčovými těženými druhy dřevin: smrk ztepilý (48,8 %), jedle (1,2 %), borovice (16,1 %), modřín (3,9 %), dub (7,5 %), buk (9,0 %), bříza (2,8 %). V roce 2020 představovala výměra obnovovaných lesních porostů 40 286 ha, což je výrazný nárůst oproti minulým letům. Jde o očekávaný důsledek obnovy holin po rozsáhlých kalamitních těžbách. Je to způsobeno kombinací dopadů globální změny klimatu, nestabilních porostů s dominancí smrku a dále přítomností kůrovce. Podíl listnáčů je v umělé obnově dlouhodobě stabilní. Ve srovnání s minulými lety se jejich podíl mírně zvýšil; v roce 2020 představoval 51,3 %. Díky tomu se druhová skladba lesů v ČR ve prospěch listnáčů mírně mění (z 22,3 % v roce 2000 na 28,2 % v roce 2020).

V době vzniku českého státu se na většině území nacházely lesy. Ve 12. až 14. století docházelo v Čechách a na Moravě k intenzivnímu osídlování, které s sebou neslo rozsáhlé mýcení a klučení lesů. Za vlády Marie Terezie byla lesnatost v českých zemích pouze 14 %, na počátku 20. století již dosahovala 30 %. Rozloha lesních pozemků byla v českých zemích koncem 19. století malá, proto se začalo s „masivním“ vysazováním smrkových monokultur, které vedlo k ústupu listnatých lesů. Ekologickou katastrofou pro lesní ekosystémy, která měla významný dopad na kvalitu horských lesů, představovalo vysoké množství průmyslových emisí.

Až do konce druhé světové války v Československu převažovalo soukromé vlastnictví lesů. Významný dopad na strukturu majetkového vlastnictví měla první pozemková reforma (1919-1938), která ovlivnila velké vlastníky lesů s rozlohou nad 10 000 ha. Po druhé světové válce proběhla v Československu další rozsáhlá sociálně ekonomická pozemková reforma. Stát postupně převzal většinu obecních a městských lesů. Po roce 1989 docházelo v lesnickém sektoru k postupným privatizacím a restitucím znárodněného

majetku. Restituce nadále probíhají. Některé majetky jsou stále předmětem soudního sporu. Dá se však říci, že se vlastnictví lesů se v určité podobě ustálilo; převažují lesy ve vlastnictví státu.

Téměř 53 % lesů obhospodařuje stát (státní podnik LČR 44,37 %, vojenské lesy – VLS 4,71 %, MŽP 3,65 % lesů v národních parcích). Právnícké osoby mají ve vlastnictví 3,41 %, obce 17,19 %, církve 5,32 %, fyzické osoby 19,2 % a lesní družstva a spolky 1,19 %. Vlastnictví lesů může do určité míry ovlivňovat bezpečnost a ochranu zdraví při práci v lese. Přestože je úroveň legislativy týkající se BOZP na poměrně vysoké úrovni, používání ochranných pomůcek a povinnost řádného školení BOZP je stále u některých typů zaměstnávání (např. OSVČ) nedořešena.

D.2. Členové Standardizační komise FSC ČR

Jaromír Bláha (Hnutí DUHA - Friends of the Earth Czech Republic) - ekologická sekce

Richard Višňák (geobotanik) - ekologická sekce

Tomáš Pařík (Asociace českého papírenského průmyslu) - ekonomická sekce

Vasil Hutník (Lesní hospodářství Města Solnice) - ekonomická sekce

Petr Mareš (NaZemi) – sociální sekce

Jitka Schneiderová (Spolek pro obnovu venkova) – sociální sekce, později nahrazena Michalem Terazem/Jaroslavou Nestěrovou (Odborový svaz dřevo, lesy voda).

E. Související dokumenty

Následující referenční dokumenty jsou relevantní pro aplikaci tohoto standardu. U dokumentů bez uvedeného čísla jejich verze platí jejich poslední vydání.

FSC-POL-20-003	<i>FSC Policy on the Excision of Areas from the Scope of Certification</i>
FSC-POL-30-001	<i>FSC Pesticides Policy</i>
FSC-POL-30-602	<i>FSC Interpretation on GMOs: Genetically Modified Organisms</i>
FSC-STD-20-007	<i>Forest Management Evaluations</i>
FSC-STD-30-005	<i>FSC Standard for Group Entities in Forest Management Groups</i>
FSC-PRO-01-008	<i>Processing Complaints in the FSC Certification Scheme</i>
FSC-PRO-30-006	<i>Ecosystem Services Procedure: Impact Demonstration and Market Tools</i>
FSC-DIR-20-007	<i>FSC Directive on FSC Forest Management Evaluations</i>
FSC-GUI-30-003	<i>FSC Guidelines for the implementation of the right to Free, Prior and Informed Consent (FPIC)</i>
FSC-GUI-60-005	<i>Promoting Gender Equality in National Forest Stewardship Standards</i>

F. Poznámky k interpretaci indikátorů*

Ke každému *kritériu** je přiřazen určitý počet *indikátorů**. *Indikátory**, které jsou pouze očíslované, tedy bez doplňkového písmene (např. indikátor 1.1.1), jsou platné pro *lesy** a *plantáže** všech velikostí a typů. V případech, kdy jsou specifikovány dodatečné požadavky, které se vztahují pouze na velké lesy (tj. lesy, které nejsou malé nebo s nízkou *intenzitou** hospodaření) následuje po čísle indikátoru písmeno "V".

Standard dále obsahuje také určitý počet *indikátorů**, které platí pouze pro lesy malé nebo s nízkou intenzitou hospodaření. V kontextu tohoto standardu jsou lesy malé nebo s nízkou intenzitou hospodaření definovány jako hospodářská jednotka o celkové rozloze 1 000 hektarů nebo menší. Indikátory určené pro tento druh lesů jsou označovány písmenem „M“, které následuje za číselným označením indikátoru.

Následující prvky Standardu jsou považovány za normativní: rozsah, datum nabytí účinnosti, doba platnosti, slovník pojmů, *principy**, *kritéria** a *indikátory**, směrnice, tabulky, přílohy (pokud není určeno jinak). Poznámky ve standardu nejsou považovány za normativní.

G. Principy, kritéria a národní *indikátory**

PRINCIP 1: DODRŽOVÁNÍ ZÁKONŮ

Vlastník* dodržuje všechny platné zákony, regulace a Českou republikou ratifikované mezinárodní dohody, úmluvy a smlouvy.

- 1.1 **Vlastník* je právním subjektem s jasnou, doloženou a nezpochybnitelnou *právní registrací** a má písemné oprávnění *právně způsobilé** instituce pro danou činnost.**
  - 1.1.1 Vlastník* má k dispozici oficiální dokumenty od právně způsobilé* instituce dokládající, že je buď právním subjektem nebo právnickou osobou.
- 1.2 **Vlastník* doloží, že vlastnická a užívací práva k hospodářské jednotce*, stejně jako její hranice, jsou jasně definovány.**
  - 1.2.1 Vlastník* doloží dokumentem právně způsobilé* instituce vlastnictví, popřípadě právo ke správě lesního majetku v rozsahu certifikátu.
  - 1.2.2 Hranice všech certifikovaných hospodářských jednotek* jsou jasně zdokumentovány a zachyceny v mapách. Pokud nejsou jasně zřetelné v terénu, jsou označeny v terénu anebo v mapách nebo alespoň v mapách tak aby byly nezaměnitelně identifikovatelné.
- 1.3 **Vlastník* má zákonné* právo působit na území hospodářské jednotky* a splňuje požadavky platných zákonů, národních a místních právních předpisů a administrativních nařízení. Zákonná* práva vztahující se na hospodářskou jednotku* umožňují těžbu a sklizeň produktů a/nebo dodávání ekosystémových služeb*. Vlastník* hradí zákonné poplatky, jež s těmito právy či povinnostmi souvisí.**
  - 1.3.1 Při všech hospodářských činnostech jsou dodržovány *platné právní předpisy** a povinnosti týkající se obhospodařování lesa.
  - 1.3.2 Úhrada všech poplatků spojených s lesním hospodařením se provádí řádně a *včas** dle relevantních legislativních předpisů.
  - 1.3.3 Činnosti vyplývající z *hospodářského plánu** jsou koncipovány tak, aby byly v souladu se všemi *platnými právními předpisy**.
- 1.4 **Vlastník* navrhuje a realizuje opatření a/nebo zapojuje orgány státní správy a samosprávy, jež budou systematicky chránit hospodářskou jednotku* před neoprávněným nebo nezákonným využíváním, osídlováním či jinými nezákonnými činnostmi.**
  - 1.4.1 Jsou zavedena opatření, která zajišťují *ochranu** před neoprávněnou či nelegální těžbou, lovem, rybařením, chytáním do pastí, sběrem, osídlováním a jinými neoprávněnými činnostmi.
  - 1.4.2 Tam, kde je *ochrana* zákonnou** odpovědností regulačních orgánů, je zaveden systém spolupráce s těmito regulačními orgány s cílem identifikovat neoprávněné nebo nelegální činnosti, ohlašovat je, mít je pod kontrolou a zrazovat od nich.
  - 1.4.3 V případě, že dojde k nelegálním nebo neoprávněným činnostem, jsou podniknuta nápravná opatření.
  - 1.4.4 *Vlastník** nebo pověřená osoba eviduje a řeší všechny přestupky relevantní k předmětu certifikace proti platným legislativním předpisům.
- 1.5 **Při přepravě a obchodu lesních produktů z hospodářské jednotky* do doby jejich prodeje vlastník* dodržuje příslušné platné zákony, místní právní předpisy, ratifikované mezinárodní úmluvy či další závazná pravidla a předpisy*.**

- 1.5.1 Jsou dodržovány mezinárodní úmluvy, jež souvisí s přepravou lesních produktů a obchodem s nimi až do doby jejich prvního prodeje.
- 1.5.2 Je prokázán soulad s ustanoveními CITES, a to včetně držení certifikátů k těžbě a obchodu s druhy, na něž se CITES vztahuje.
- 1.6 Spory*, které se týkají zákonem daných nebo zvykových* práv a mohou být řešeny mimosoudně, vlastník* ve spolupráci* s dotčenými zájmovými skupinami* identifikuje, včas řeší a předchází jim.**
- 1.6.1 V *Vlastník* má veřejně dostupnou* směrnici pro řešení sporů* vytvořenou kulturně vhodným* zapojením* dotčených zájmových skupin*.*
- 1.6.2 M *Vlastník* určí kontaktní osobu pro řešení sporů*.*
- 1.6.3 *Vlastník* vede aktuální záznamy o sporech* týkajících se problematiky příslušných platných právních předpisů* a to včetně:*
1) kroků podniknutých k řešení sporů*
2) výstupů ze všech procesů řešení sporů*; a
3) nevyřešených sporů*, důvodů, proč zůstaly nevyřešené a jak se budou řešit.
- 1.6.4 Na písemné stížnosti druhých stran (*místních komunit* a dalších dotčených zájmových skupin**) týkajících se porušení jejich práv se reaguje včas* a jsou buď vyřešeny nebo se postupuje podle směrnice pro řešení sporů*.
- 1.6.5 *Vlastník* pozastaví hospodářské činnosti, které jsou předmětem:*
1) sporu* *podstatného rozsahu**, nebo
2) sporu* *podstatného trvání**, nebo
3) sporu* týkající se významného počtu zájmů,
, pokud nehrozí vznik ještě závažnějších škod jeho nečinností.
- 1.6.6 Jestliže hrozí v důsledku pozastavení hospodářské činnosti ještě významnější škody na životním prostředí (jak je požadováno v bodě 1.6.5), pokračuje organizace* v činnostech, které toto nebezpečí odvrátí.
- 1.7 Vlastník* zveřejní závazek nenabízet ani nepřijímat úplatky v jakékoliv formě a dodržuje protikorupční legislativu.**
- 1.7.1 *Vlastník* přijme písemný závazek nepřijímat ani nenabízet úplatky jakéhokoliv druhu.*
- 1.7.2 Tento závazek je v souladu s platnou legislativou nebo jde nad její rámec.
- 1.7.3 Tento závazek je zdarma *veřejně dostupný**.
- 1.7.4 Nedochází k uplácení či jinému korupčnímu jednání.
- 1.7.5 Objevily-li se korupce, jsou zaváděna nápravná opatření.
- 1.8 Vlastník* se jasně přihlásí k dlouhodobému závazku dodržovat Principy a kritéria FSC a související Politiky a standardy FSC. Tento závazek je zformulován ve veřejně dostupném dokumentu.**
- 1.8.1 Vrcholné vedení *vlastníka** vytvoří a aktualizuje písemnou politiku, která zahrnuje závazek dlouhodobého plnění tohoto standardu.
- 1.8.2 Tento dokument je zdarma *veřejně dostupný**.

PRINCIP 2: PRÁVA PRACOVNÍKŮ A PRACOVNÍ PODMÍNKY

Vlastník* udržuje nebo zvyšuje sociální a ekonomické zabezpečení pracovníků*.

2.1 Vlastník* prosazuje* Deklaraci ILO (International Labour Organization – Mezinárodní organizace práce [MOP]) o základních principech a právech v práci (1998) vycházející z osmi základních úmluv ILO.

2.1.1 *Vlastník* nevyužívá dětskou* práci a řídí se Zákoníkem práce v platném znění (§ 243 - 247)*

2.1.2 *Vlastník* vyloučí všechny formy nucené a povinné práce*.*

2.1.2.1 Pracovní vztahy jsou dobrovolné a založené na vzájemném souhlasu, aniž by hrozily sankce.

2.1.2.2 Neexistují žádné důkazy, které by naznačovaly, že dochází k *nucené nebo povinné práci**, mimo jiné:

- Fyzickým a sexuálním násilím
- Vázanou prací
- Zadržením mzdy/včetně placení pracovních poplatků a/nebo placením zálohy před započítáním pracovního poměru
- Omezováním mobility/pohybu
- Zadržením pasu a dokladů totožnosti
- *Hrozby** udání autoritám.

2.1.3 *Vlastník* zajistí, aby nedocházelo k diskriminaci v zaměstnání, a to především v oblasti zadávání prací, odborného školení a podmínek zaměstnávání.*

2.1.4 *Vlastník* respektuje svobodu sdružování a právo na kolektivní vyjednávání*.*

2.1.5 *Vlastník* umožňuje zaměstnancům* podílet se na aktivitách souvisejících s odborovou činností a nijak nediskriminuje nebo netrestá zaměstnance* za využití těchto práv.*

2.1.6 *Vlastník vyjednává se zákonně zřízenými organizacemi práce a / nebo řádně zvolenými zástupci v dobré víře* a se snahou o dosažení dohody o kolektivním vyjednávání*.*

2.1.7 *Smlouvy o kolektivním vyjednávání* jsou dodržovány tam, kde existují.*

2.1.8 *Nejsou porušovány pracovní standardy a práva pracovníků* formulovaná v národních legislativních předpisech, které reflektují úmluvy ILO ve znění Deklarace o základních principech a právech v práci (1998).*

2.2 Vlastník* podporuje v oblasti zaměstnanecké politiky, uzavírání smluv, řídicích činností, spolupráce a příležitosti k dalšímu vzdělávání pracovníků* rovnost pohlaví* a zásady nediskriminace.

2.2.1 *Pracovní činnosti a postupy neumožňují jakoukoliv genderovou diskriminaci a podporují rovnost pohlaví*.*

2.2.2 *Pracovní nabídky stanovují stejné podmínky pro muže i ženy a podporuje se aktivní zapojení žen ve všech oblastech práce a na všech pracovních úrovních.*

2.2.3 *Vlastník* se řídí zásadami rovného odměňování* podle platných právních předpisů.*

Poznámka: viz Zákoník práce 262/2006 Sb. § 110 a další relevantní zákony.

- 2.2.4 Ženy a muži jsou placeni přímo a prostřednictvím společně dohodnutého způsobu vyplácení mzdy (např. bankovní převod atd.), aby se zajistilo, že bezpečně obdrží svoji mzdu, která jim zůstane.
- 2.2.5 Délka mateřské dovolené není kratší než šest týdnů po narození dítěte.
- 2.2.6 Existuje možnost otcovské dovolené a za její využití není žádný postih.
- 2.2.7 Pracovní jednání, schůze vedení a setkání rozhodovacích orgánů *vlastníka** jsou organizovány tak, aby se jich mohli účastnit muži i ženy a aby usnadňovaly aktivní zapojení obou těchto skupin.
- 2.2.8 Existují efektivní a důvěrné mechanismy hlášení a eliminace případů sexuálního obtěžování a diskriminace založené na pohlaví, rodinném stavu, rodičovství, sexuální orientaci, rase, etnickém původu, národnosti, věku, zdravotním postižení, náboženském vyznání, víře či světovém názoru.
- 2.3 Vlastník* zavede pro pracovníky* pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Tato pravidla naplňuje s ohledem na rozsah, intenzitu a riziko hospodářských činností či jde nad rámec doporučení Kodexu praxe ochrany bezpečnosti a zdraví při práci v lese vydaného ILO (1997).**
- 2.3.1 Práce v lese je organizována a prováděna *pracovníky** tak, aby nebyly porušovány platné předpisy týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci vyplývající ze Zákoníku práce (Zákon č. 262/2006 Sb., především část 5.) a navazujících právních předpisů (např. Nařízení vlády č. 28/2002 Sb.).
- 2.3.2 *Pracovníci** mají osobní ochranné pomůcky odpovídající svěřeným úkolům.
- 2.3.3 Používání ochranných pomůcek je povinné.
- 2.3.4 *Vlastník** vede evidenci pracovních úrazů, včetně četnosti nehod a nehod s následnou pracovní neschopností, vyhodnocuje jejich příčiny a činí opatření k jejich předcházení.
- 2.3.5 Po vážných nehodách jsou pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví přezkoumávána a případně upravena.
- 2.4 Vlastník* vyplácí mzdy odpovídající či převyšující minimální standard či jiné uznávané mzdové ujednání v lesnickém sektoru nebo mzdy, které odpovídají či převyšují minimální mzdu.**
- 2.4.1 *Vlastník** odpovídá za to, že výše vyplácených mezd či odpovídajících nasmlouvaných *odměn** je stejná nebo vyšší než minimální mzda.
- 2.4.2 Jsou dodržovány platné tarifní mzdy a vyplácená mzda odpovídá dohodnutým kolektivním smlouvám vyjednaným mezi asociacemi zaměstnavatelů, zaměstnavateli a odborovými organizacemi nebo dohodě mezi *pracovníkem** a *vlastníkem**.
- 2.4.3 *Vlastník** je povinen sjednávat mzdy písemnou formou, stejně jako termín splatnosti.
- 2.4.4 Mzdy, platy a zakázky jsou vypláceny řádně a *včas** dle sjednaných splatností.
- 2.4.5 Propouštění *zaměstnanců** musí být provozně zdůvodnitelné a je prováděno po konzultaci s podnikovou odborovou organizací (existuje-li).
- 2.5 Vlastník* prokazuje, že pracovníci* mají odpovídající školení a dohled, aby mohli bezpečně a účinně realizovat hospodářský plán* a všechny hospodářské činnosti.**
- 2.5.1 Všichni *pracovníci** jsou vyškoleni, aby správně, bezpečně a efektivně realizovali naplánované hospodářské činnosti.
- 2.5.2 O školeních jsou vedeny záznamy.
- 2.5.3 Vždy je určena osoba zodpovědná za dodržení hospodářských opatření a za kontrolu prací.

- 2.5.4 *Zaměstnanci** jsou zaměstnavatelem podporováni v prohlubování znalostí a zvyšování odborných dovedností. Účast na těchto školeních a výcvicích je u *zaměstnanců** považována za součást výkonu práce.
- 2.5.5 Najímány jsou pouze subjekty, které mají oprávnění k dané činnosti a potřebnou kvalifikaci.
- 2.5.6 Smlouvy obsahují možnost vypovědět smlouvu v případě prokázání nedostatečné kvalifikace *zaměstnanců** (viz *indikátor** 2.5.5) smluvních stran a porušení pracovních/bezpečnostních předpisů ze strany smluvních stran.
- 2.6 Vlastník* ve spolupráci* s pracovníky* vytvoří postupy pro řešení stížností a poskytování *spravedlivé kompenzace** pracovníků* za ztrátu či poškození jejich majetku, *nemoc z povolání** nebo pracovní úraz utrpěný při plnění pracovních úkolů pro vlastníka*.**
- 2.6.1 Je zaveden proces řešení *sporů** vytvořený *kulturně vhodným* zapojením* pracovníků**.
- 2.6.2 Identifikují se a řeší se stížnosti *pracovníků** a ty jsou buď vyřešeny, nebo vstupují do procesu řešení *sporů**.
- 2.6.3 Jsou vedeny aktuální záznamy o stížnostech *pracovníků** týkající se ztráty nebo poškození jejich majetku, *nemocech z povolání** nebo pracovních úrazech, a to včetně:
1) kroků podniknutých k řešení stížností;
2) výstupů všech procesů řešení *sporů** včetně *spravedlivé kompenzace**; a
3) nevyřešených *sporů** a důvodů, proč zůstávají nevyřešeny a jak budou řešeny.
- 2.6.4 Poskytuje se *spravedlivá kompenzace* pracovníkům**, kteří v souvislosti se svou prací utrpěli škodu na majetku nebo o majetek přišli, nebo dostali *nemoc z povolání** či utrpěli úraz*.

PRINCIP 3: PRÁVA DOMORODÝCH OBYVATEL

Jsou uznána a prosazována* zákonná* práva a zvyková práva* domorodých obyvatel vlastnit, užívat a hospodařit se svou půdou, územím a zdroji.

V České republice nežije domorodé obyvatelstvo podle definice OSN, které by se takto označovalo nebo cítilo. *Princip** v této formě tedy nenachází uplatnění. Mezinárodní (IGI) kritéria 3.1 – 3.6 lze tedy v podmínkách České republiky považovat za neaplikovatelná. Aspekty tohoto *principu**, které jsou logicky uplatnitelné na zájmy místních obyvatel, jsou ošetřeny v *Principu** 2 (práva *pracovníků**) a *Principu** 4 (vztahy s místními obyvateli).

PRINCIP 4: VZTAHY S MÍSTNÍMI OBYVATELI

Vlastník* přispívá k udržování či zvyšování společenského a ekonomického zabezpečení místních komunit*.

- 4.1 Vlastník* identifikuje místní komunity* žijící na území hospodářské jednotky* a ty komunity, kterých se dotýká hospodářská činnost. Vlastník* pak v případě sporu zahájí vyjednávání* s těmito místními komunitami*, identifikuje jejich vlastnická práva, práva přístupu k lesním zdrojům*, ekosystémovým službám* a jejich využívání, jejich zvyková práva* a zákonná práva a povinnosti, jež platí na území hospodářské jednotky*.**
- 4.1.1 Jsou identifikovány *místní komunity**, které mohou být dotčeny hospodářskými činnostmi.
- 4.1.2 *Ve spolupráci* s místními komunitami* vlastník* prostřednictvím kulturně vhodného* vyjednávání*:*
- 1) identifikuje jejich *zákonná** práva a povinnosti vztahující se k *hospodářské jednotce** (právo k užívání, užívací právo, právo na přístup, právo cesty apod.),
  - 2) souhrnně zaznamenává, jak tato práva ošetřuje,
  - 3) dokumentuje aspirace a cíle *místních komunit** souvisejících s hospodářskou činností,
  - 4) dokumentuje oblasti, kde jsou práva *místních komunit**, vlád a/nebo dalších stran sporná.
- 4.2 Vlastník* uznává a prosazuje* zákonná* a zvyková práva* místních komunit* na kontrolu nad hospodářskými činnostmi prováděnými na území hospodářské jednotky* nebo s ní souvisejícími hospodářskými činnostmi v rozsahu nutném pro ochranu jejich práv, zdrojů, půdy a území. Kontrola nad hospodářskými činnostmi může být delegována na třetí stranu pouze s předchozím svobodným a informovaným souhlasem místních komunit*.**
- 4.2.1 *Vlastník** určí kontaktní osobu, na kterou se mohou místní obyvatelé obrátit v případě připomínek k hospodářským činnostem.
- 4.2.2 M Není-li určeno jinak, je touto osobou (viz 4.2.1) vlastník sám.
- 4.2.3 *Vlastník** neporušuje *zákonná** práva *místních komunit** uchovávat si kontrolu nad hospodářskými činnostmi.
- 4.2.4 V případě prokázaného porušování *zákonných** práv *místních komunit** souvisejících s hospodářskou činností je podle nutnosti situace napravena prostřednictvím *kulturně vhodného* vyjednávání* a/nebo prostřednictvím procesu řešení sporů** dle *kritéria** 1.6 nebo 4.6.
- 4.3 Vlastník* podle svých možností nabídne místním komunitám*, smluvním stranám a dodavatelům poskytovat přiměřené pracovní a školicí příležitosti a další služby odpovídající rozsahu a intenzitě jeho hospodářských činností.**
- 4.3.1 Místní obyvatelé, smluvní strany a dodavatelé dostávají v míře úměrné velikosti certifikovaného majetku informace a nabídky příležitostí týkajících se zaměstnání, školení a dalších služeb.
- 4.4 Vlastník* ve spolupráci* s místními komunitami* v míře odpovídající rozsahu a intenzitě jeho hospodářských činností realizuje další aktivity, které přispějí k sociálnímu a ekonomickému rozvoji komunit.**
- 4.4.1 *Vlastník** prostřednictvím *kulturně vhodného* vyjednávání* s místními komunitami** v míře úměrné velikosti certifikovaného majetku identifikuje příležitosti a realizuje či podporuje projekty k dalšímu sociálnímu a ekonomickému rozvoji v regionu.
- 4.4.2 *Vlastník** umožňuje tam, kde je to v souladu s právním řádem a je to vhodné a možné, využívání lesa místními školami či jinými organizacemi za účelem vzdělávání.
- 4.5 Vlastník* ve spolupráci* s místními komunitami* aktivně identifikuje, zmírňuje a vyhýbá se hospodářským činnostem, které by na ně mohly mít významný negativní sociální,**

environmentální a ekonomický dopad. Podnikaná opatření musí odpovídat rozsahu, intenzitě a riziku těchto hospodářských činností a negativních dopadů.

- 4.5.1 *Vlastník** identifikuje zástupce místních *dotčených zájmových skupin** a *zainteresovaných zájmových skupin**, nevládních organizací a dalších partnerů. Jejich podněty a diskuse s nimi dokumentuje.
- 4.5.2 V *Vlastník** před započítím certifikace informuje firemní odborovou organizaci, a pokud neexistuje, příslušný odborový svaz (lze zjistit na MPSV), o certifikaci a jejích možnostech a případných sociálních dopadech.
- 4.5.3 Prostřednictvím *kulturně vhodného** vyjednávání* s *místními komunitami** jsou identifikovány případné významné negativní sociální, environmentální a ekonomické dopady hospodářských činností a jsou zavedena přiměřená opatření, která vedou k jejich prevenci a zmírňování.
- 4.6 V souvislosti s dopady hospodářských činností vlastníka* vytvoří vlastníka* ve spolupráci* s místními komunitami* postupy pro řešení stížností a poskytování *spravedlivé kompenzace** místních komunit* a osob.**
- 4.6.1 Je zaveden *veřejně dostupný** proces řešení *sporů** vytvořený prostřednictvím *kulturně vhodného** zapojení* *místních komunit**.
- 4.6.2 Na písemné stížnosti související s dopady hospodářských činností se reaguje *včas** a jsou buď vyřešeny, nebo vstupují do procesu řešení *sporů**.
- 4.6.3 Jsou vedeny aktuální záznamy o stížnostech souvisejících s dopady hospodářské činnosti a obsahují:
- 1) kroky podniknuté k vyřešení stížností;
  - 2) výstupy všech procesů řešení *sporů**, včetně *spravedlivé kompenzace** místním komunitám* a jednotlivcům; a
  - 3) nevyřešené *spory**, důvody, proč nebyly vyřešeny a jak budou vyřešeny.
- 4.6.4 Dokud probíhají *spory**, jsou v oblastech zastaveny zásahy:
- 1) *Podstatného rozsahu**;
  - 2) *Podstatného trvání**; nebo
  - 3) zahrnující významné* množství zájmů.
- 4.7 Vlastník* prostřednictvím zapojení* místních komunit* identifikuje místa, která mají zvláštní kulturní, ekologický, ekonomický, náboženský nebo duchovní význam a k nimž tyto místní komunity* užívají zákonná* či zvyková* práva. Tato místa vlastníka* zná a na jejich obhospodařování a/nebo ochraně se musí dohodnout s místními komunitami*.**
- 4.7.1 *Ve spolupráci* s místními komunitami* vlastníka** identifikuje a eviduje místa, která pro ně mají zvláštní kulturní, ekologickou, ekonomickou či náboženskou hodnotu.
- 4.7.2 *Vlastník** při hospodaření respektuje a chrání lokality identifikované podle 4.7.1. Pokud *místní komunity** uvedou, že geografická identifikace lokalit v dokumentaci nebo na mapách by ohrozila jejich hodnotu nebo *ochranu**, je použito jiných prostředků.
- 4.7.3 Všude tam, kde jsou areály se zvláštním kulturním, ekologickým, ekonomickým, náboženským a duchovním významem nově pozorovány či objeveny, zastaví se okamžitě hospodářské činnosti v blízkém okolí do doby, než dojde k dohodě na ochranných opatřeních s *místními komunitami**, jež jsou v souladu s místními právy a národní legislativou*.
- 4.8 Vlastník* prosazuje* právo místních komunit* na ochranu a využití jejich tradičních znalostí. Využití těchto znalostí a duševního vlastnictví* vlastníka* adekvátně kompenzuje. Tomuto využití musí předcházet svobodný a informovaný souhlas a uzavřená závazná dohoda v souladu s ochranou práv na duševní vlastnictví* mezi vlastníkem* a místními komunitami*.**
- Poznámka: V České republice nejsou známy případy využívání tradičních znalostí *místních komunit**, *kritérium** není relevantní a neobsahuje žádné *indikátory**.

PRINCIP 5: UŽITKY Z LESA

Vlastník* účinně obhospodařuje sortiment různých produktů a služeb hospodářské jednotky* tak, aby zachoval či zvýšil dlouhodobou ekonomickou životaschopnost a škálu environmentálních a sociálních přínosů.

- 5.1 Vlastník* identifikuje, vytváří nebo umožňuje různorodé užitky a/nebo produkty, které vyplývají ze zdrojů a ekosystémových služeb* hospodářské jednotky*, za účelem posílení a diverzifikace místní ekonomiky v rozsahu a intenzitě odpovídající hospodářským činnostem.**
- 5.1.1 V *Vlastník* identifikuje škálu potenciálních produktů a služeb, které by jeho hospodářská jednotka* mohla nabízet. To zahrnuje nedřevní lesní produkty*, rekreační možnosti a hospodářky cenné, ale málo využívané druhy dřevin jako např. třešeň ptačí, jeřáb břek aj.*
- 5.1.2 M *Vlastník* do 1 000 ha identifikuje produkty a služby, které jeho hospodářská jednotka* nabízí.*
- 5.1.3. *Vlastník* produkuje a na trhu uplatňuje podle možností různorodé produkty lesa. Při rozhodování o druhu a množství produktů bere do úvahy také potřeby místní a regionální ekonomiky.*
- 5.1.4 *Pokud vlastník* používá prohlášení týkající se FSC ekosystémových služeb*, tak se řídí relevantními požadavky dokumentu FSC-PRO30-006.*
- 5.2 Vlastník* využívá produkci a služby hospodářské jednotky* na úrovni, která zachovává nebo dále posiluje trvale udržitelné hospodaření.**
- 5.2.1 *Výše a struktura (výchovných a mýtních) úmyslných těžeb je odvozována na základě nejlepších dostupných informací* o stavu lesních porostů, výše porostních zásob, přírůstu a o zachování ekosystémových služeb*.*
- 5.2.2 *Skutečná roční těžba je evidována a během definovaného období nepřevyšuje povolenou těžbu stanovenou podle 5.2.1.*
- 5.2.3 *Těžba a sběr nedřevních lesních produktů* prováděná vlastníkem* nepřekročí trvale udržitelnou míru.*
- 5.3 Vlastník* prokáže, že pozitivní i negativní externality prací jsou součástí hospodářského plánu*.**
- 5.3.1 *Vlastníkem* jsou kvantifikovány a zadokumentovány náklady spojené s předcházením, zmírňováním nebo kompenzací negativních sociálních a environmentálních dopadů hospodářských činností.*
- 5.3.2 *Vlastníkem* jsou identifikovány a podchyceny přínosy související s pozitivními sociálními a environmentálními dopady hospodářských činností.*
- 5.4 Je-li to možné, vlastník* pro zajištění svých požadavků využívá místní zpracovatele, místní služby a místní přidanou hodnotu v míře odpovídající rozsahu, intenzitě a riziku. Pokud tyto služby nejsou místně dostupné, vlastník* vyvine přiměřenou snahu je zavést.**
- 5.4.1 *Vlastník* poskytuje rovné příležitosti místním i ostatním zpracovatelům a dodavatelům služeb a zboží.*
- 5.5 Vlastník* prokáže prostřednictvím svého plánování a výdajů odpovídajícího rozsahu, intenzitě a riziku svůj závazek k dlouhodobé ekonomické udržitelnosti.**
- 5.5.1 *Vlastník* zajišťuje dostatečné zdroje pro realizaci hospodářského plánu* k naplnění požadavků tohoto standardu a zajištění dlouhodobé ekonomické životaschopnosti.*
- Poznámka: záleží na vlastníkov* jaký podklad využije, např. účetní doklady, rozhodnutí o dotaci pod.)*

Princip* 6: Environmentální hodnoty* a dopady hospodářských činností

Vlastník* zachovává, chrání a/nebo obnovuje* ekosystémové služby* a environmentální hodnoty* hospodářské jednotky* a zamezuje negativním dopadům na životní prostředí nebo je napravuje či zmírňuje.

- 6.1 Vlastník* posoudí environmentální hodnoty* hospodářské jednotky* a také hodnoty vně hospodářské jednotky*, kterých se mohou hospodářské činnosti dotknout. Toto posouzení je provedeno s takovou mírou detailu, která odpovídá rozsahu, intenzitě a riziku hospodářských činností, a v míře, která postačuje k rozhodnutí o nutných ochranných opatřeních a k detekování a monitorování* možných negativních dopadů těchto činností.**
- 6.1.1 K identifikaci *environmentálních hodnot** v *hospodářské jednotce** a tam, kde hrozí dopad hospodářských činností také vně *hospodářské jednotky**, jsou použity *nejlepší dostupné informace**.
- Poznámka: *Vlastník** využije mapových podkladů, databází, dalších odborných podkladů, konzultací s místními/regionálními odborníky, *zainteresovanými a dotčenými zájmovými skupinami**, *dotčenými zájmovými skupinami** nebo terénním šetřením identifikuje *environmentální hodnoty** a ty které lze zakomponuje do *hospodářského plánu** a mapy*. Zahrne zejména *referenční plochy** v *přirozeném stavu**, lesy s *vysokou ochrannou hodnotou**, *mokřady**, prameniště, tůně, *vodní toky** a plochy, *přirozená bezlesí**, ochranné lesy, seznam *zvláště chráněných a ohrožených druhů** a místa jejich výskytu/*stanoviště** (například hnízdiště) v rámci *hospodářské jednotky**, údaje o druhové skladbě porostů*, vodním režimu, množství mrtvého dřeva a starých stromů k dožití a zetlení*.
- 6.1.2 *Vlastník** je seznámen s možnostmi ovlivnit lesním hospodařením stav lesních půd a jejich schopnost vázat a ukládat uhlík dle přílohy F."
- 6.1.3 Posuzování *environmentálních hodnot** probíhá s takovým detailem a s takovou frekvencí, aby odpovídalo požadavkům v *kritériu** 6.2, 6.3 a *principu** 8.
- 6.2 Před zahájením zásahů narušujících stanoviště vlastník* identifikuje a vyhodnotí rozsah, intenzitu a riziko potenciálních dopadů hospodářských činností na identifikované environmentální hodnoty*.**
- 6.2.1 Před zahájením činností narušujících lokalitu jsou v rámci *posouzení vlivů na životní prostředí** identifikovány potenciální současné a budoucí dopady hospodářských činností na *environmentální hodnoty**, od úrovně porostu na úroveň *krajiny**.
- POZNÁMKA: Závazné stanovisko orgánu ochrany přírody k hospodářskému plánu* je rovnocenné posouzení vlivů na životní prostředí*, protože obecně slouží ke stejnému účelu jako EIA.
- 6.3 Vlastník* identifikuje a podnikne účinné akce, kterými předejde negativním dopadům hospodářských činností na environmentální hodnoty*. Negativní dopady, které se objeví, vlastník* zmírní nebo napraví, a to v míře odpovídající jejich rozsahu, intenzitě a riziku.**
- 6.3.1 Hospodářské činnosti jsou plánovány a realizovány tak, aby předcházely negativním dopadům a chránily *environmentální hodnoty**.
- 6.3.2 Hospodářské činnosti zamezují negativním dopadům na *environmentální hodnoty**.
- 6.3.3 V případě, že dochází k negativním dopadům na *environmentální hodnoty**, jsou zavedena opatření, která mají zamezit dalším škodám a negativní dopady jsou zmírněny a/nebo napraveny.
- 6.3.4 Pálení klestu a těžebních zbytků není přípustné. Výjimka je možná při kalamitním výskytu podkorních škůdců.

- 6.3.5 Klest a těžební zbytky *jsou* ponechány na místě nebo se ukládají na hromady. Mechanické zpracování klestu a těžebních zbytků je přípustné pouze v odůvodněných případech, zejména při kalamitním výskytu podkorních škůdců.
- 6.3.6 Odvoz klestu a těžebních zbytků z *porostů** se připouští pouze na SLT uvedených v příloze D. Na lokalitách, kde to je nezbytné z hlediska zachování biodiverzity, je možno klest odstranit i z SLT neuvedených v příloze H. Platnost smluv na odvoz klestu uzavřených před podpisem smlouvy o certifikaci s akreditovanou certifikační firmou není tímto ustanovením dotčena.
- 6.3.7 Využití pařezů se nepřipouští.
- 6.3.8 Odvoz asimilačních orgánů stromů se připouští pouze ve zdůvodněných případech, kdy prokazatelně nedochází k významnému ochuzení obsahu živin v lesích půdách.
- 6.3.9 *Vlastník** nepoužívá stromovou těžební metodu, s výjimkou kalamitních těžeb a v lanovkových terénech při plnění *indikátoru** 6.3.5.
- 6.3.10 V případě srovnatelných ekonomických výsledků volí *vlastník** takové dostupné technologie a postupy, které mají příznivější ekologický nebo sociální dopad.
- 6.4 *Vlastník** chrání zvláště chráněné a ohrožené druhy* a jejich stanoviště na území hospodářské jednotky* pomocí ochranných území*, *spojitostí** a/nebo (kde je to nutné) dalšími přímými opatřeními směřujícími k jejich ochraně a životaschopnosti. Tato opatření odpovídají rozsahu, intenzitě a riziku hospodářských činností, stejně jako statusu ochrany a ekologickým požadavkům zvláště chráněných a ohrožených druhů*. Když *vlastník** stanovuje opatření, která bude pro hospodářskou jednotku* zavádět, tak bere v úvahu geografický rozsah a ekologické požadavky zvláště chráněných a ohrožených druhů* i za hranicí hospodářské jednotky*.**
- 6.4.1 K zjištění *zvláště chráněných a ohrožených druhů** a jejich *stanovišť**, včetně CITES druhů (pokud relevantní) a druhů uvedených na národních, regionálních a místních seznamech *zvláště chráněných a ohrožených druhů**, které se nacházejí, nebo se pravděpodobně nacházejí, uvnitř *hospodářské jednotky** nebo v jejím sousedství, se využívají *nejlepší dostupné informace**.
- 6.4.2 Jsou identifikovány možné dopady hospodářských činností na *zvláště chráněné a ohrožené druhy**, jejich stupeň *ochrany** a *stanoviště**. Hospodářské činnosti jsou přizpůsobeny tak, aby nedošlo k negativním dopadům.
- 6.4.3 *Zvláště chráněných a ohrožených druhů** a jejich *stanoviště** jsou chráněny, a to i prostřednictvím vytváření *ochranných území**, *spojitostí** a dalších přímých prostředků (po konzultaci s orgánem ochrany přírody) pro jejich přežití a životaschopnost, jako jsou například záchranné programy.
- 6.4.4 *Vlastník** předchází lovu, rybolovu, chytání do pastí a sběru *zvláště chráněných a ohrožených druhů** v rámci svých možností daných zákonem mu svěřenými kompetencemi - například ustanovením myslivecké stráže, vyjádřením k plánu lovu a smluvně s uživatelem honitby. V případě vyžádání asistence *vlastníka** od orgánů ochrany přírody (Českou inspekci životního prostředí) nebo Policie ČR spolupracuje s nimi *vlastník** na prevenci lovu, rybolovu, chytání do pastí a sběru *zvláště chráněných a ohrožených druhů**.
- Poznámka: K plánu lovu, vypracovaného uživatelem honitby, se vyjadřuje držitel honitby. Není-li na plánu shoda tak dle české legislativy o výsledném plánu rozhoduje orgán státní správy myslivosti.
- 6.5 *Vlastník** identifikuje a chrání referenční plochy* přirozených ekosystémů* a/nebo je obnovovuje* směrem k přirozenému stavu*. Tam, kde referenční plochy* nejsou, *vlastník** obnoví* směrem k přirozenému stavu* určitou část hospodářské jednotky*. Velikost území a zvolená ochranná či obnovní opatření odpovídají ochrannářskému statutu a významu ekosystémů* pro krajinu, stejně jako rozsahu, intenzitě a riziku hospodářských činností.**

- 6.5.1 Na základě *nejlepších dostupných informací* vlastníka** vybere v *hospodářské jednotce* síť ochranných území** a (existující nebo potenciální) *referenční plochy**, do kterých přednostně zahrne *ekosystémy* v přírodě blízkém stavu** a v *přirozeném stavu**.
- Komentář: Do referenčních ploch se přednostně zařazují existující zvláště chráněná území, ÚSES, lesy s vysokou ochrannou hodnotou* (podle FSC Principu* 9), vymapované přírodní biotopy Natura 2000, obtížně přístupné lokality, lesy ochranné apod. Referenční plochy slouží jako ukázky lesních ekosystémů* s přirozenou dynamikou vývoje, proto je vhodné pokusit se změnit jejich zařazení z kategorie lesů hospodářských do lesů zvláštního určení. Rozloha jednotlivých referenčních ploch musí být co největší, aby na nich mohly probíhat žádoucí přírodní procesy. Při vytyčování je proto nutno preferovat spíše větší souvislý blok ne zcela optimálních parametrů před několika malými plochami, byť v lepším stavu. Vyznačení v terénu není nezbytné, ale je vhodné. Referenční plochy musí být trvale vyjmuty z intenzivního lesnického využívání. Případné hospodářské zásahy na vymezených referenčních plochách směřují pouze k dosažení přirozeného stavu lesního ekosystému*. Musí tudíž vést k obnovení potenciální druhové skladby a k přiblížení se přirozené struktuře lesa. Porosty*, jejichž druhová skladba a struktura je podobná předpokládanému přirozenému stavu, jsou v bezzásahovém režimu. Zásahy v těchto porostech* jsou možné jen v rámci zákonných* opatření proti škůdcům.
- 6.5.2 V *Vlastník** vymezí nejméně 2 % z *hospodářské jednotky** jako *referenční plochy** (aniž by se snížilo celkové % sítě ochranných území* v hospodářské jednotce*). Ty se přičtou k *síti ochranných území** tak, aby tvořily celkovou rozlohu alespoň 10 % hospodářské jednotky* (viz Příloha J). U obecních lesů se rozloha referenčních ploch* postupně během následujících 10 let (od prvního auditu dle tohoto standardu) zvýší na 3 % hospodářské jednotky*. U státních lesů se rozloha postupně během následujících 10 let (od prvního auditu dle tohoto standardu) zvyšuje na 5 % hospodářské jednotky* (bez zmenšení ostatních elementů *sítě ochranných území** v obecních i státních lesích).
- 6.5.3 *Referenční plochy** musí být trvale vyjmuty z intenzivního lesnického využívání a slouží jako ukázky lesních ekosystémů* s přirozenou dynamikou vývoje. Provádějí se pouze zásahy (včetně *obnovení** lesů, které nejsou v *přírodě blízkém stavu** nebo *přirozeném stavu**), které směřují k *přírodě blízkému stavu**.
- 6.5.4 Porosty nebo jejich části v *přirozeném stavu** nebo *přírodě blízkém stavu**, které jsou součástí *referenčních ploch**, jsou ponechány samovolnému vývoji.
- 6.5.5 *Referenční plochy** jsou zobrazeny v mapách a pokud možno vyznačeny v terénu.
- 6.5.6 *Referenční plochy** jsou dostatečně velké na to, aby podpořily jejich klíčové funkce jako je *přirozená druhová skladba** a přirozenou prostorovou a věkovou strukturou.
- 6.5.7 M *Referenční plochy** ve spojení s ostatními složkami *sítě ochranných území** tvoří více než 10 % území *hospodářské jednotky** (viz Příloha J).
- 6.6 **Vlastník* účinně udržuje nepřerušenu existenci přirozeně se vyskytujících původních druhů a genotypů* a předchází poklesu biologické rozmanitosti*, zejména v rámci obhospodařování daných stanovišť v hospodářské jednotce*. Vlastník* doloží, že zavedl účinná opatření, jimiž řídí a kontroluje lov, rybolov, chytání do pastí a sběr.**
- 6.6.1 Stavby zvěře umožňují *přirozenou obnovu* stanovištně vhodných dřevin**.
- 6.6.2 V případě zřetelných škod způsobených zvěří se *vlastník** všemi *zákonnými** prostředky snaží snížit její stavy na únosnou míru.
- 6.6.3 Vliv zvěře na les a jeho hospodářské dopady se vyhodnocují nejméně jednou za rok.
- 6.6.4 Pokud dochází v *hospodářské jednotce** ke ztrátám plynoucím z vysokého stavu zvěře, *vlastník** využívá výsledky ročního hodnocení k odůvodnění snižování stavů zvěře (viz. 6.6.2) a k vymáhání náhrad škod.

- 6.6.5 Jsou zavedeny mechanismy *ochrany** divokých zvířat: jsou známa příslušná národní a/nebo mezinárodní nařízení o *ochraně**, lovu a obchodu s živočišnými druhy nebo jejich částmi (trofejemi), a tyto jsou naplňovány.
Komentář: Nedochází k lovu chráněných druhů živočichů, ani živočichů uvedených v Červeném seznamu fauny ČR v kategoriích kriticky ohrožený, ohrožený a zranitelný - viz 6.6.6
- 6.6.6 Je zavedeno interní nařízení zakazující a postihující ilegální přepravu masa divokých zvířat a obchod s ním a střelné zbraně v zařízeních a vozidlech *vlastníka**.
- 6.6.7 *Vlastník** zajišťuje důslednou kontrolu dodržování stanovených pravidel lovu v souladu se zákony a standardem FSC ustanovením myslivecké stráže. V případě, že honitbu pronajímá, zajistí naplnění vůle *vlastníka** při ustanovení myslivecké stráže smluvně s uživatelem honitby.
- 6.6.8 Hospodaření uchovává, rozšiřuje nebo *obnovuje** *znaky stanovišť** souvisejících s *ekosystémy** v *přirozeném stavu** s cílem podporovat rozmanitost přirozeně se objevujících druhů a jejich genetickou rozmanitost.
- 6.6.9 Jsou přijata účinná opatření pro řízení a kontrolu lovu, rybolovu a chytání do pastí a sběru s cílem uchovat přirozeně se vyskytující původní druhy*, rozmanitost v rámci druhů a jejich přirozené rozšíření.
- 6.7 *Vlastník* chrání nebo obnovuje* přirozené vodní toky*, vodní plochy, břehová pásma a jejich spojitost*. Vlastník* se vyvaruje negativních dopadů na kvalitu a kvantitu vody a zmírňuje a odstraňuje ty, které vzniknou.***
- 6.7.1 Při hospodaření v lesích a hrazení bystřin *vlastník** udržuje a zlepšuje *spojitost* vodních toků** a funkční a ekologicky vyvážené odtokové poměry v povodí.
- 6.7.2 Na území lesního majetku se nesmí provádět plošná odvodnění ani se nesmí udržovat odvodnění stávající.
Poznámka: To se netýká kulturních a technických památek či zavodňovacích systémů.
- 6.7.3 *Vlastník** reviduje stávající systém odvodnění tak, aby byl obnoven přirozený vodní režim, využívá k tomu přednostně přirozené a přírodě blízké postupy.
- 6.7.4 Technická odvodnění zachová pouze ve výjimečných případech, kdy by obnovou přirozeného vodního režimu došlo k neodvratným škodám na související *infrastruktuře** (cestní síti, zástavbě apod.).
- 6.7.5 *Mokřadům**, prameništím, tůním, *vodním tokům** a plochám je věnována péče vedoucí k udržení a zlepšení jejich stavu, zvýšení biodiverzity a k obnově jejich funkcí.
- 6.7.6 *Zásahy do břehových porostů** jsou prováděny v rozsahu vyplývajícím z povinností správce *vodního toku**.
- 6.7.7 Podél trvalých *vodních toků** a u *vodních nádrží** nejsou v *břehových* (a navazujících) *porostech** přípustné *holoseče** při mýtní úmyslné těžbě do vzdálenosti jedné porostní výšky od břehu.
- 6.7.8 Tam, kde došlo v důsledku předchozích činností *vlastníka** nebo třetích stran na souši a ve vodě k poškození přírodních *vodních toků**, *břehových pásem** jejich *spojitost**, kvality vody či vodního režimu *krajiny**, jsou prováděna nápravná opatření.
- 6.8 *Vlastník* obhospodařuje krajinu hospodářské jednotky* tak, aby uchovala a/nebo obnovovala rozmanitost druhů, velikostní, věkové a prostorové skladby a regeneračních cyklů odpovídajících krajinným hodnotám daného regionu a posilovala environmentální a ekonomickou odolnost.***
- 6.8.1 Cílem lesního hospodaření jsou lesní porosty se stanovištně vhodnou druhovou skladbou, věkovou strukturou a prostorovým uspořádáním blížícím se dynamice a struktuře místních přírodních lesních společenstev.

- 6.8.2 *Přirozená bezlesí** na lesních pozemcích jsou ponechávána v *přirozeném stavu** (především nejsou zalesňována).
- 6.8.3 Při hospodářských činnostech *vlastník** zachovává esteticky významné přírodní objekty a struktury i v případě, že nejsou oficiálně chráněny.

6.9

Vlastník* nepřeměňuje přirozené lesy* na plantáže* ani přirozené lesy* nebo plantáže* na pozemky s jinou formou využívání kromě případů, kdy tato přeměna:
a) postihne velmi omezenou část území hospodářské jednotky* a
b) přinese hospodářské jednotce* jasné, podstatné, zvýšené a dlouhodobé ochranné užitky
a
c) nepoškodí ani neohrozí vysoké ochranné hodnoty* ani jakákoli stanoviště či zdroje nezbytné pro zachování a zlepšování těchto vysokých ochranné hodnot*.

- 6.9.1 Nedochází k přeměně *lesů** v *přirozeném stavu** a v *přírodě blízkém stavu** a *pozměněných lesů** na plantáže, ani *lesů* v *přirozeném stavu** a *přírodě blízkém stavu** a *pozměněných lesů** na nelesní půdu, plantáží založených po lesích v *přirozeném stavu** a *přírodě blízkém stavu** a *pozměněných lesích** na nelesní půdu kromě případů, kdy přeměna:
- 1) postihne velmi omezenou část* území hospodářské jednotky* a
  - 2) přeměna přinese hospodářské jednotce zřejmé, podstatné, dodatečné, jisté, dlouhodobé ochranné užitky; a
  - 3) nepoškodí ani neohrozí vysoké ochranné hodnoty* ani jakákoli stanoviště či zdroje nezbytné pro zachování či zlepšování těchto vysokých ochranné hodnot*.

Komentář: V případech, kdy by přeměna měla postihnout větší než *velmi omezenou část** bude tato situace řešena pomocí politiky „FSC-POL-20-003 O vyjmutí ploch z rozsahu certifikátu“.

- 6.9.2 *Plantáže** je možné obhospodařovat pouze mimo lesní porostní půdu za účelem produkce vánočních stromků a dalších produktů.
- 6.9.3 K trvalému i dočasnému záboru lesní půdy může dát *vlastník** lesa souhlas, pouze je-li na záboru veřejný zájem, má sloužit pro veřejně prospěšné stavby a je-li dostatečně prokázáno, že jde o nejvhodnější ze zvažovaných variant z hlediska vlivu na životní prostředí.
- POZNÁMKA: Pokud zábor uvedený v *indikátoru** 6.9.3 překročí limity stanovené *indikátorem** 6.9.1, bude se řídit zásadami FSC pro vynětí lesů z rozsahu certifikace a souvisejících dokumentů.

6.10

Hospodářské jednotky* s plantážemi*, které byly založeny na územích přeměněných z přirozeného lesa* po listopadu 1994, se nesmí ucházet o certifikaci, kromě případů, kdy:
a) vlastník* poskytne jednoznačné a dostatečné důkazy o tom, že za tuto přeměnu není přímo ani nepřímo zodpovědný; nebo
b) přeměna postihla velmi omezenou část území hospodářské jednotky* a přináší hospodářské jednotce* zřejmé, podstatné, dodatečné, dlouhodobé ochranné užitky a
c) neohrozí vysoké ochranné hodnoty*, stanoviště nebo zdroje potřebné k zachování nebo zlepšení vysokých ochranných hodnot*.

- 6.10.1 *Vlastník** eviduje všechny plochy, které byly přeměněné na *plantáže** od roku 1994.
- 6.10.2 *Plantáže** vánočních stromků a *plantáže** obhospodařované za účelem získávání dalších produktů vzniklé po listopadu 1994 na místě, kde se předtím nacházely *lesy** v *přirozeném stavu** a v *přírodě blízkém stavu** a *pozměněné lesy**, nesmí být certifikované. Výjimka je možná v případě, že existuje jasný důkaz, že současný *vlastník** nebyl přímo ani nepřímo za tuto přeměnu zodpovědný.

PRINCIP 7: HOSPODAŘSKÉ PLÁNOVÁNÍ

Vlastník* má hospodářský plán* odpovídající jeho politikám a cílům*, stejně jako rozsahu, intenzitě a rizikům jeho hospodářských činností. Hospodářský plán* se realizuje a aktualizuje na základě informací z monitoringu*, aby bylo podporováno flexibilní hospodaření*. Související plánovací a administrativní dokumentace je dostatečným vodítkem pro zaměstnance*, musí dostatečně informovat dotčené zájmové skupiny* i ostatní zainteresované subjekty a zdůvodňovat hospodářská rozhodnutí.

- 7.1 Vlastník* stanoví politiky (vize a hodnoty) a cíle hospodaření*, které odpovídají rozsahu, intenzitě a riziku jeho hospodářských činností a které jsou environmentálně vhodné, sociálně přínosné, ekonomicky životaschopné. Shrnutí těchto politik a cílů* je součástí hospodářského plánu* a jsou zveřejněno.**
- 7.1.1 Jsou definovány politiky (vize a hodnoty), které přispívají k naplnění požadavků tohoto standardu.
- 7.1.2 Jsou definovány konkrétní provozní cíle hospodaření*, které odpovídají požadavkům tohoto standardu.
- 7.1.3 Souhrny definovaných politik a cílů hospodaření* jsou zahrnuty do hospodářských plánů* a jsou zveřejněny.
- 7.2 Vlastník* realizuje a má pro hospodářskou jednotku* hospodářský plán*, který je plně v souladu s politikami a cíli* stanovenými v Kritériu* 7.1. Hospodářský plán* popisuje přírodní zdroje, které se v hospodářské jednotce* vyskytují, a vysvětluje, jak tento plán naplní požadavky certifikace FSC. Hospodářský plán* pokrývá lesní hospodářské plánování i sociální hospodářské plánování způsobem, který odpovídá rozsahu, intenzitě a riziku plánovaných zásahů.**
- 7.2.1 K naplnění cílů hospodaření* se využívají nástroje hospodaření (viz Příloha E), které zahrnují hospodářské činnosti, pokyny, nařízení, smlouvy atd.
- 7.2.2 Vlastník* má k dispozici porostní a obrysovou mapu na dobu platnosti hospodářského plánu*.
- 7.2.3 Vlastník* lesa s povinností zpracovat LHP má k dispozici mapu (např. porostní) zachycující zvláště chráněná území a jejich ochranná území*, registrované významné krajinné prvky, referenční plochy*, lesy s vysokou ochrannou hodnotou* a další ekologicky citlivá místa, např. vodní plochy, mokřady*, prameniště, skalní výchozy, sutě a případně prvky územního systému ekologické stability.
- 7.3 Hospodářský plán* obsahuje ověřitelné cílové hodnoty*, podle nichž se bude posuzovat plnění každého navrženého cíle hospodaření*.**
- 7.3.1 LHP je implementován a obsahuje ověřitelné cílové hodnoty* v souladu s cíli hospodaření*, které jsou sledovány pomocí LHE.
- 7.3.2 Frekvence jejich monitoringu* odpovídá potřebě zachování environmentálních hodnot*.
- 7.4 Vlastník* periodicky aktualizuje a reviduje hospodářskou plánovací a administrativní dokumentaci tak, aby zahrnovala výsledky monitoringu* a hodnocení, zapojení* zájmových skupin* nebo nové vědecké či technické informace a aby reagovala na měnící se environmentální, sociální a ekonomické podmínky.**
- 7.4.1 LHP je periodicky revidován s přihlédnutím k:
- 1) výsledkům monitoringu*, včetně výsledků certifikačních auditů;
  - 2) výsledkům hodnocení;
  - 3) výsledkům zapojení* zájmových skupin*;

- 4) novým vědeckým a technickým informacím; a
- 5) měnícím se environmentálním, sociálním nebo ekonomickým podmínkám.

7.5 Vlastník* zajistí, aby bylo zdarma veřejně dostupné shrnutí hospodářského plánu*. Kromě důvěrných informací* by všechny relevantní součásti hospodářského plánu* měly být k dispozici dotčeným zájmovým skupinám* na vyžádání a pouze za cenu administrativních nákladů.

7.5.1 U lesů ve státním vlastnictví je veřejnosti umožněno nahlédnout do lesního *hospodářského plánu**.

7.5.2 U nestátních lesních majetků je veřejnosti přístupný souhrn *hospodářského plánu** (*závazná ustanovení** LHP).

7.5.3 Relevantní složky hospodářského plánu*, a to bez *důvěrných informací**, jsou na požádání k dispozici *dotčeným zájmovým skupinám** a *zajímavým zájmovým skupinám** pouze za cenu odpovídající administrativním nákladům.

7.6 Vlastník* v míře odpovídající rozsahu, intenzitě a riziku hospodářských činností proaktivně a transparentně zapojuje dotčené zájmové skupiny* do procesů hospodářského plánování a monitoringu*.

7.6.1 Při tvorbě nebo revizi *hospodářského plánu** *vlastník** aktivně a transparentně, za použití *kulturně vhodného* zapojení**, angažuje *dotčené zájmové skupiny** a *zajímavé zájmové skupiny** ve věci hospodářského plánování a *monitoringu**.

7.6.2 *Vlastník** komunikuje při přípravě LHP se všemi účastníky zmíněnými v 7.6.1.

7.6.3 Přípomínky obdržené během procesu uvedeného v 7.6.1 jsou zohledněny během realizace *hospodářského plánu**.

7.6.4 Na vyžádání dostávají *zajímavé zájmové skupiny** příležitost *kulturně vhodného* zapojení** se do monitorovacích a plánovacích procesů hospodářských aktivit, které se dotýkají jejich zájmů.

7.6.5 *Vlastník** lesa posuzuje a zohlední relevantní připomínky, které k obnově *hospodářského plánu** vyjadřují orgány ochrany přírody a ostatní účastníci základního šetření. Závazná stanoviska vydaná orgánem ochrany přírody musí *vlastník** dodržovat.

PRINCIP 8: MONITORING A HODNOCENÍ

Vlastník* prokáže, že vývoj směřující k dosažení cílů hospodaření*, stejně jako dopady hospodářských činností a podmínky hospodářské jednotky*, jsou monitorovány* a vyhodnocovány v míře odpovídající rozsahu, intenzitě a riziku tak, aby vedly k flexibilnímu hospodaření*.

- 8.1 Vlastník* monitoruje* realizaci hospodářského plánu*, včetně svých politik a cílů*, pokroky v oblasti naplánovaných činností a dosahování ověřitelných cílových hodnot*.**
- 8.1.1 Postupy pro monitorování naplňování *hospodářského plánu**, včetně jeho strategií a *cílů hospodaření** a dosahování *ověřitelných cílových hodnot** jsou dokumentovány a realizovány.
- 8.2 Vlastník* monitoruje* a vyhodnocuje environmentální a sociální dopady činností prováděných v hospodářské jednotce* a změny v environmentálních podmínkách.**
- 8.2.1 Dopady hospodářských činností na *environmentální hodnoty** a sociální aspekty, stejně jako měnící se přírodní podmínky, jsou monitorovány* za použití Přílohy E.
- 8.2.2 *Monitoring** je prováděn minimálně jednou za 10 let (obvykle při obnově LHP), případně průběžně za předpokladu zásadní změny na *hospodářské jednotce** mající dopad na environmentální a sociální podmínky činnosti na certifikovaném majetku.
- Poznámka: Pro *monitoring** je možné použít výsledky šetření státní správy, případně také studie některých *zájmových skupin**.
- 8.3 Vlastník* analyzuje výsledky monitorování* a vyhodnocování a výstupy analýz používá při dalším plánování.**
- 8.3.1 Jsou zavedeny postupy *adaptivního managementu**, takže výsledky *monitorování** mohou sloužit jako vstup periodických aktualizací plánovacího procesu a výsledného *hospodářského plánu**.
- 8.3.2 Pokud výsledky monitorování* ukážou nesoulad se Standardem FSC, jsou přehodnoceny *cíle hospodaření**, *ověřitelné cílové hodnoty** a/nebo hospodářské činnosti.
- 8.4 Vlastník* zajistí, aby shrnutí výsledků monitorování* bylo, s výjimkou důvěrných informací*, zdarma veřejně dostupné.**
- 8.4.1 Výsledky *monitoringu** (včetně map jsou-li jeho součástí) jsou zdarma *veřejně dostupné**, např. jako součást *veřejně dostupného** souhrnu LHP, s výjimkou *důvěrných informací**.
- 8.5 Vlastník* má a používá sledovací systém odpovídající rozsahu, intenzitě a riziku jeho hospodářských činností, aby dle očekávaného ročního množství všech produktů z hospodářské jednotky* s certifikátem FSC prokázal jejich původ a objem.**
- 8.5.1 Pro všechny FSC certifikované výrobky je implementován systém pro vysledovatelnost všech výrobků, které je součástí:
- 1) *Ověřování transakcí**, které je podpořeno poskytnutím dat o *FSC transakcích**, pokud je vyžádáno certifikační firmou;
  - 2) *Testování vláken** je podpořeno předáním vzorků a informace o druhu pro ověření, pokud je vyžádáno certifikační firmou.
- 8.5.2 *Vlastník** vede jednoznačnou a nezaměnitelnou evidenci o všech prodaných produktech, obsahující minimálně:
- 1) běžný a latinský nebo anglický název druhu,
  - 2) název a popis výrobku,
  - 3) objem (nebo počet) výrobků,
  - 4) informace, které vysleduje původ výrobku až na *porost**,

- 5) datum těžby,
- 6) v případě zpracování dřeva v lese tak datum a vyrobený objem, a
- 7) údaj o tom, jestli byl nebo nebyl výrobek prodán jako FSC certifikovaný.

8.5.3 Prodejní faktury nebo obdobné dokumenty z prodeje všech produktů s FSC prohlášením jsou archivovány minimálně pět let, přičemž tyto dokumenty uvádějí minimálně tyto informace:

- 1) jméno a adresu kupujícího s výjimkou produktů prodaných v rámci drobného prodeje za hotovostní platbu do 10 tis Kč;
- 2) datum prodeje;
- 3) běžný a latinský nebo anglický název druhu;
- 4) popis produktu;
- 5) prodaný objem (či množství);
- 6) kód certifikátu; a
- 7) FSC prohlášení „FSC 100%“ označující produkty jako FSC certifikované.

8.5.4 *Vlastník** informuje dotčené *pracovníky** o podmínkách, požadavcích a omezeních používání registrovaného jména a loga FSC jak při komunikaci a propagaci, tak zejména při označování produktů.

8.5.5 *Vlastník** určí osobu zodpovědnou za dodržování pravidel pro certifikaci zpracovatelského řetězce FSC.

PRINCIP 9: VYSOKÉ OCHRANÁŘSKÉ HODNOTY *

Vlastník* zachovává a/nebo zvyšuje vysoké ochránářské hodnoty* hospodářské jednotky* uplatňováním principu předběžné opatrnosti*.

9.1 Prostřednictvím vyjednávání s dotčenými zájmovými skupinami*, dalšími zainteresovanými subjekty i pomocí ostatních prostředků a zdrojů vlastník* vyhodnocuje a zaznamenává přítomnost a stav následujících vysokých ochránářských hodnot*, a to způsobem odpovídajícím rozsahu, intenzitě a riziku dopadů hospodářských činností a pravděpodobnosti jejich výskytu:

VOH1 – Druhová rozmanitost. Koncentrace biologické rozmanitosti* včetně endemických druhů a vzácných, ohrožených a zvláště chráněných druhů* s globálním, regionálním nebo národním významem.

VOH2 – Rozsáhlé ekosystémy*. Nedotčené ekosystémy*, rozsáhlé ekosystémy* a ekosystémové mozaiky, jež mají signifikantní globální, regionální nebo národní význam a obsahují životaschopné populace většiny přirozeně se vyskytujících druhů v přirozeném rozmístění a počtu.

VOH3 – Ekosystémy* a stanoviště. Vzácné, ohrožené a zvláště chráněné ekosystémy*, stanoviště či útočiště.

VOH4 – Kritické* ekosystémové služby*. Základní ekosystémové služby*, které jsou významně ohroženy, včetně ochrany povodí a kontroly erozí ohrožených půd a svahů.

VOH5 – Potřeby komunit. Místa a zdroje, které hrají zásadní roli v uspokojování základních a nejnütnějších potřeb místních komunit* či původních obyvatel* (například jako zdroj obživy, vody, potravy či ze zdravotních důvodů) a které se identifikují v průběhu jednání s těmito místními komunitami* a původními obyvateli*.

VOH6 – Kulturní hodnoty. Místa, zdroje, stanoviště a typy krajiny, které mají globální či národní kulturní, archeologický či historický význam* a/nebo mají kritický kulturní, ekologický, ekonomický či náboženský/posvátný význam pro tradiční kultury místních komunit* či původních obyvatel* a jako takové byly identifikovány v průběhu jednání s těmito místními komunitami* či původními obyvateli*.

9.1.1 Za použití *nejlepších dostupných informací** je provedeno vyhodnocení, které zachycuje umístění a stav jak *vysokých ochránářských hodnot** Kategorii 1-6, jak se uvádí v *kritériu** 9.1, tak *oblastí vysoké ochránářské hodnoty**, na níž závisejí, a jejich stav.

9.1.2 V *Vlastník** lesa zveřejní finální dokument z hodnocení dle 9.1.1.

9.2 **Prostřednictvím jednání se zájmovými skupinami* a odborníky vlastník* vytvoří účinné strategie, které pomohou zachovat a/nebo zvyšovat stav identifikovaných vysokých ochránářských hodnot*.**

9.2.1 Za použití *nejlepších dostupných informací** jsou identifikovány *hrozby** pro *vysoké ochránářské hodnoty**.

9.2.2 Dříve než dojde k zahájení potenciálně škodlivých hospodářských činností jsou připraveny efektivní strategie a opatření, jejichž cílem je udržet a/nebo zvýšit identifikované *vysoké ochránářské hodnoty** a zachovat *související oblasti vysokých ochránářských hodnot**.

- 9.2.3 *Za*interesované *zájmové skupiny**, *dotčené zájmové skupiny** a odborníci se účastní identifikace *vyšokých ochranářských hodnot** a tvorby návrhu hospodářských činností, které mají za cíl zachovat a/nebo zvyšovat identifikované *vyšoké ochranářské hodnoty**.
- 9.3 Vlastník* realizuje strategie a opatření, které napomohou zachovat a/nebo zlepšovat stav identifikovaných vyšokých ochranářských hodnot*. Tyto strategie a zásahy uplatňují preventivní přístup a odpovídají rozsahu, intenzitě a riziku hospodářských činností.**
- 9.3.1 *Vyšoké ochranářské hodnoty** a *oblasti vyšokých ochranářských hodnot**, na nichž závisejí, jsou udržovány a/nebo rozšiřovány, včetně zavádění vytvořených plánů (viz příloha H).
- 9.3.2 Plány a činnosti zamezují a vyhýbají se *rizikům** pro *vyšoké ochranářské hodnoty**, dokonce i tehdy, když jsou vědecké informace neúplné a neprůkazné a když je míra zranitelnosti a křehkosti *vyšokých ochranářských hodnot** nejasná.
- 9.3.3 Činnosti, které ohrožují *vyšoké ochranářské hodnoty** jsou ihned zastaveny, a jsou podniknuty kroky k *obnovení** a ochraně *vyšokých ochranářských hodnot**.
- 9.4 Vlastník* prokáže, že za účelem vyhodnocování změn stavu vyšokých ochranářských hodnot* provádí periodický monitoring*, a své hospodářské strategie přizpůsobuje tak, aby zajistila jejich účinnou ochranu. Monitoring* odpovídá rozsahu, intenzitě a riziku hospodářských činností a musí zahrnovat vyjednávání se zájmovými skupinami*, ostatními zainteresovanými subjekty a odborníky.**
- 9.4.1 V *Vlastník** vypracuje a realizuje program určený k periodickému *monitoringu** *vyšokých ochranářských hodnot** (viz příloha H). Program obsahuje také hodnocení efektivity opatření prováděných v těchto místech.
- 9.4.2 M *Vlastník** má k dispozici *nejlepší dostupné informace* monitoringu** *vyšokých ochranářských hodnot** a hodnocení efektivity prováděných opatření.
- 9.4.3 Monitorovací* program zahrnuje *zapojení* zainteresovaných zájmových skupin* a dotčených zájmových skupin**.
- 9.4.4 Program dle 9.4.3 je *veřejně dostupný** a obsahuje i připomínky *zainteresovaných zájmových skupin* a dotčených zájmových skupin** (mimo tazatelem označené důvěrné části) k seznamu *vyšokých ochranářských hodnot** (viz 9.1) a způsob jejich řešení a vypořádání.
- 9.4.5 *Monitoring** je dostatečně rozsáhlý, podrobný a častý na to, aby dokázal zachytit změny *vyšokých ochranářských hodnot** ve srovnání s počátečním hodnocením a aktuálním stavem jednotlivých *vyšokých ochranářských hodnot**.
- 9.4.6 Hospodářské strategie a činnosti se upraví, pokud *monitoring** nebo jiné informace ukáží, že tyto strategie a kroky jsou nedostatečné a neumí zajistit, zachovat a/nebo zlepšit stav *vyšokých ochranářských hodnot**.

PRINCIP 10: REALIZACE HOSPODÁŘSKÝCH ČINNOSTÍ

Hospodářské činnosti prováděné vlastníkem* (nebo pro něj) jsou zvoleny a realizovány v souladu s ekonomickými, environmentálním a sociálními politikami a cíli* a v souladu s Principy a kritérii FSC.

- 10.1 Po těžbě nebo v souladu s hospodářským plánem* vlastníkem* obnoví vegetaci přirozenými či umělými obnovními metodami včas tak, aby odpovídala stavu před těžbou nebo se blížila přirozeným podmínkám.**
- 10.1.1 Vytěžená místa jsou obnovována průběžně způsobem, který podporuje ochranu dotčených *environmentálních hodnot*.*
- 10.1.2 V lesích v *přírodě blízkém stavu** probíhá obnova tak, aby byla zlepšena dřevinná skladba a věková a prostorová struktura směrem k *přirozenému stavu**, nebo přinejmenším aby nebyla zhoršena.
- 10.1.3 Při hospodaření se přednostně využívá *přirozené obnovy* stanovištně vhodných** dřevin; pro *přirozenou obnovu** jsou vytvářeny předpoklady.
- 10.2 Pro obnovu používá vlastníkem* druhy, které jsou stanovištně vhodné* a jsou v souladu s cíli hospodaření*. Při obnově vlastníkem* používá původní druhy a místní genotypy*, pokud neexistují jednoznačné a přesvědčivé důvody pro použití jiných.**
- 10.2.1 Původní druhy dřevin a jejich místní *genotypy** jsou při obnově preferovány. Pro použití jiných musí *vlastník** doložit jednoznačné důvody.
- 10.2.2 Podle možností *vlastníka** jsou zaváděny také málo využívané a vzácné místní druhy dřevin.
- 10.2.3 Na kalamitních holinách je využíváno přítomnosti náletových dřevin jako (ochranného) *přípravného porostu**.
POZNÁMKA: V případě nutnosti je třeba získat potřebné výjimky od orgánů státní správy. Není požadováno umělé vnášení přípravných dřevin.
- 10.2.4 Při obnově je nutno použít *ekostabilizační dřeviny** (EsD) v minimálním podílu podle tabulky v příloze BF. Pokud to v porostní skupině z pěstebních důvodů není vhodné, doloží *vlastník**, že podíl plní na vyšší jednotce rozdělení lesa, v krajním případě na certifikovaném LHC. Při zahájení certifikace u LHP ve 2. polovině jejich platnosti se posuzuje podíl EsD podle podílu MZD uvedeném jako *závazné ustanovení** ve schváleném LHP.
- 10.2.5 *Vlastník** při výchově, případně při další fázi obnovy *porostu** postupuje tak, aby během tohoto obmytí bylo dosaženo minimálního cílového podílu EsD* stanoveného v příloze B. Pokud to v porostní skupině z pěstebních důvodů není vhodné, doloží *vlastník**, že podíl plní na vyšší jednotce rozdělení lesa, v krajním případě na certifikovaném LHC.
- 10.2.6 Při zalesňování se preferuje *hloučkovité** a *skupinovitě smíšené** před ucelenými rozsáhlými bloky EsD*.
- 10.3 Vlastník* smí používat cizí druhy pouze v případech, kdy znalosti a/nebo zkušenosti ukazují, že jakýkoli invazivní dopad lze mít pod kontrolou a jsou zavedena účinná zmírňující opatření.**
- 10.3.1 *Vlastník** nesmí používat *introdukované** dřeviny, které se mohou v daném prostředí chovat invazivně.
- 10.3.2 Zastoupení *introdukovaných** dřevin nesmí při obnově přesáhnout 10 %. Posuzuje se na LHC.
- 10.3.3 Redukovaná plocha nesmí pro jednu *introdukovanou** dřevinu překročit 0,1 ha na obnovovaném prvku.

- 10.3.4 Modřín (*Larix decidua*) lze pěstovat pouze v jednotlivém, řadovém nebo *hloučkovitém smíšení** v zastoupení do 30 % na porostní skupinu.
- 10.3.5 Výskyt *introdukovaných** druhů dřevin *vlastník** kontroluje a monitoruje tak, aby předešel nepříznivým ekologickým dopadům. Druhy, které se v daném území chovají invazně, jsou z porostů eliminovány.
- 10.3.6 *Vlastník** (s případnou spoluprací* odborníků nebo AOPK) provádí činnosti, jejichž cílem je regulovat invazivní dopady *introdukovaných** druhů.
- 10.4 Vlastník* v hospodářské jednotce* nepoužívá geneticky modifikované organismy*.**
- 10.4.1 Nejsou používány *geneticky modifikované organismy** ani produkty z nich připravené.
- 10.5 Vlastník* používá pěstební postupy, které jsou ekologicky přiměřené s ohledem na vegetaci, druhy, stanoviště a cíle hospodaření*.**
- 10.5.1 Při hospodaření v lesích se přednostně využívá *podrostní a výběrný způsob hospodaření**, nebo hospodaření s využitím výběrných principů.
- 10.5.2 Použití *holosečí** se musí *vlastník** vyhýbat. Ve zdůvodněných případech se přípouští použití *holosečí** do výše jedné poloviny z objemu roční plánované mýtní úmyslné těžby. Průměrná rozloha *holosečí** je v takových případech nejvýše 0,3 ha a maximální rozloha jedné seče je 1 ha.
Poznámka: Zdůvodněným případem je např. naléhavá přeměna porostů nevhodného druhového složení na lesy v *přírodě blízkém stavu**.
- 10.5.3 Nad rámec omezení při použití *holosečí**, které je uvedeno v *indikátoru** 10.5.2, lze *holoseč** na výšku *porostu** provést v případě, že se jedná o přeměnu smrkových a geneticky nevhodných borových porostů na lesy s převahou listnatých světlomilných dřevin, pokud jsou splněny všechny následující podmínky:
- smrkové porosty* se nacházejí do 5. LVS (včetně),
  - zastoupení smrku v *porostu** je vyšší než 65 % nebo smrk tvoří v rámci porostní skupiny stejnorodé bloky o minimální velikosti 1 ha
  - maximální velikost seče (obnovního prvku) je 0,5 ha.
  - k přeměně dochází do 20 let od prvního auditu podle tohoto standardu.
- Tyto *holoseče** se nezohledňují při hodnocení plnění *indikátoru** 10.5.2.
- 10.5.4 Mechanická příprava půdy je přípustná pouze v odůvodněných případech. Provádí se za účelem usnadnění *přirozené obnovy**, zlepšení půdních vlastností (zejména na arenických podzolech) nebo jako krajní opatření na potlačení silné buřně (při *umělé obnově**). V případě narušení půdního profilu do hloubky větší než 20 cm musí být alespoň třetina takto ošetřené plochy ponechána bez mechanického narušení a zasypání povrchu půdy.
- 10.5.5 *Okraje lesních porostů** hraničící s nelesní půdou jsou obnovovány převážně jednotlivým výběrem a jsou přitom podporovány listnaté dřeviny a keřové pláště, zvyšující stabilitu porostu a ekotonový efekt (neplatí pro okraje nestabilních, např. smrkových porostů).
- 10.6 Vlastník* minimalizuje používání hnojiv nebo se jejich používání vyvaruje. Používá-li vlastník* hnojiva, pak prokáže, že používání je stejně nebo více ekologické a ekonomicky přínosné než používání pěstebních systémů, které hnojiva nevyžadují, a zamezí, zmírní či odstraní škody na environmentálních hodnotách*, včetně škod na půdě.**
- 10.6.1 Pokud se používají *hnojiva**, jsou ekologické a ekonomické výhody jejich používání stejné nebo vyšší než výhody pěstebních metod, jež *hnojiva** nevyžadují.
- 10.6.2 Na porostní lesní půdě se neprovádí hnojení za účelem zvyšování výnosů.
- 10.6.3 Plošné a letecké vápnění není povoleno.
- 10.6.4

- 10.6.5 Používají-li se *hnojiva**, jsou zadokumentovány jejich typy, místo, frekvence a množství jejich aplikace.
- 10.6.6 Používají-li se *hnojiva**, jsou chráněny *environmentální hodnoty**, mj. prostřednictvím zavedení opatření zamezujících škodám.
- Škody na *environmentálních hodnotách**, způsobené používáním *hnojiva**, jsou zmírňovány nebo napraveny.
- 10.7 Vlastník* používá integrovaný management škůdců a pěstební systémy, které se vyhýbají nebo snaží eliminovat používání chemických pesticidů. Vlastník* nepoužívá chemické pesticidy zakázané politikami FSC. Používá-li vlastník* pesticidy, předchází, mírní a/nebo odstraňuje možná poškození environmentálních hodnot* a lidského zdraví.**
- 10.7.1 Uplatňuje se integrovaný ~~management škůdců~~ *management škůdců*, a to včetně výběru pěstebních metod s cílem vyhnout se nebo se pokusit zamezit častým, rozsáhlým a objemným aplikacím *pesticidů** a dosáhnout toho, že se používat nebudou nebo že se jejich aplikace celkově sníží.
- 10.7.2 V rámci *hospodářské jednotky** se na lesní půdě používají a skladují pouze chemické *pesticidy** povolené v souladu s Pesticidovou politikou FSC (FSC-POL-30-001).
- 10.7.3 Jsou archivovány záznamy o použití *pesticidů**, a to včetně jejich obchodních názvů, aktivní složky, množství aktivní složky, období používání, místa a plochy použití a důvodu použití.
- 10.7.4 Používání *pesticidů** je v souladu s dokumentem ILO „Bezpečnost a ochrana zdraví při používání chemikálií v práci“ pokud jde o požadavky na přepravu, uskladnění, manipulaci, aplikaci a postupy řešení havárií v případě nutnosti likvidace škod po náhodném úniku *pesticidu**.
- 10.7.5 Používají-li se *pesticidy**, metody jejich aplikace minimalizují používané množství při dosahování účinných výsledků a účinné *ochrany** okolní *krajiny**.
- 10.7.6 V případě ošetření dřeva insekticidem proti podkornímu hmyzu je jeho použití omezeno na skládkách dřeva na odvozním místě.
- 10.7.7 *Vlastník** prokáže, že:
- zvolený *pesticid** , metoda jeho aplikace, načasování a způsob použití představuje nejmenší *riziko** pro lidi a necílové druhy; a
  - objektivní důkazy dokazují, že *pesticid** je jediným efektivním, praktickým a ekonomicky přijatelným způsobem zvládnání škůdce.
- 10.7.8 Zamezuje se škodám na *environmentálních hodnotách** a lidském zdraví způsobeným používáním *pesticidu**, a dojde-li k nim, jsou jejich dopady zmírňovány nebo se napravují.
- 10.8 Vlastník* minimalizuje, monitoruje* a přísně kontroluje používání biologické kontroly* v souladu s mezinárodně přijímanými vědeckými poznatky. Používá-li vlastník* biologickou kontrolu*, potom předchází možným poškozením environmentálních hodnot*, mírnit je a/nebo odstraňovat.**
- 10.8.1 Používání prostředků *biologické kontroly** je minimalizováno, monitorováno* a kontrolováno.
- 10.8.2 Používání prostředků *biologické kontroly** je v souladu s aktuálními *mezinárodně přijímanými vědeckými protokoly**.
- 10.8.3 Jsou zaznamenávány informace o používání prostředků *biologické kontroly**, a to včetně jejich typu, množství, doby používání, lokality a důvodu použití.
- 10.8.4 Škodám na *environmentálních hodnotách** způsobených prostředky *biologické kontroly** se předchází. Pokud k nim dojde, jsou dopady škod zmírňovány nebo odstraněny.

- 10.9 Vlastník* vyhodnocuje rizika a realizuje zásahy, které snižují potenciálně negativní dopady přírodních hrozeb*, a to způsobem odpovídajícím jejich rozsahu, intenzitě a riziku.**
- 10.9.1 Vlastník* má přehled o *přírodních hrozbách** (a jejich možným dopadům) pro *infrastrukturu**, *lesní zdroje** a *místní komunity** v *hospodářské jednotce**.
- 10.9.2 Hospodářské činnosti tyto dopady zmírňují.
- 10.9.3 Je identifikováno *riziko** zvýšení frekvence, šíření či závažnosti *přírodních hrozeb** v důsledku hospodářských činností u těch hrozeb, na něž může mít hospodaření svůj vliv.
- 10.9.4 Při nápravě dopadu *přírodních hrozeb** jsou zvažovány environmentální, sociální a ekonomické aspekty.
- 10.9.5 Jsou vytvořena a zavedena opatření, která snižují *rizika* přírodních hrozeb**, a/nebo jsou upraveny hospodářské činnosti.
- 10.10 Vlastník* řídí rozvoj infrastruktury*, přepravních činností a pěstebních metod tak, aby byla zajištěna ochrana vodních zdrojů a půd a negativním dopadům na vzácné a ohrožené druhy, stanoviště a krajinné hodnoty se předcházelo, byly zmírňovány a/nebo se odstranily.**
- 10.10.1 Rozvoj, údržba a využívání *infrastruktury**, jakož i přepravní činnosti, se provádějí tak, aby nedocházelo nebo bylo minimalizováno poškození *environmentálních hodnot** identifikovaných v *kritériu** 6.1.
- 10.10.2 Vlastník* má zpracovanou směrnici, která obsahuje ustanovení uvedená v příloze C, nebo tuto přílohu jako směrnici použije k:
- 1) omezení eroze půdy,
  - 2) minimalizaci poškození porostů při těžbě a dopravě dřeva a při stavbě cest,
  - 3) k omezení jiných mechanických zásahů do půdy, a
  - 4) k ochraně vodních zdrojů.
- 10.10.3 Směrnice (viz 10.10.2) musí být zohledněna při plánování a zapracována do smluv se smluvními stranami. Ustanovení směrnice jsou respektována a využívána při hospodářském plánování a realizaci pracovních úkonů.
- 10.11 Vlastník* provádí zásahy související s těžbou a odvozem dřeva a ostatních produktů lesa tak, aby byly chráněny environmentální hodnoty*, bylo sníženo množství prodejného odpadu a nedošlo k poškození či narušení dalších produktů či služeb.**
- 10.11.1 Technologické procesy, těžební postupy a doprava dříví se volí tak, aby se předcházelo poškozování *environmentálních hodnot** a *vysokých ochranných hodnot**.
- 10.11.2 Vlastník* prostřednictvím hospodářských opatření co nejefektivněji využívá všech *lesních** a ostatních obchodovatelných produktů.
- 10.11.3 V Vlastník* lesa má vypracovanou směrnici pro vymezení a ponechávání zlomů, pahýlů, vývratů, ležících kmenů, stromů s dutinami a trvale vybraných a identifikovatelných vzrostlých stromů k dožití a zetlení* (dle *vlastníkem** určeného způsobu) v *dospívajících a dospělých porostech** a tuto směrnici dodržuje. Množství dřeva ponechaného tímto způsobem v budoucnu k zetlení je nejméně pět stromů z dospívající a dospělé etáže na hektar v dílci.
- POZNÁMKA: Stromy ponechané k zetlení jsou zásadně stromy větších dimenzí (tlusté dřevo). Stromy k dožití a zetlení jsou stromy ekonomicky špatně zhodnotitelné, tj. například napadené hnilobou, špatně dostupné, zlomy, pahýly apod., vzrostlé stromy v *referenčních plochách**, dále listnáče, jedle, stromy *břehových porostů** *vodních toků** a stromy esteticky významné. Z evidence se vyřazují kmeny v závěrečné fázi rozkladných procesů, tj. když ztrácí strukturu dřeva.

10.11.4 M *Vlastník** lesa ponechává zlomy, pahýly, vývraty, ležící kmeny, stromy s dutinami a trvale vybrané vzrostlé stromy k dožití a zetlení* v *dospívajících a dospělých porostech**. Množství dřeva ponechaného tímto způsobem v budoucnu k zetlení je nejméně pět stromů z dospívající a dospělé etáže na hektar v dílci.

POZNÁMKA: Stromy k dožití a zetlení jsou stromy ekonomicky špatně zhodnotitelné, tj. například napadené hnilobou, špatně dostupné, zlomy, pahýly apod., vzrostlé stromy v *referenčních plochách**, dále listnáče, jedle, stromy *břehových porostů** *vodních toků** a stromy esteticky významné. Z evidence se vyřazují kmeny v závěrečné fázi rozkladných procesů, tj. když ztrácí strukturu dřeva a.

10.11.5 V případech, kdy ponechání stromů odporuje bezpečnosti a ochraně zdraví nebo ochraně lesa, je *vlastník** povinen neprodleně vybrat náhradní stromy, které plní ekologické funkce odstraněných stromů obdobným způsobem.

10.11.6 Stromy s dutinami (doupné stromy) se ponechávají přirozenému stárnutí až do rozpadu.

10.12 **Vlastník* nakládá s odpadním materiálem environmentálně vhodným způsobem.**

10.12.1 Chemikálie, obaly a tekuté a pevné neorganické odpady včetně olejů a nafty musí být likvidovány environmentálně vhodnými způsoby na místech k tomu určených mimo les v souladu s platnou legislativou.

10.12.2 Při smluvním provádění lesnických činností je odpovědnost za evidenci odpadů jednoznačně stanovena ve smlouvě.

10.12.3 Odpady (např. obaly) s výjimkou biomasy vzniklé při lesnické činnosti jsou odváženy z lesa nejpozději do přejímky prací.

H. Přílohy

Příloha A	Seznam platných zákonů, předpisů a národně ratifikovaných mezinárodních smluv, úmluv a dohod
Příloha B	Druhá skladba obnovovaných porostů
Příloha C	Směrnice k omezení eroze půdy, minimalizaci poškození porostů při těžbě a dopravě dřeva a při stavbě cest, k omezení jiných mechanických zásahů do půdy a k ochraně vodních zdrojů
Příloha D	Soubory lesních typů s přijatelným rizikem pro odvoz klestu a těžebních zbytků
Příloha E	Nástroje hospodaření a zdroje informací pro indikátory 7.2.1 a 8.2.1
Příloha F	Stav lesních půd a jejich schopnost vázat uhlík
Příloha G	Seznam zvláště chráněných a ohrožených druhů
Příloha H	Systém vysokých ochrannářských hodnot* (VOH) v České republice (včetně strategií pro zachování území s vysokou ochrannářskou hodnotou*)
Příloha I	Požadavky na školení pracovníků*
Příloha J	Diagram koncepce sítě ochrannářských území* (Princip 6)

Příloha A - Seznam platných zákonů, předpisů a národně ratifikovaných mezinárodních smluv, úmluv a dohod

Legislativní předpisy týkající se hospodaření v lesích

Zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 149/2003 Sb., o uvádění do oběhu reprodukčního materiálu lesních dřevin lesnický významných druhů a umělých kříženců, určeného k obnově lesa a k zalesňování, a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 477/2001 Sb., o obalech a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 350/2011 Sb., o chemických látkách a chemických směsích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
Vyhláška Ministerstva zemědělství ČR č. 77/1996 Sb., o náležitostech žádosti o odnětí nebo omezení a podrobnostech o ochraně pozemků určených k plnění funkcí lesa
Vyhláška Ministerstva zemědělství ČR č. 78/1996 Sb., o stanovení pásem ohrožení lesů pod vlivem imisí
Vyhláška Ministerstva zemědělství ČR č. 83/1996 Sb., o zpracování oblastních plánů rozvoje lesů a o vymezení hospodářských souborů
Vyhláška Ministerstva zemědělství ČR č. 84/1996 Sb., o lesním hospodářském plánování
Vyhláška Ministerstva zemědělství ČR č. 101/1996 Sb., kterou se stanoví podrobnosti o opatřeních k ochraně lesa a vzor služebního odznaku a vzor průkazu lesní stráže
Vyhláška Ministerstva životního prostředí ČR č. 13/1994 Sb., kterou se upravují některé podrobnosti ochrany zemědělského půdního fondu
Vyhláška Ministerstva zemědělství ČR č. 29/2004 Sb., o obchodu s reprodukčním materiálem lesních dřevin
Vyhláška Ministerstva zemědělství ČR č. 139/2004 Sb., kterou se stanoví podrobnosti o přenosu semen a sazenic lesních dřevin, o evidenci o původu reprodukčního materiálu a podrobnosti o obnově lesních porostů a o zalesňování pozemků prohlášených za pozemky určené k plnění funkcí lesa

Mezinárodní úmluvy/dohody důležité z hlediska ochrany přírody

Dosažení udržitelného rozvoje prostřednictvím „Úmluv z Ria“, přijatých na Konferenci OSN o životním prostředí v Rio de Janeiro v červnu 1992 (tzv. „Summit Země“):

- a) Úmluva o biologické rozmanitosti (134/1999 Sb.)
- b) Rámcová úmluva OSN o změně klimatu
- c) Úmluva OSN o boji proti desertifikaci

Ramsarská úmluva „*O mokřadech majících mezinárodní význam především jako biotopy vodního ptactva*“ (396/1990 Sb.)

Bernská úmluva „*Úmluva o ochraně evropských planě rostoucích rostlin, volně žijících živočichů a přírodních stanovišť*“ (107/2001 Sb.)

Bonnská úmluva „*O ochraně stěhovavých druhů volně žijících živočichů*“ (127/1994 Sb.) „*Úmluva o biologické rozmanitosti*“ (CBD, 134/1999 Sb.)

Washingtonská úmluva „*Úmluva o mezinárodním obchodu s ohroženými druhy volně žijících živočichů a rostlin*“ (CITES, 572/1992 Sb.)

Rámcová úmluva o ochraně a udržitelném rozvoji Karpat (Karpatská úmluva – 47/2006 Sb.)

Právní řád Evropského společenství / Legislativa Evropské unie

Směrnice o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (92/43/EHS)

Směrnice o ochraně volně žijících ptáků (2009/147/EHS)

Směrnice o záměrném uvolňování GMO do životního prostředí (2001/18/EHS)

Nařízení č. 1946/2003 o přeshraničních pohybech GMO

Nařízení č. 995/2010, kterým se stanoví povinnosti hospodářských subjektů uvádějících na trh dřevo a dřevařské výrobky

Odkazy na seznamy zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů

Vyhláška Ministerstva životního prostředí ČR č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona České národní rady č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů

Legislativní předpisy týkající se bezpečných pracovních podmínek a bezpečnosti práce

Zákon č. 309/2006 Sb. o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci
Zákon č. 372/2011Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování
Vyhláška 79/2013 Sb., o specifických zdravotních službách
Zákoník práce – zákon č. 262/2006 Sb.,
Zákon č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky,
Zákon č. 224/2015 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými přípravky.
Zákon č. 258/2000Sb., o ochraně veřejného zdraví, v platném znění
Zákon č. 102/2001 Sb., o obecné bezpečnosti výrobků
Zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší
Zákon č. 350/2011 Sb., o chemických látkách a chemických přípravcích a o změně některých zákonů
Nařízení vlády č. 290/1995 Sb., kterým se stanoví seznam nemocí z povolání
Nařízení vlády č. 352/2000 Sb., kterým se mění některé vyhlášky ministerstev a jiných správních úřadů
Nařízení vlády č. 272/2011 Sb., o ochraně před nepříznivými účinky hluku a vibrací
Nařízení vlády č. 291/2015 Sb., o ochraně zdraví před neionizujícím zářením
Nařízení vlády č. 361/2007 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci
Nařízení vlády č. 378/2001 Sb., kterým se stanoví bližší požadavky na bezpečný provoz a používání strojů, technických zařízení, přístrojů a náradí (účinnost od 1. 1. 2003)
Nařízení vlády č. 201/2010 Sb., o způsobu evidence úrazů, hlášení a zasílání záznamu o úrazu
Nařízení vlády č. 495/2001Sb., kterým se stanoví rozsah a bližší podmínky poskytování osobních ochranných pracovních prostředků, mycích, čisticích a dezinfekčních prostředků
Nařízení vlády č. 339/2017 Sb., kterým se stanoví způsob organizace práce a pracovních postupů, které je zaměstnavatel povinen zajistit při práci v lese a na pracovištích obdobného charakteru
Nařízení vlády č. 27/2002 Sb., kterým se stanoví způsob organizace práce a pracovních postupů, které je zaměstnavatel povinen zajistit při chovu zvířat
Nařízení vlády č. 375/2017 Sb., kterým se stanoví vzhled a umístění bezpečnostních značek a zavedení signálů
Nařízení vlády č. 168/2002 Sb., kterým se stanoví způsob organizace práce a pracovních postupů, které je zaměstnavatel povinen zajistit při provozování dopravy dopravními prostředky
Vyhláška ČÚBP č. 48/1982 Sb., kterou se stanoví základní požadavky k zajištění bezpečnosti práce a technických zařízení, ve znění pozdějších předpisů
Vyhláška MZ ČR č. 180/2015 Sb., kterou se stanoví práce a pracoviště, které jsou zakázány těhotným ženám, kojícím ženám, matkám do konce devátého měsíce po porodu a mladistvým, a podmínky, za nichž mohou mladiství výjimečně tyto práce konat z důvodu přípravy na povolání

Legislativní předpisy týkající se zajištění práv zaměstnanců*

Zákoník práce – zákon č. 262/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 2/1991 Sb., o kolektivním vyjednávání, ve znění pozdějších předpisů
Ústavní zákon č. 23/1991 Sb., kterým se uvozuje Listina základních práv a svobod jako ústavní zákon, ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 332/2014 Sb., o vojácích z povolání, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony
Zákon č. 198/2009 Sb., o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů (antidiskriminační zákon)

ILO Úmluvy ratifikované Českou republikou mající vliv na lesní hospodaření:

29 Úmluva o nucené práci, 1930.

87 Úmluva o Freedom of Association and Protection of the Right to Organise Conventions, 1948.

97 Úmluva o Migration for Employment (Revised) Convention, 1949.

98 Úmluva o Right to Organise and Collective Bargaining Convention, 1949.

100 Úmluva o Equal Remuneration Convention, 1951.

105 Úmluva o Abolition of Forced Labour Convention, 1957.

111 Úmluva o Discrimination (Occupation and Employment) Convention, 1958.

131 Úmluva o Minimum Wage Fixing Convention, 1970.

138 Úmluva o Minimum Age Convention, 1973.

141 Úmluva o Rural Workers' Organizations Convention, 1975.

142 Úmluva o Human Resources Development Convention, 1975.

143 Úmluva o Migrant Workers (Supplementary Provisions) Convention. 1975

155 Úmluva o Occupational Safety and Health Convention, 1981.

182 Úmluva o Worst Forms of Child Labour Convention, 1999.

Politiky

FSC-POL-30-401 O certifikaci FSC a konvenci ILO

Příloha B – Druhá skladba obnovovaných porostů

VYMEZENÍ CÍLOVÝCH HOSPODÁŘSKÝCH SOUBORŮ			Min. podíl EsD při obnově (%)	Min. podíl EsD - cílový stav (%)	HLAVNÍ EKOSTABILIZAČNÍ DŘEVINY* (EsD) ⁴⁾	
Cílový hospodářský soubor (CHS) a podsoubor (PCHS)		Stanovištní podmínky CHS a PCHS - soubory lesních typů (SLT) a jejich části (specifické lesní typy - LT) ¹⁾				
ozn. CHS	název CHS	ozn. PCHS				
13	Přirozená borová stanoviště (a stanoviště borových doubrav)	a	0M (kromě 0M2, 0M9) 0K (kromě 0K1, 0K3, 0K5) 0N (kromě 0N2)	10 15 15	5 20 10	BK, BR, DB, DBZ, JD, JR
		b	0O 0P 0Q (kromě 0Q4)	20 15 10	25 20 15	BR, DB, DBZ, JD, JR, OS
		c	0C (kromě 0C4)	10	10	BR, BK, DB, DBZ, JD
		d	1M	30	40	BR, BK, DBZ, JR, LP
19	Lužní stanoviště (nižších poloh)	a	1L (kromě 1L5, 1L7, 1L8)	70	80	BB, DB, HB, JL, JLV, JV, JS, JSU, KL, LP, OL, STR, TP, TPC
		b	1L7, 1L8	70	80	DB, JL, JLV, JS, JSU, JV, KL, LP, OL, STR, TP, TPC, VR
		c	1L5 2L	70	100 100	BB, DB, HB, JL, JLV, JS, JSU, JV, KL, LP, OL, STR
21	Exponovaná stanoviště nižších poloh	a	1N		70	BK, BR, DBZ, LP
			2N		70	
			1Ke	50	70	
			2Ke		65	
		b	2Me		60	
			1C (kromě 1C6, 1C9)	50	70	BB, BK, BR, BRK, DB, DBZ, HB, JS, JV, KL, LP, MK, TR
			2C (kromě 2C9)		70	
			1F	60	80	
2F		80				
c	1Se	50	70			
	2Se		70			
	1A (kromě 1A9)		80	BB, BK, BRK, DB, DBZ, HB, JD, JL, JLH, JS, JV, KL, LP, LPV, MK, TR, TS		
	2A (kromě 2A8, 2A9)	60	80			
1Be		80				
1De		80				
d	2D9, 2De		80			
	2Be		80			
	2He		80			
	1C9 1C6	50	70 70			

			2C9		70	
			1A9	70	90	
			2A8, 2A9		90	
			2We	50	70	
23	Kyselá stanoviště nižších poloh	a	1K (kromě 1Ke) 2K (kromě 2Ke) 1I 2I 2M (kromě 2Me)	50	70 60 70 60 60	BK, BR, DBZ, HB, JD, LP, OS
		b	1S1 1S2 1S9 2S2 2S4	50	70 70 70 70 70	BK, BR, DB, DBZ, HB, LP, OS, (CER v PLO 33 a 35)
25	Živná stanoviště nižších poloh	a	1S (kromě 1S1, 1S2, 1S9, 1Se) 2S (kromě 2S2, 2S4, 2Se)	50	70 70	BB, BK, DBZ, HB, JV, KL, LP, (CER v PLO 35)
		b	1O 1H 1B (kromě 1Be) 1D (kromě 1De)		80 80 80 80	BB, BK, BRK, DB, DBZ, HB, JD, JL, JLH, JLV, JS, JV, KL, LP, LPV, MK, OL, TR
		c	2H (kromě 2He) 2B (kromě 2Be) 2D (kromě 2D9, 2De)	60	80 80 80	
		d	1V 2V 2O		80 80 80	
27	Oglejená chudá stanoviště nižších a středních poloh	a	1P 1Q	50	70 60	
		b	2P 2Q		70 60	
		c	3Q	35	50	
			4Q		50	
29	Olšová a jasanová stanoviště na podmáčených a lužních půdách	a	1G	80	90	DB, JS, OL, OLS, OS, TP, TPC, VR
		b	1T	80	90	BR, BRP, DB, OL, OLS, OS
		c	1R	60	80	BR, BRP, DB, OL, OS, VR
		d	3L	80	80	DB, JLH, JLV, JS, JV, KL, OL, VR
		e	4L1	80	90	JLH, JLV, JS, JV, KL, LP, LPV, OLS
		f	5L	80	90	JLH, JS, KL, OL, OLS
		g	3U (kromě 3U7)	80	100	BB, BK, DB, HB, JD, JL, JLH, JLV, JS, JV, KL, LP, LPV, OL
		h	5U5	80	90	BK, JD, JLH, JS, JV, KL, LP, LPV, OL, OLS

39	Chudá podmáčená stanoviště nižších a středních poloh	a	0T 0G2, 0G7	5	10 5	BR, BRP, DB, JD, OL, OLS, OS
		b	2T 3T 4T 5T	30	50 50 45 40	BR, BRP, DB, JD, OL, OLS, OS
		c	3R 5R	5	5 5	BR, BRP, OL, OLS, OS
41	Exponovaná stanoviště středních poloh	a	3N 3Ke 3Me	40	60 60 50	BK, DB, DBZ, JD, KL, LP
		b	4N 4Ke 4Me	40	60 60 50	BK, DB, DBZ, JD, KL, LP
		c	3F 3Se 3He	40	60 60 60	BK, DB, DBZ, HB, HB, JD, JL, JLH, JLV, JS, JV, KL, LP, LPV, TR, TS
		d	4F 4Se 4He	40	60 60 60	BK, DB, DBZ, HB, HB, JD, JL, JLH, JLV, JS, JV, KL, LP, LPV, TR, TS
		e	3C (kromě 3C9) 4C (kromě 4C9) 5C (kromě 5C9)	45	60 60 60	BK, BRK, DB, DBZ, HB, JD, JV, KL, LP, LPV, TR
		f	3C9 4C9 5C9	45	60 60 60	BB, BK, BRK, DB, DBZ, HB, JD, JS, JV, KL, LP, LPV, MK, TR
		g	3A (kromě 3A9) 4A (kromě 4A9) 3Be	60	70 70 70	BB, BK, BRK, DB, DBZ, HB, JD, JL, JLH, JLV, JS, JV, KL, LP, LPV, TR, TS
			4Be	50	60	
			3D9, 3De	60	70	
			4D7, 4D9, 4De	50	60	
h	3We 4We 3A9 4A9 5A9	60	70 70 70 70 70	BB, BK, BRK, DB, DBZ, HB, JD, JL, JLH, JLV, JS, JV, KL, LP, LPV, MK, TR, TS		
i	3U7	60	80	BB, DB, DBZ, HB, JD, JL, JLH, JLV, JS, JV, KL, LP, LPV, OL		
43	Kyselá stanoviště středních poloh	a	3K (kromě 3Ke, 3K2) 3I (kromě 3I2, 3I8) 3S2	45	60 60 60	BK, BR, DB, DBZ, JD, KL, LP
		b	4K (kromě 4Ke, 4K2)	45	60	BK, BR, DB, DBZ, JD, KL, LP

			4I (kromě 4I2) 4S2		50 60	
		c	3M (kromě 3Me) 3K2 3I2, 3I8	45	50 60 60	BK, BR, DB, DBZ, JD
		d	4M (kromě 4Me) 4K2 4I2	40	50 60 50	BK, BR, DB, DBZ, JD, JDO
45	Živná stanoviště středních poloh	a	3S (kromě 3S2, 3Se) 3H (kromě 3He)	50	60 60	BB, BK, BR, DB, DBZ, HB, JD, JL, JLH, JLV, JS, JV, KL, LP, LPV, TR, TS
			3B (kromě 3Be) 3D (kromě 3D9, 3De)	60	70 70	
		b	4S (kromě 4S2, 4Se) 4H (kromě 4He)	40	50 50	BK, BR, DB, DBZ, HB, JD, JL, JLH, JLV, JS, JV, KL, LP, LPV, TR, TS
			4B (kromě 4Be) 4D (kromě 4D7, 4D9, 4De)	50	60 60	
		c	3W (kromě 3We) 4W (kromě 4We)	50	60 60	BB, BK, BRK, DB, DBZ, HB, JD, JL, JLH, JLV, JS, JV, KL, LP, LPV, MK, TR
		47	Oglejená stanoviště středních poloh	a	3V (kromě 3V9) 4V (kromě 4V9) 3O 4O	50
b	3P 4P				35	50 50
51	Exponovaná stanoviště vyšších poloh	a	5N (kromě 5N2) 5Ke	40	50 50	BK, DB ³⁾ , DBZ ³⁾ , JD, KL, LP
			b		6N (kromě 6N2, 6N9) 6Ke	
		c	5N2 6N2, 6N9 5Me 6Me	40	50 40 50 40	BK, DB ³⁾ , DBZ ³⁾ , BR, JD
			d		5F 5A (kromě 5A9) 5Se 5Be 5D7, 5D9, 5De	
		e	5We	60		
		f	6F 6A 6Se 6Be	40	45 50 45 50	

			6De		50	
		g	5U7	60	70	BK, DB, DBZ, JD, JLH, JS, JV, KL, LP, LPV, OL, OLS
53	Kyselá stanoviště vyšších poloh	a	5K (kromě 5Ke, 5K2)		50	BK, BR, DB ³ , DBZ ³ , JD, JR, KL, LP
			5I (kromě 5I2)	40	50	
			5S2		50	
		b	6K (kromě 6Ke, 6K2)		40	
			6I	30	40	
			6S2		40	
		c	5M (kromě 5Me)	40	50	
			6M (kromě 6Me)	30	40	
			5K2	40	50	
			6K2	30	40	
5I2	40		50			
55	Živná stanoviště vyšších poloh	a	5S (kromě 5S2, 5Se)	40	50	BK, DB ³ , DBZ ³ , JD, JLH, JS, JV, KL, LP, LPV, OS, TR, TS
			5H		50	
			5B (kromě 5Be)		60	
		b	5D (kromě 5D7, 5D9, 5De)	50	60	
			5W (kromě 5We)		60	
			c	6S (kromě 6S2, 6Se)	30	
		6H			40	
		6B (kromě 6Be)		40	50	
		6D (kromě 6De)			50	
		57	Oglejená stanoviště vyšších poloh	a	5V (kromě 5V9)	
5O					50	
c	5U (kromě 5U5, 5U7)			50	60	
	d			6V (kromě 6V9)	30	40
6O					35	
e	5P			30	40	
	6P			25	30	
	5Q			30	40	
	6Q			25	30	
59	Podmáčená stanoviště středních a vyšších poloh			a	2G	60
		3G	50		60	
		4G	40		50	
		3V9	60		70	
		4V9	50		60	
		b	5G	25	40	
			5V9	40	50	
			6V9	30	40	
		c	0G (kromě 0G2, 0G7)	5	5	BR, BRP, DB, JD, OL, OLS, OS
		d	6T	15	25	BR, BRP, JD, OL, OLS, OS
			6G	20	30	

		e	4R 6R	10 5	10 5		
71	Exponovaná stanoviště horských poloh	a	7N 7Me 7Ke 7Se	20	25 25 25 25	BK, BR, BRC, JD, JR, KL, OS	
		b	7F 7A		25 30		
73	Kyselá stanoviště horských poloh	a	7M (kromě 7Me) 7K (kromě 7Ke)	20	25 25	BK, BR, BRC, JD, JR, KL, OS	
75	Živná stanoviště horských poloh	a	7S (kromě 7Se)	20	25	BK, BR, BRC, JD, JR, KL, OS	
77	Oglejená stanoviště horských poloh	a	7V (kromě 7V9) 7O	20	25 25	BK, BR, BRP, JD, JR, KL, OLS	
			7P 7Q	15	20 20		
			b	8V (kromě 8V9) (v 7. lvs) 8O (v 7. lvs) 8P (v 7. lvs) 8Q (kromě 8Q9) (v 7. lvs) 7L1	5		5 5 5 5 10
		c					
79	Podmáčená stanoviště horských poloh	a	7T 7G 7V9		15 15 25	BK, BR, BRP, JD, JR, KL, OLS	
			b	8G (v 7. lvs) 8Q9 (v 7. lvs) 8V9 (v 7. lvs)	10		5 5 5
			c	7R (kromě 7R9)			5
01	Mimořádně nepříznivá stanoviště	a	0X	10	10	BB, BK, BRK, DBP, DBZ, HB, LP, MK	
		b	0Z	5	5	BK, BR, DBZ, JR	
		c	0Y	5	10	BK, BR, BRC, DBZ, JD, JR	
		d	0M2, 0M9	5	5	BK, BR, DBZ	
			0N2	10	10		
		e	0Q4	5	5	BR, DB, DBZ, JD, OS	
		f	0C4	5	5	BK, BR, DBZ	
		g	1X	90	90	BB, BRK, DBP, DBZ, HB, JL, JS, JV, KR, LP, MK	
		h	2X	90	90	BB, BK, BRK, DB, DBP, DBZ, HB, JL, JS, JV, KR, LP, MK	
		i	3X 4X	80	80 80	BB, BK, BRK, DB, DBZ, HB, JD, JL, JS, JV, KL, KR, LP, LPV, MK, TS	
			j	1Z	80		80
k	2Z	70	80	80	BK, BR, DBZ, HB, JV, KR, LP		
	2Y		80				

		l	3Z 4Z 3Y 4Y	60	70 70 70 70	BK, BR, DB, DBZ, HB, JD, JV, KL, LP	
		m	5Z 5Y	50	60 60	BK, BR, JD, JR, JV, KL, LP	
		n	6Z 6Y	50	50 50	BK, BR, BRC, JD, JR, KL	
		o	7Z 7Y	20	30 30	BK, BR, BRC, JD, JR, KL	
		p	1J	90	100	BB, BRK, DB, DBZ, HB, JL, JS, JV, KL, LP, MK, TR, TS	
		q	3J	90	100	BK, BRK, DB, DBZ, HB, JD, JL, JLH, JS, JV, KL, LP, LPV, MK, TS	
		r	5J	80	90	BK, JD, JLH, JS, JV, KL, LP, LPV, TS	
		s	6J	70	80	BK, JD, JLH, JS, KL	
		t	4L9	90	100	OLS, VR, VRE, VRH, VRN	
		u	6L	70	80	BR, BRP, JD, JIV, JR, JS, KL, OL, OLS, OS	
		v	7L9	5	10	BR, BRP, JD, JIV, JR, KL, OL, OLS, OS	
		w	0R (kromě 0R4, 0R5, 0R9)	5	10	BL, BRP, JR	
		x	0R4, 0R5	+	5	BRP, KOS	
			0R9	+	5	BRP	
		y	8T (v 7. lvs)		5	BRP, JR, KOS	
			8R (v 7. a nižších lvs)	+	5		
			7R9		5		
		z	9R (v 8. a nižších lvs)	+	2	BRP, JR	
			9R6		2		
02	Stanoviště přirozených vysokohorských smrčín pod hranicí stromové vegetace	a	8Z		10	BK, BRC, JD, JR, KL	
			8Y		5		
			8N	+	5		
			8F		5		
			8M		5		
			8K		5		
		c	8S		5		
			8V (v 8. lvs)		5	BK, BRP, JD, JR, KL, OLS	
			8O (v 8. lvs)		5		
			8P (v 8. lvs)		5		
			8Q (v 8. lvs)	+	4		
			d	8G (v 8. lvs)			5
				8V9 (v 8. lvs)			5
8Q9 (v 8. lvs)		5					
e	8T (v 8. lvs)			5			

		8R (v 8. lvs)		5		
03	Stanoviště v klečovém a alpínském vegetačním stupni	a	9K	+	2	BRC, JR
		b	9Z	+	+	BRC, JR
			9Z2 – 9			
		c	9R (v 9. lvs)	+	2	BRP, JR
			9R2 – 4, 9R7			
d	10Z	+	+			

Vysvětlivky:

- 1) - index "e" v označení vybraných souborů lesních typů (SLT) určuje tzv. "svahové" lesní typy (LT), u kterých je sklon svahu větší než 40 %
- 2) - pěstování smrku ztepilého jako základní cílové dřeviny se v 3. a 4. lesním vegetačním stupni (LVS) připouští pouze na specifických stanovištích (inverzní polohy, rašelinné půdy apod.), zejména tam, kde se smrk přirozeně zmlazuje. S ohledem na očekávanou změnu klimatu může být pěstování smrku rizikové i v 6. LVS.
- 3) - pěstování je doporučeno pouze v 5. lesním vegetačním stupni
- 4) - zkratky dřevin jsou použity podle přílohy č. 4 k vyhlášce č. 84/1996 Sb., o lesním hospodářském plánování
- 5) - pouze ve 2. lesním vegetačním stupni

CÍLOVÉ HOSPODÁŘSKÉ SOUBORY (CHS) jsou jednotky sdružující stanoviště s podobnými klimatickými a půdními charakteristikami vytvářejícími předpoklady pro racionalizaci lesnického hospodaření. Pro stanovení vhodného lesnického hospodaření jsou pro CHS definována základní hospodářská doporučení a rámcové vymezení druhové skladby porostů. CHS se mohou dle potřeby dělit na podsoubory cílového hospodářského souboru (PCHS).

MÍŠENÍ DŘEVIN. V zájmu zvyšování ekologické stability a odolnosti lesních porostů jsou preferovány porosty sestávající z většího počtu druhů dřevin před porosty převážně jedno- či dvoudruhovými. Smíšenost porostů je dána ekologickým potenciálem příslušného stanoviště a rámcově ji lze odvodit z minimálního podílu EsD a jejich výčtu. Smíšenost je preferována i v případě dalších dřevin, které nejsou uvedeny v seznamu EsD.

procento minimálního cílového plošného podílu EsD se vztahuje na *dospívající a dospělé porosty**, z nichž mohou některé dřeviny s kratší dobou života vymizet. Obnova těchto porostů se řídí sloupcem „minimální podíl EsD“

Příloha C - Směrnice k omezení eroze půdy, minimalizaci poškození porostů při těžbě a dopravě dřeva a při stavbě cest, k omezení jiných mechanických zásahů do půdy a k ochraně vodních zdrojů

Směrnice musí naplňovat minimálně tyto požadavky:

1. Vlastník má plán a mapu lesních cest, svážnic a linek s vyhodnocením jejich účelnosti. Vlastník nad 1000 ha má zpracovaný Plán údržby lesní cestní sítě s ohledem na minimalizaci škod na lesním *ekosystému**, zejména minimalizaci vlivu cest na vodní režim a minimalizaci eroze.

2. Nadbytečné cesty a linky jsou asanovány s ohledem na vodní režim a další funkce krajiny a zalesněny, případně ponechány sukcesi.

3. Lesní dopravní síť pro přírodě blízké hospodaření v lesích je trvalého charakteru. Systém svážnic a technologických linek musí být optimalizován podle terénu a těžebních technologií a jeho hustota musí být stanovena s ohledem na ekologické, ekonomické i sociální nároky.

4. Budování nových cest je minimalizováno, přednost se dává rekonstrukci a rozšíření stávajících cest v případě, že nejsou z ekologického hlediska vedeny příliš rizikově. Nové cesty a rekonstrukce cestní sítě musí být projektovány a realizovány tak, aby co nejméně narušovaly vodní režim, případně další funkce okolní krajiny. Zejména musí splňovat tyto požadavky:

- Minimalizace a vyrovnané bilance zemních prací a snaha co nejvíce přimknout zemní těleso k povrchu terénu při výstavě nových cest.
- U podélného odvodňovacího zařízení se preferuje otevřený trojúhelníkový tvar příkopu (zejména tam, kde jsou velké úhrny srážek, svahy, či podmáčená území).
- Realizace opatření pro převod povrchového odtoku vody na podpovrchovou formou vsakovacích zařízení (trativodů), vsakovacích příkopů a vsakovacích jam.
- Realizace protierozních opatření ve formě kamenného záhozu v dostatečné délce a vějířovitého tvaru na výtoku z trubního propustku tak, aby bylo zabezpečeno rozptýlení soustředěného výtoku z trubního propustku po svahu pod tělesem cesty.
- V případě vedení cesty ve svahu se preferuje jednostranný příčný sklon koruny cesty směrem k násypu zemního tělesa.
- V případě, že vlastník využívá pro zpevnění cest nestmelené směsi, preferuje místní materiály.
- V případě použití recyklovaných materiálů dokládá jejich původ, shodu a nezávadnost.
- Vlastník lesa respektuje sezónní provoz lesních cest 2. třídy.
- V případě nutnosti stabilizace výkopového svahu cest se preferují kamenná odvodňovací žebra.

Cesty s uzavřeným povrchem vozovky (asfaltové, betonové) lze budovat pouze v případě, že se zhodnocením různých technologií prokáže, že použití jiné varianty projektu nezaručuje funkčnost nebo v případě výrazné převahy jiného zájmu ostatních uživatelů lesa za podmínky, že nedojde k výraznějšímu narušení vodního režimu, než by tomu bylo v případě použití neuzavřeného povrchu vozovky.

Lesní svážnice mají ve svahu v pravidelných intervalech (maximálně 150 m) dle svažitosti instalovány zemní kynety (s odvodem vody do bočních retenčních prvků typu svahových skluzů na násypu, nebo do příkopu s vyústěním do recipientu nebo vsakovací jámy).

5. Při těžebních činnostech se používají technologie, které omezují poškození živých stromů porostu na co nejmenší počet. Poškozené stromy je nutné vhodně ošetřit.

6. Pro přibližování a dopravu dřeva jsou vybrány technologie a pracovní postupy a pro některé technologie nařízena omezení určená klimaticky a terénně (určení období a lokalit). Výběr a omezení technologií musí zajistit, aby nedocházelo k vytváření erozních rýh, hlubokých kolejí na rovinách, plošnému zhutnění nebo rozježdění půdy. Musí být zároveň stanoveny postupy sanace a odpovědnost za její provedení, pokud by

přes veškerá opatření k výše uvedeným jevům došlo. Při sanaci musí být přerušen povrchový odtok (např. instalací příčných překážek) a voda odvedena bokem, případně s využitím malých vrstevnicových příkopů.

V rámci smluvních vztahů se kontroluje práce smluvních dodavatelů těžební činnosti při využívání lesní cestní sítě a probíhá důsledné přebírání potěžebních úprav pracoviště.

7. Jsou určeny zakázané typy provozních náplní pro mechanizační prostředky (aktualizované podle situace na trhu). Preferují se provozní náplně s nejméně škodlivým vlivem na přírodní prostředí. Dále jsou určena pravidla a sanační prostředky pro případ úniku provozních náplní a pro prevenci těchto úniků.

8. Mechanizační prostředky překračují *vodní toky** pouze v místech k tomu určených a uzpůsobených.

9. Veškeré činnosti v lesích jsou prováděny tak, aby nedocházelo k závažnému poškozování známého výskytu zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů, ohrožených druhů *organismů** uvedených v příslušných červených seznamech a hodnotných přírodních biotopů.

Příloha D – Soubory lesních typů s přijatelným rizikem pro odvoz klestu a těžebních zbytků:

Stanoviště s rizikem přijatelným pro odvoz klestu a těžebních zbytků:
SLT (lvs, edafická řada a kategorie)
○ 1-2 B (živná normální bohatá), H (živná hlinitá), D (obohacená hlinitá)
○ 3-4 S (živná svěží), B (živná normální bohatá), H (živná hlinitá), D (obohacená hlinitá)
○ 5-6 S (živná svěží), B (živná normální bohatá), H (živná hlinitá), D (obohacená hlinitá)
○ 1-6 O - oglejená středně bohatá

Příloha E - Nástroje hospodaření a zdroje informací pro indikátory 7.2.1 a 8.2.1

Tato příloha slouží jako nástroj/pomůcka pro splnění požadavků indikátoru 7.2.1 a 8.2.1, které se odkazují na další indikátory různých principů a *kritérií** tohoto standardu.

Nástroje hospodaření a zdroje informací si vlastník* stanoví a nastaví sám, přičemž může využít již existujících nástroje a/nebo data od ostatních institucí.

Oblast (relevantní indikátory)	7.2.1 Nástroje hospodaření: příklady (v psané formě)	8.2.1 <i>Monitoring</i> *: příklady zdrojů informací/dat	Perioda revize
A. Sociální			
Stížnosti a řešení sporů (1.6.1 - 1.6.5)	- mechanismus řešení stížností a sporů - složka se stížnostmi	- interní dokumenty (zápisy, korespondence, oběžníky)	podle potřeby
Práva <i>pracovníků</i> * (2.1.1 - 2.1.8)	- nevztahuje se na požadavky indikátoru 7.2.1	- interní dokumenty (zápisy, korespondence, oběžníky)	podle potřeby
Genderová rovnost, sexuální obtěžování, diskriminace (2.2.1 – 2.2.8)	- pracovní a provozní pokyny (interní nebo obecné) - interní nařízení	- interní dokumenty (zápisy, korespondence, oběžníky)	podle potřeby
BOZP, ochrana zdraví, personální řízení (2.3.1 – 2.3.5)	- hodnocení rizik - předpisy pro prevenci nehod - instruktor BOZP - pro smluvní strany: obecná pravidla a podmínky/smlouvy s dodavateli - pracovní smlouvy	- statistiky úrazů a nemocí - prohlídky u firemního lékaře - BOZP školení - kontroly SUIP - kontroly bezpečnostního vybavení prováděné organizací	podle potřeby
Výše mzdy (2.1.3, 2.4.1 - 2.4.4)	- pracovní smlouvy - obecná pravidla a podmínky, smlouvy s dodavateli	- dokumentace vyplácených mezd - smlouvy s dodavateli	podle potřeby
Kvalifikace/školení <i>pracovníků</i> * (2.5.1 – 2.5.7)	- koncept personálního řízení - pracovní smlouvy - obecná pravidla a podmínky, smlouvy s dodavateli - dodatečné vzdělávání a výcvikové programy - uznávané/oficiální certifikáty dodavatele	- dokumentace k výběrovým řízením a/nebo smlouvy s dodavateli - data kurzů, školení apod. - záznamy z kontrol	alespoň jednou ročně
Místní obyvatelé, <i>místní komunity</i> *, výměna informací, „zapojení“ (4.1.1, 4.1.2; 4.2.1; 4.2.2, 4.4.1; 4.5.1, 4.5.2; 4.7.1, 4.7.2)	- odpovídající vnitřní ustanovení (např. o vztazích s veřejností nebo spolupráci s komunitami, sdruženími atd.) - tam, kde je to vhodné, institucionalizované formy účasti (např., rady, výbory, fóra atd.)	- interní dokumenty, např.: - schůzky/záznamy z kalendáře - korespondence a/nebo emaily - oběžníky, smlouvy atd.	podle potřeby
Dotčené a/nebo zainteresované skupiny; výměna informací, „zapojení“ (1.6.4; 4.5.1; 4.6.1; 7.5.3; 7.6.1 - 7.6.4; 9.1.2; 9.1.3; 9.2.3; 9.4.3)	- seznam <i>zájmových skupin</i> * - pracovní a provozní pokyny/předpisy - tam, kde je to vhodné, institucionalizované formy účasti (např., rady, výbory, atd.)	- interní dokumenty, např.: - schůzky/záznamy z kalendáře - korespondence a/nebo emaily - oběžníky, smlouvy atd.	podle potřeby
Ochrana kulturních, ekologických, ekonomických, náboženských nebo duchovních památek (4.7.1 - 4.7.3)	- pracovní smlouvy - obecná pravidla a podmínky, smlouvy s dodavateli	- záznamy z kontrol v lese (včetně smluvních stran) - návrhy relevantních činností	podle potřeby

B. Ekologické			
Informace o <i>environmentálních hodnotách*</i> (6.1.1)	- LHP - ostatní interní/obecné nařízení, mapy a další podklady týkající se ochrany přírody (např., plány péče pro ZCHÚ a území Natura2000)	- data z inventury - data od různých úřadů a organizací - NDOP	LHP PP a podle potřeby
Dopady lesního hospodaření na <i>environmentální hodnoty*</i> a VOH 1 - 4 (6.2.1; 6.3.1-6.3.3; 6.4.2; 6.7.1 - 6.7.8; 6.8.1, 6.8.2, 9.1.1, 9.2.3; 9.3.1; 9.4.1; 9.4.4; 10.10)	- LHP - ostatní interní/obecné nařízení, mapy a další podklady týkající se ochrany přírody (např., plány péče pro ZCHÚ a území Natura2000) - pracovní smlouvy/smlouvy s dodavateli	- oficiální <i>monitoring*</i> , popř. <i>monitoring*</i> provedený nestátními organizacemi - orgán ochrany přírody a/nebo jiný úřad či jiná organizace - plány péče pro území Natura2000 - NDOP - vlastní data - záznamy z kontrol v lese	LHP PP a podle potřeby
Chráněná území a druhy, VOH (Princip 9) (6.4.1 – 6.4.3; 9.1.1; 9.2.1; 9.2.3; 9.3.1; 9.4.1; 9.4.2; 9.4.5; 10.3.5)	- LHP - ostatní interní/obecné nařízení, mapy a další podklady týkající se ochrany přírody (např., plány péče pro ZCHÚ a území Natura2000) - roční plány hospodaření - interní nařízení - pracovní smlouvy/smlouvy s dodavateli	- oficiální <i>monitoring*</i> , popř. <i>monitoring*</i> provedený nestátními organizacemi - orgán ochrany přírody a/nebo jiný úřad - NDOP - plány péče o ZCHÚ a pro území Natura2000 - vlastní data - záznamy z kontrol v lese	LHP PP a podle potřeby
<i>Síť ochranných území*</i> (6.5.1 – 6.5.7)	- LHP - (výběr vhodných území; nedochází k těžbě dřeva)	- data z inventury	LHP PP a podle potřeby
Škody zvěří (6.6.1 – 6.6.4)	- odpovídající státní legislativa/metodika - doplňující vyhlášky/postupy (interní a/nebo státní) - plán mysliveckého hospodaření	- oficiální státní statistiky/hodnocení - vyhodnocení škod zvěří na kontrolních srovnávacích plochách (KSP) - plnění plánu lovu	podle metodiky a/nebo podle potřeby, plán mysliveckého hospodaření jednou ročně
Mrtvé dřevo a dřevo k zetlení (10.11.3 – 10.11.6)	- interní směrnice na ponechávání mrtvého dřeva	- data z inventury - záznamy z kontrol v lese	LHP
Ochrana <i>vodních toků*</i> a <i>břehových pásem*</i> (6.7.1 – 6.7.8)	- pokyny k řízení <i>infrastruktury*</i> - pravidla pro skladování dřeva - pracovní smlouvy/smlouvy s dodavateli	- záznamy z kontrol v lese - vodoprávní úřady	při narušení vodního toku
C. Ekonomické/legislativní			
Nelegální a nepovolené činnosti v lese (1.4.1- 1.4.4)	- nevztahuje se na požadavky indikátoru 7.2.1	- interní dokumenty (oznámení příslušným úřadům, zápisy, korespondence, oběžníky atd.)	podle potřeby
Informace o lokálních službách/nabídkách (4.3.1, 4.4.1)	- pracovní a provozní pokyny - předpisy - směrnice pro prodej a zásobování	- záznamy příslušných úkonů (např. platební příkazy, informace, smlouvy)	podle potřeby
Udržitelná výše těžby (5.2.1 – 5.2.3)	- LHP, LHE	- porovnání plnění stanoveného cíle s dosavadním vývojem/realitou	LHP
Vývoj, obnova a pěstění lesa	- LHP, LHE	- inventarizace	LHP

(10.1.,10.2., 10.3., 10.4., 10.5.)		- porovnání plnění stanoveného cíle s dosavadním vývojem/realitou	
Nepůvodní a invazivní druhy dřevin (10.3.1 - 10.3.10)	- LHP - roční plány hospodaření (obnovy lesa) - vlastní šetření	- inventarizace - LHP, LHE	<i>LHP</i>
Použití <i>pesticidů*</i> (10.7.1 – 10.7.8)	- nevztahuje se na požadavky indikátoru 7.2.1 (zpravidla se nepoužívají)	- zdokumentování použití <i>pesticidů*</i> - evidence použitých chemických prostředků	podle míry použití
Zásady/činnosti při kalamitních situacích (10.9.1 – 10.9.5)	- státní metodiky pro případ kalamitních situací - LHP	- inventarizace - LHP	v případě kalamitních situací
<i>Infrastruktura*</i> , <i>přibližování dřeva</i> (10.10; 10.11)	- metodika řízení <i>infrastruktury*</i> (pro konkrétního vlastníka)(vlastní nebo externí) - pracovní pokyny - obecná pravidla a podmínky/smlouvy s dodavateli	- záznam z kontroly - detailní zmapování <i>infrastruktury*</i> (kde je to možné)	podle potřeby

Příloha F - Stav lesních půd a jejich schopnost vázat uhlík

1. Stručná charakteristika problému

Uhlík je základním prvkem biomasy. Optimalizace a stabilizace uhlíku vázaného v půdě je podpoření procesů přeměny biomasy v půdní organickou hmotu a její vazbu do stabilních frakcí, které se pomalu rozkládají a v půdě setrvávají - v řádu desetiletí až staletí. Rozklad biomasy a půdní organické hmoty je zajišťován půdními *organismy**. Pro zachování kvality půd, zásoby živin, stabilizaci obsahu uhlíku a pro podporu jeho dlouhodobého ukládání (sekvestrace) je důležité udržet a zvýšit podíl stabilní organické hmoty v půdě a zachovat aktivitu půdních organismů. Lesní porosty s vysokým podílem smrku obsahují velké zásoby dosud nepřeměněného opadu a organické hmoty nízké kvality v nadložních půdních horizontech. Tyto zásoby se mohou rychle, v řádu let až desítek let, přeměňovat na půdní organickou hmotu a ukládat do půdního profilu nebo na oxid uhličitý a minerální látky (mineralizovat) vlivem změn podmínek prostředí, přírodních disturbancí a vlivem lesnických opatření (změna druhové skladby, mechanické porušení půdy, těžba a obnova porostů). V závislosti na charakteru změn a stavu lesního porostu se podíl mezi uhlíkem ukládaným v půdním profilu a uvolněným oxidem uhličitým mění.

Změny podmínek prostředí a zásahy člověka ovlivňují složení a strukturu lesních porostů, včetně změn v obsahu, kvalitě a prostorovém rozložení organické hmoty v půdě. Zásobu uhlíku v půdě ovlivňuje teplota, vlhkost a dostupnost dusíku a ostatních živin. Zásoba uhlíku v půdě je přirozeně ovlivněna produkcí biomasy, podílem kořenové biomasy a množstvím a kvalitou opadu. Rostoucí teplota zvyšuje mineralizaci především snadno rozložitelné nestabilní frakce opadu a půdní organické hmoty, zatímco zvýšení mineralizace stabilní frakce nebylo potvrzeno. Na druhé straně, proces mineralizace je redukován mj. nedostatkem vlhkosti a nižší kvalitou opadu (monokulturní jehličnaté lesy). Mineralizace může být naopak zvýšena při výraznější změně druhové skladby, např. jehličnany – listnáče. V tomto případě se ale také podpoří tvorba stabilní organické hmoty. Pasečné hospodaření zvyšuje mineralizaci, ale nepodporuje tvorbu stabilní organické hmoty. Úbytek organické hmoty způsobený rychlou mineralizací lze kompenzovat vstupem uhlíku z odumřelé biomasy při zvýšení podílu odumřelého dříví v porostech.

Faktorem zvyšujícím uvolňování uhlíku z půdního prostředí jsou změny hydrických půdních podmínek. Odvodnění zamokřených míst vede ke zvýšení mineralizace a ztrátám uhlíku z organogenních půdních horizontů. Z důvodů zlepšení vodního režimu, zachování biodiversity a fixace uhlíku je žádoucí ochrana a obnova zamokřených stanovišť.

Rychlý úbytek uhlíku z povrchových horizontů lze očekávat hlavně při kalamitní a holosečné přeměně smrkových porostů, kdy se poruší a odhalí svrchní horizonty, ve kterých se hromadí nejvíce opadu. Lze také očekávat výrazné změny v teplotním a vlhkostním režimu, které spolu s mechanickou disturbancí změni složení společenstev půdních organismů, naruší jejich funkci a vzájemné interakce. Stanovištně neodpovídající zásahy a technologická nekázeň mohou tyto trendy zesílit – např. disturbancí půd velkoplošným narušením nadzemních horizontů, utužením půd a odvozem nebo spalováním veškeré biomasy. Při velkoplošných holosečích rovněž negativně působí přehřívání a vysušování povrchu půd. Všechny tyto zásahy porušují přirozené prostředí pro rozvoj půdních *organismů**, bez jejichž aktivity nedochází k transformaci organických látek a tvorbě stabilní frakce uhlíku v půdě (humifikace). Na stanovištích s nevhodně provedenými zásahy bude omezen rozvoj půdních živočichů i mykorrhizních hub, které jsou potřebné pro zdravý růst a vývoj obnovy lesa. Důsledkem toho bude porušení rovnováhy mezi mineralizací a transformací organické hmoty ve prospěch mineralizace.

Při hodnocení dostupných údajů o vlivu změny druhové skladby porostu lze říct, že významnější rozdíly mezi smrkovými a čistě listnatými porosty jsou především v zásobách nadložního humusu, a to ve prospěch smrku. Organická hmotu v nadložním humusu je však značně nestabilní a při holosečném hospodaření nebo plošných disturbancích se rychle přemění na oxid uhličitý a uhlík z půdy výrazně ubývá. Převod jehličnatých monokultur za listnaté a smíšené porosty vede k dočasnému zvýšení mineralizace uhlíku v nadložních horizontech a jeho uvolnění do atmosféry, ale zároveň k přesunu uhlíku do spodních vrstev půdního profilu a jeho stabilizace. Mineralizaci lze do jisté míry snížit zvýšením druhové a prostorové diverzifikace následných hospodářských porostů a uváženým používáním technologií.

2. Cílový stav

Stabilizace množství půdou poutaného uhlíku lze dosáhnout minimalizací výkyvů podmínek lesního prostředí. Tomu napomůže vytváření druhově, věkově a prostorově diferencovaných lesních porostů. Tyto porosty s vhodným složením a adekvátním lesnickým managementem zajistí:

- za daných produkčních a environmentálních limitů maximální zásoby porostů a bezpečnost produkce
- malé výkyvy v zásobách nadložního humusu
- stabilizaci uhlíku v půdě a podpora druhové a funkční rozmanitosti půdních *organismů**.

3. Konkrétní doporučení

1. Stanovištně odpovídající cílová druhová skladba porostů
2. Podíl ponechané ležící odumřelé dřevní hmoty a těžebních zbytků, aby byl zajištěn návrat živin do půdy a zachování její kvality.
3. Ochrana mokřadů
4. Podpora hospodářských způsobů s trvalým půdním krytem, resp. především *podrostního a výběrného způsobu hospodaření** s dlouhou obnovní dobou.

Příloha G – Seznam zvláště chráněných a ohrožených druhů

Seznam zvláště chráněných a ohrožených druhů* je možná najít zde:
https://www.mzp.cz/cz/zvlaste_chranene_druhy

Příloha H – Systém vysokých ochranných hodnot* (VOH) v České republice (včetně strategií pro zachování území s vysokou ochrannou hodnotou*)

Informace v tomto dokumentu byly vytvořeny na základě následujících údajů:

- Common Guidance for the Management and Monitoring of High Conservation Values (2018) : <https://hcvnetwork.org/library/common-guidance-for-the-management-and-monitoring-of-hcv/>
- Recommendations to improve the identification, management and monitoring of High Conservation Values 5 and 6 : <https://hcvnetwork.org/library/recommendations-to-improve-the-identification-management-and-monitoring-of-hcv-5-and-6/>
- Common Guidance for the Identification of High Conservation Values (2013): <https://hcvnetwork.org/library/common-guidance-for-the-identification-of-high-conservation-values/>

Organizace* provede posouzení za účelem identifikace VOH* a oblastí s vysokou ochrannou hodnotou* před realizací navrhovaných činností nebo zásahů v obhospodařovaném území. Výsledky tohoto posouzení musí být zahrnuty do zodpovědného hospodaření s půdou v souladu s principy a kritérii* Českého standardu pro hospodaření v lesích.

Česká republika se rozkládá na celkové ploše 79 000 kilometrů čtverečních. Geografie země se vyznačuje velmi rozmanitým terénem, který zahrnuje náhorní plošiny, vrchoviny a nížiny. Rozmanitost geomorfologických podmínek v kombinaci s kontinentálním klimatem vede k velké rozmanitosti flóry a fauny v jemné mozaice přírodních, polopřírodních a antropogenních ekosystémů*. Lesy (pozemky určené k plnění funkcí lesa) pokrývají 33,83 % území (2 668 392 ha). V České republice jsou dva biogeografické regiony: Panonský (pokrývá většinu území Jihomoravského kraje a část Zlínského kraje) a Kontinentální (96 % území ČR). Česká republika se dělí na 13 krajů a jedno hlavní město s krajským statutem: Hlavní město Praha, Jihočeský kraj, Jihomoravský kraj, Karlovarský kraj, Kraj Vysočina, Královéhradecký kraj, Liberecký kraj, Moravskoslezský kraj, Olomoucký kraj, Pardubický kraj, Plzeňský kraj, Středočeský kraj, Ústecký kraj a Zlínský kraj. Vzhledem k rozmanitosti přírodních podmínek a relativně husté populaci v průběhu staletí jsou téměř všechny VOH (kromě VOH 2) rozšířeny ve všech geografických oblastech.

VOH 1 - Druhá rozmanitost. Koncentrace biologické rozmanitosti* včetně endemických druhů a vzácných, ohrožených nebo zvláště chráněných druhů*, které jsou významné* na globální, regionální nebo národní úrovni.	
Nejlepší dostupné informace k identifikaci VOH 1	<p>Tyto VOH mají pět prvků, z nichž každý je třeba vzít v úvahu pro správnou identifikaci VOH 1, a to:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Chráněná území 2. Zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů 3. Vzácné, ohrožené nebo zvláště chráněné druhy 4. Endemické druhy 5. Místa ve kterých se vyskytují kriticky ohrožené, dočasně se objevující druhy a stanoviště <p>1. Chráněná území. Chráněná přírodní území je nutné považovat za důležitý prvek VOH 1, protože jsou rozhodujícím prvkem ochrany <i>biologické rozmanitosti*</i>. V České republice existuje několik typů chráněných území (a-c):</p> <ol style="list-style-type: none"> a) Zvláště chráněná území zřízených státem (4 národní parky - NP, 26 chráněných krajinných oblastí - CHKO, 110 národních přírodních rezervací - NPR, 126 národních přírodních památek - NPP, 818 přírodních rezervací - PR a 1589 přírodních památek - PP) byla dosud vymezena podle části III zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny České republiky. Z pohledu významnosti velkoplošných zvláště chráněných území (NP a

	<p>CHKO) jsou v ČR v rámci národních parků definována celá území jako území s VOH a v území CHKO jsou I. a II. zóny považovány za území, kde dochází ke koncentraci <i>biologické rozmanitosti</i>* ve smyslu definice VOH.</p> <p>b) Chráněná území navržená a vymezená na základě směrnice Evropské rady č. 92/43/EHS o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (1113 evropsky významných lokalit, dále jen EVL) a na základě směrnice Evropské rady č. 2009/147/ES o ochraně volně žijících ptáků (41 zvláště chráněných území, dále jen PO)</p> <p>c) smluvně chráněná území - podle § 39 zákona o ochraně přírody je možné zřizovat smluvně chráněná území po dohodě s vlastníkem nebo hospodařícím subjektem. Dosud bylo zřízeno 52 smluvně chráněných území. Správnou identifikaci výše uvedených území naleznete zde:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Databáze zvláště chráněných území: https://drusop.nature.cz/portal/, která zahrnuje i mapy • Databáze EVL a PO: https://natura2000.cz/Lokalita/Lokality, která zahrnuje i mapy • Souhrnná mapa všech chráněných území: https://aopkcr.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=399328f6b35646c2910ddbc0995b2bf6 • Databáze smluvně chráněných území: https://drusop.nature.cz/ost/chrobjekty/schru/index.php?QUERY_EMPTY=1&KRAJ=vs&OKRES=vseokr <p>2. Zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů. Nejvíce ohrožené druhy v České republice jsou chráněny podle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny České republiky. Tyto druhy jsou významné na národní úrovni a podle stupně ohrožení jsou zařazeny do kategorií kriticky ohrožený, silně ohrožený a ohrožený. Seznam všech druhů je uveden ve vyhlášce č. 395/1992 Sb. a pro správné určení je možné využít odkaz: https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-395?text=395%2F1992</p> <p>S ohledem na ochranu živočichů a rostlin není výskyt zvláště chráněných druhů veřejně dostupný. Úplná databáze je přístupná pro správu ochrany přírody a na vyžádání. Pro veřejnost jsou k dispozici pouze obecné informace o druzích a mapy síťového mapování: https://portal.nature.cz/nd/. Vzhledem k tomu, že se jedná pouze o obecné dokumenty, bez přesných lokalizací výskytu druhů, je nutné při opatřování informací spolupracovat s dotčenými orgány ochrany přírody, tak jak je specifikováno v odstavci Strategie pro udržení VOH1– bod 1.</p> <p>3. Vzácné, ohrožené nebo zvláště chráněné druhy.</p> <p>Další druhy vzácné, ohrožené nebo zvláště chráněné v České republice se dělí na druhy Červeného seznamu, druhy ptáků uvedené ve směrnici o ptácích (2009/147/ES) a evropsky významné druhy uvedené ve směrnici o stanovištích (92/43/EHS).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Červený seznam ohrožených druhů IUCN v České republice je k dispozici na stránkách: https://portal.nature.cz/redlist/v_cis_redlist.php?akce=seznam&opener=&vztazne_id=0&order=&orderhow=ASC&frompage=0&show_all=1
--	---

- Seznam evropsky významných druhů je k dispozici na:

https://portal.nature.cz/redlist/v_cis_evd.php?akce=seznam&opener=&vztazne_id=0&order=&orderhow=ASC&frompage=0&show_all=1

- Druhy ptáků jsou uvedeny na:

https://portal.nature.cz/nd/v_cis_evd_ptaci.php?opener=&vztazne_id=0&order=PRILOHA&orderhow=DESC

- Mapa výskytu lokalit zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů s národním významem je k dispozici na adrese (poznámka: tato mapa představuje pouze některé lokality s národním významem a pro další informace o výskytu je nutné požádat příslušný úřad):

<https://aopkcr.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=e07f48c384534f038cd837f7eb00d569>

Vzhledem k tomu, že se jedná pouze o obecné dokumenty, bez přesných lokalizací výskytu druhů, je nutné při opatřování informací spolupracovat s dotčenými orgány ochrany přírody, tak jak je specifikováno v odstavci Strategie pro udržení VOH1 – bod 1.

4. Endemické druhy

Převážná většina endemických cévnatých rostlin a živočichů je uvedena v Červených seznamech České republiky. Téměř polovina z nich je kriticky ohrožená. Existují však druhy, které jsou hojné a nejsou ohrožené - oměj šalamounek (*Aconitum plicatum*), případně druhy, které byly pozorovány sporadicky (např. *Sarcophaga moravica*) a v Červeném seznamu nejsou uvedeny.

- Seznam rostlinných endemických druhů České republiky je dostupný na: <https://www.casopis.ochranaprirody.cz/res/archive/006/000788.pdf?seek=1240923121>
- Seznam živočišných endemických druhů České republiky je dostupný na: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Endemit>

Je třeba poznamenat, že seznam endemických druhů se může změnit na základě znalostí o rozšíření těchto druhů nebo bližšího zkoumání druhu či poddruhu.

Vzhledem k tomu, že se jedná pouze o obecné dokumenty, bez přesných lokalizací výskytu druhů, je nutné při opatřování informací spolupracovat s dotčenými orgány ochrany přírody, tak jak je specifikováno v odstavci Strategie pro udržení VOH1 – bod 1.

5. Místa ve kterých se vyskytují kriticky ohrožené, dočasně se objevující druhy a stanoviště

Tato místa (lesy) mohou být významná jako společná nocoviště, migrační zastávky a potravní stanoviště některých druhů ptáků, které mají velmi rozsáhlý mezinárodní areál (např. vysoká hustota *Milvus milvus* s *Milvus migrans* v lesích na jižní Moravě v zimním období - společná nocoviště). Mapa těchto lokalit neexistuje, protože druhy se mohou v čase stěhovat a ochrana těchto lokalit závisí na vlastníkovi lesa na základě informací od orgánů ochrany přírody. Téměř všechny druhy jsou však chráněny českou legislativou

	<p>Vzhledem k tomu, že tato místa se mohou z roku na rok měnit, je nutné při opatrování informací spolupracovat s dotčenými orgány ochrany přírody, tak jak je specifikováno v odstavci Strategie pro udržení VOH1 – bod 1.</p> <p>Kromě toho obecně zvažte následující zdroje informací pro identifikaci VOH 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> - národní legislativa, která vymezuje nebo identifikuje oblasti pro ochranu vzácných, ohrožených nebo zvláště chráněných druhů (např. návrh na vyhlášení zvláště chráněného druhu) - Konzultace s orgány státní správy a samosprávy zodpovědnými za ochranu přírody na krajské a místní úrovni. - Konzultace s regionálními nebo místními nevládními organizacemi (nevládní organizace, výzkumné ústavy, univerzity), místními odborníky (biologové, ekologové) s aktivitami, které souvisejí s ochranou přírody a krajiny.
Zájmové skupiny:	<p>Kulturně vhodné zapojení* těchto <i>zájmových skupin</i>*:</p> <p>Místní <i>zainteresované zájmové skupiny</i>* a <i>dotčené zájmové skupiny</i>*: vlastníci půdy, místní nevládní organizace</p> <p>Národní <i>zájmové skupiny</i>*: národní nevládní organizace (např. ČSOP, ČSO, Hnutí Duha).</p> <p>Státní správa: Ministerstvo životního prostředí ČR, Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Krajský úřad - odbor ochrany přírody, Česká inspekce životního prostředí.</p>
Hrozby pro VOH 1:	<p>Nevhodné intenzivní obhospodařování lesů (např. holoseče), pro některé nedostatečně aktivní hospodaření a pro některé naopak jakékoliv hospodářské zásahy, nevhodný systém pěstování lesů.</p> <p>Používání a zavádění invazních druhů dřevin a používání alochtonních druhů dřevin.</p> <p>Fragmentace lesních stanovišť způsobená lesním hospodařením.</p>
Strategie pro udržení VOH1	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zjistěte, zda se v hospodářské jednotce vyskytují VOH. Pomocí výše uvedených odkazů získáte informace o VOH, jako jsou chráněná území a výskyt druhů chráněných českou legislativou nebo mezinárodními úmluvami. Na základě těchto informací oslovte pověřený orgán ochrany přírody: <ul style="list-style-type: none"> - NP - Správa NP - CHKO, NPR, NPP - Správa CHKO - NR, NP, evropsky významné lokality, ptačí oblasti - krajský úřad - nebo jejich kombinace (např. evropsky významné lokality s přesahem do CHKO Správa CHKO a krajský úřad), <p>abyste získali podrobné informace o výskytu VOH (zejména o výskytu vzácných, ohrožených nebo zvláště chráněných a endemických druhů a o lokalitách se sezónní koncentrací druhů) a vhodném lesním hospodaření.</p> 2. Na základě získaných informací stanovte v procesu plánování konkrétní cíle ochrany VOH: <ul style="list-style-type: none"> • umístění těžebních prací a ochranných zón, těžební předpisy a/nebo jiné strategie na ochranu ohrožených, ohrožených, endemických druhů nebo jiných míst s koncentrací <i>biologické rozmanitosti</i>* a stanovišť*, na nichž jsou závislé, dostatečné k tomu, aby se zabránilo snížení rozsahu, integrity, kvality a životaschopnosti stanovišť a výskytu druhů*. Pokud je jako cíl* stanoveno posílení, jsou zavedena opatření k zachování, rozšíření a/nebo obnově stanovišť* těchto druhů v rámci koncentrací VOH 1.

	<ul style="list-style-type: none"> • Plánování aktivního hospodaření pro podporu <i>biologické rozmanitosti</i>* • Ponechání samovolnému vývoji pro podporu <i>biologické rozmanitosti</i>* • Implementace strategických dokumentů do lesních hospodářských plánů a lesních hospodářských osnov při jejich zpracování, jako jsou např.: <ul style="list-style-type: none"> - Plány péče pro NP, CHKO, NPR, NPP, PR, PP (dostupné na https://drusop.nature.cz/portal/) - Souhrny doporučených opatření pro EVL a PO (dostupné na: https://drusop.nature.cz/portal/) - Záchranné programy pro zvláště chráněné rostlinné a živočišné druhy (dostupné na https://www.zachranneprogramy.cz/) - Smlouvy s ochrannou přírodou podle § 39 zákona o ochraně přírody a krajiny <p>3. Následující činnosti jsou doporučeny, ale nejsou vždy nutné nebo relevantní v závislosti na velikosti a <i>intenzitě</i>* obhospodařování lesa a povaze identifikované VOH.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ve spolupráci se správními orgány a <i>zájmovými skupinami</i>* získat co nejvíce informací o biologii druhů nebo ekologických procesech, které jsou pro VOH relevantní. To je nutné pro definování postupů hospodaření, které zajistí jejich dlouhodobou ochranu. - Koordinace hospodaření a ochranných aktivit* s vlastníky sousedních nemovitostí a <i>zájmovými skupinami</i>*, zejména při údržbě nebo zlepšování stavu VOH, které přesahují hranice hospodářské jednotky*.
Prvky monitoringu VOH 1	<p>Zavedení monitorovacího programu, který vyhodnocuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stav a rozlohu VOH 1, skrze sledování indikátorů nebo vlajkových druhů jako ukazatelů kvality stanovišť, a/nebo změny v druzích. • Efektivita činností prováděných za účelem zachování, udržení nebo zvýšení VOH 1 v závislosti na rozsahu, <i>intenzitě</i>* a rizikovitosti činností • Shodu s plány péče, souhrny doporučených opatření a případně se záchrannými programy. <p>Monitorovací program definuje vhodný rozsah, měřítko a četnost zjišťování změn ve vysokých ochranných hodnotách s ohledem na počáteční hodnocení. Monitorovací programy jsou konzultovány se <i>zájmovými skupinami</i>* během jejich tvorby.</p>
<p>VOH 2 – Ekosystémy* a mozaiky na úrovni krajiny*. Neporušená lesní krajina a velké ekosystémy* a mozaiky ekosystémů* na úrovni krajiny, které jsou významné* na globální, regionální nebo národní úrovni a které obsahují životaschopné populace velké většiny přirozeně se vyskytujících druhů v přirozených vzorcích rozšíření a početnosti.</p>	
Nejlepší dostupné informace k identifikaci VOH 2	<p>Podle Global Forest Watch se v České republice nenachází neporušená lesní krajina (intact forest landscape – IFL). První zóny národních parků a lesy v národních přírodních rezervacích s vyhlášeným přirozeným vývojem by teoreticky mohly představovat IFL podle jejich definice (lesní a nelesní <i>ekosystémy</i>* minimálně ovlivněné lidskou ekonomickou činností), ale tato území nejsou větší než 100 km² a lidské aktivity nejsou striktně omezeny a/nebo v nich v posledních 30-70 letech probíhala lesnická činnost.</p> <p>Prahová velikost pro VOH 2 by měla souviset s plochou potřebnou k udržení životaschopných populací zejména druhů s velkými areály rozšíření. Jako vodítko se často používá prahová hodnota plochy 500 km² (50 000 ha), ale měla by být stanovena Národní interpretací VOH nebo po konzultaci s odborníkem. Nicméně menší prahové hodnoty mohou být použity pro oblasti se značnou fragmentací a degradací <i>ekosystémů</i>* a stanovišť. VOH 2 se neomezuje pouze na oblasti, které</p>

	<p>nevykazují významné známky lidské činnosti, a „neporušenost“ sama o sobě není výslovně zahrnuta v definici VOH 2, která spočívá na globálním, regionálním nebo národním významu velkých <i>ekosystémů</i>* na úrovni krajiny, a konkrétně na přítomnosti životaschopných populací velké většiny přirozeně se vyskytujících druhů.</p> <p>Ve smyslu výše uvedených informací je VOH 2 v ČR reprezentována zónou A národního parku (přirozená zóna je vymezena na ucelených plochách, kde převažují přirozené <i>ekosystémy</i>*, s cílem je zachovat a umožnit nerušený průběh přirozených procesů v nich). V České republice jsou čtyři národní parky.</p> <p>1. Zóna A národních parků</p> <ul style="list-style-type: none"> • Krkonošský národní park (geografické regiony: Královehradecký, Liberecký; plocha zóny A: 7 327,6 ha) • Národní park Šumava (geografické regiony: Jihočeský, Plzeňský; plocha zóny A: 18 963,33 ha) • Podyjí (geografický region: Jihomoravský; plocha zóny A: 2328 ha) • Národní park České Švýcarsko (geografická oblast: Ústecký; plocha zóny A: 1027,26 ha) <p>- Mapa se zonací NP Krkonoše a další informace jsou k dispozici na: https://ags.krnep.cz/mapy/prohlizecka/</p> <p>- Mapa se zonací NP Šumava a další informace jsou k dispozici na: https://cz-np-sumava.tmapserver.cz/mapa/zasady-pece-navrh-2020/?c=-800218%3A-1151074&z=2&lb=osm&ly=hr%2Cad%2Cwms-2963%2Cwms-2987%2Cwms-2988%2Cwms-2770%2Cwms-2828%2Cwms-2831%2Cwms-2838&lbo=1&lyo=</p> <p>- Mapa se zonací NP Podyjí je k dispozici na: https://www.nppodyji.cz/uploads/Zonace_NP_Podyji_v_kostce.pdf</p> <p>- Mapa se zonací NP České Švýcarsko je k dispozici na: https://www.npcs.cz/dulezite-dokumenty</p> <p>- Mapa se všemi zonacemi NP je k dispozici na: https://aopkcr.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=399328f6b35646c2910ddbc0995b2bf6</p>
Zájmové skupiny:	<p>Kulturně vhodné zapojení* těchto <i>zájmových skupin</i>*:</p> <p>Místní zainteresované* <i>zájmové skupiny</i>* a <i>dotčené zájmové skupiny</i>*: vlastníci půdy sousedící s hospodářskou jednotkou*, místní nevládní organizace</p> <p>Národní <i>zájmové skupiny</i>*: národní nevládní organizace (např. ČSOP, ČSO, Hnutí Duha).</p> <p>Státní správa: Ministerstvo životního prostředí ČR, Česká inspekce životního prostředí, Správa národního parku</p>
Hrozby pro VOH 2:	<p>Nevhodné intenzivní lesní hospodářství (např. nahodilá těžba kůrovcová, po požáru nebo vichřici)</p> <p>Rozšíření invazních dřevin</p> <p>Fragmentace lesních biotopů způsobená lesním hospodařením (např. velké holoseče po nahodilé těžbě) a stavební činností (např. stavba cest, rozvoj turistického ruchu)</p>
Strategie pro udržení VOH 2	<p>1. Zjistěte, zda se v <i>hospodářské jednotce</i>* vyskytují VOH. Použijte výše uvedené odkazy. Na základě těchto informací se obraťte na příslušný orgán ochrany přírody – Správu NP, kde získáte podrobné informace o rozšíření VOH a o vhodném lesním hospodaření. Hospodaření v lesích v přírodní zóně A je téměř vyloučeno kromě činností uvedených v § 18a zákona o ochraně přírody.</p> <p>2. Na základě získaných informací stanovte konkrétní cíle ochrany VOH již v procesu plánování:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vymezení zón v mapě a pokud je to možné také v terénu • umístění těžeb v ochranném nárazníku pásnu zóny A NP

	<ul style="list-style-type: none"> • strategie ochrany ohrožených, endemických druhů nebo jiných koncentrací <i>biologické rozmanitosti*</i> a stanovišť* na kterých závisí (v rámci činností povolených podle §18 zákona o ochraně přírody) • plán eliminace invazních druhů (pokud je to relevantní) • plán pro řešení kalamitních situací • Implementovat strategické dokumenty - Zásady péče o NP do lesních hospodářských plánů při tvorbě LHP: <ul style="list-style-type: none"> - dostupné na https://drusop.nature.cz/portal/ - Záchrané programy pro zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů (dostupné na https://www.zachraneprogramy.cz/) <p>3. Následující činnosti jsou doporučeny, ale nebudou vždy nutné nebo relevantní v závislosti na rozsahu a <i>intenzitě*</i> lesního hospodaření a povaze zjištěné VOH:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Koordinovat hospodářské a ochranné aktivity* s vlastníky sousedních nemovitostí a <i>zájmovými skupinami*</i>, zejména při udržování nebo zlepšování VOH, které přesahují FMU.
Prvky monitoringu VOH 2	<p>Vytvoření monitorovacího programu, který vyhodnocuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zdravotní stav lesních porostů v oblasti VOH 2 - Efektivitu činností prováděných za účelem zachování, udržení nebo zvýšení VOH 2 - Dopad nahodilé těžby – pokud je to relevantní - Vliv činností zaměřených na ochranu ohrožených, endemických druhů nebo jiných koncentrací <i>biologické rozmanitosti*</i> a biotopů*, na kterých jsou závislé (v rámci činností povolených podle §18 zákona o ochraně přírody) - Rozšíření invazních druhů a činnosti k jejich odstranění - Dodržování Zásad péče a strategií pro zachování a rozšíření přírodní, resp. přírodě blízké zóny <p>Následující činnost je doporučena, ale nemusí být vždy nezbytná: monitorovací program, který hodnotí dopad bezzásahového režimu na ekonomické ukazatele.</p> <p>Monitorovací program určuje vhodný rozsah, míru a frekvenci pro zjištění změn VOH ve vztahu k počátečnímu hodnocení. Monitorovací programy se doporučuje konzultovat se <i>zájmovými skupinami*</i> již při jeho tvorbě, zejména se Správou národního parku.</p>
VOH 3 – <i>Ecosystemy*</i> a stanoviště. <i>Vzácné*, threatened*, or endangered ecosystems*</i>, <i>stanoviště* nebo refugia*</i>.	
Nejlepší dostupné informace k identifikaci VOH 3	<p>Tyto VOH obsahují tři prvků, z nichž každý je třeba vzít v úvahu pro správnou identifikaci VOH 3, kterými jsou:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Přírodní biotopy dle směrnice 92/43/EHS 2. Lesy v ramsarských lokalitách (Ramsarská úmluva) 3. Chráněná území <p>1. Přírodní biotopy dle směrnice 92/43/EHS Významná, ohrožená a zvláště chráněná stanoviště (anlg. Ekvivalent RTE biotopes) jsou podle směrnice Rady 92/43/EHS označována jako přírodní stanoviště. Tato stanoviště jsou součástí přírodního dědictví Evropského společenství a slouží také k ochraně volně žijících rostlin a živočichů. Vzhledem k ohrožení některých typů přírodních stanovišť a některých druhů byla stanovena jejich priorita, aby se podpořilo <i>včasné*</i> provádění opatření na jejich ochranu (tzv. prioritní stanoviště). Nicméně všechna přírodní stanoviště představují stanoviště VOZCH ve smyslu definice VOH. Velká část z nich je zařazena do soustavy NATURA 2000 jako</p>

	<p>evropsky významné lokality. V rámci mapování přírodních stanovišť byly vylíšeny jednotlivé typy přírodních stanovišť – tzv. biotopy. Např. přírodní stanoviště 91E0 – Smíšené jasanovo-olšové lužní lesy temperátní a boreální Evropy jsou v ČR zastoupeny třemi biotopy (L2.1, L2.2 a L2.4)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Databáze přírodních stanovišť (habitatů): https://portal.nature.cz/redlist/v_cis_habitat.php?akce=seznam&opener=&vtazne_id=0 • Mapa přírodních stanovišť (i biotopů) je k dispozici na: https://aopkcr.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=c38db59779714a78aec4c731152b0290 (vrstva pro zobrazení: "Habitat – aktualizace 2007-2021) • Databáze EVL a PO, která obsahuje i mapy: https://natura2000.cz/Lokalita/Lokalita <p>2. Ramsarské lokality (Ramsarská úmluva)</p> <p>jsou vyhlášeny, protože splňují kritéria definice mokřadů mezinárodního významu. První kritérium se týká lokalit s reprezentativními, vzácnými* nebo jedinečnými typy mokřadů a dalších osm zahrnuje lokality mezinárodního významu pro zachování* <i>biologické rozmanitosti</i>*. V České republice se nachází 13 ramsarských lokalit (635 km²). Všechny se překrývají s chráněnými územími, jako jsou NP, CHKO a NPR, nebo s evropsky významnými lokalitami.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mapa Ramsarských lokalit je dostupná na: https://aopkcr.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=46161fb16e604c16b03d097cbeaff2cf <p>3. Chráněná území</p> <p>Chráněná území je nutné považovat za důležitý prvek VOH 3, protože jsou rozhodujícím prvkem ochrany <i>biologické rozmanitosti</i>*. V České republice existuje několik typů zvláště chráněných území:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) území zřízených státem (4 národní parky - NP, 26 chráněných krajinných oblastí - CHKO, 110 národních přírodních rezervací - NPR, 126 národních přírodních památek - NPP, 818 přírodních rezervací - PR a 1589 přírodních památek - PP). Z pohledu významnosti velkoplošných zvláště chráněných území (NP a CHKO) jsou v ČR v rámci národních parků definována celá území jako území s VOH a v území CHKO jsou I. a II. zóny považovány za území, kde dochází ke koncentraci <i>biologické rozmanitosti</i>* ve smyslu definice VOH. b) 2.území navržená a vymezená na základě směrnice Evropské rady č. 92/43/EHS o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (1113 evropsky významných lokalit, dále jen EVL) a na základě směrnice Evropské rady č. 2009/147/ES o ochraně volně žijících ptáků (41 zvláště chráněných území, dále jen PO) c) nadregionální a regionální biokoridory a biocentra v rámci územního systému ekologické stability. d) 3.Podle § 39 zákona o ochraně přírody je možné zřizovat smluvně chráněná území. Dosud bylo zřízeno 52 smluvně chráněných území. Správnou identifikaci výše uvedených území naleznete zde:<ul style="list-style-type: none"> • Databáze zvláště chráněných území: https://drusop.nature.cz/portal/, která zahrnuje i mapy • Databáze EVL a PO: https://natura2000.cz/Lokalita/Lokalita, která zahrnuje i mapy • Souhrnná mapa všech chráněných území a územního systému ekologické stability:
--	---

	<p>https://aopkcr.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=399328f6b35646c2910ddbc0995b2bf6</p> <ul style="list-style-type: none"> Databáze smluvně chráněných území: https://drusop.nature.cz/ost/chrobjekty/schru/index.php?QUERY_EMPTY=1&KRAJ=vse&OKRES=vseokr <p>Kromě toho obecně zvažte následující zdroje informací pro identifikaci VOH 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Konzultace s orgány státní správy (Agentura ochrany přírody a krajiny ČR) a samosprávy (krajské úřady) odpovědnými za ochranu <i>ekosystémů*</i> a vzácných, ohrožených nebo ohrožených <i>ekosystémů*</i> a <i>stanovišť*</i> nebo refugií na regionální a místní úrovni. - Revize územních plánů s aktuálními daty o nadregionálních a regionálních biocentrech a biokoridorech územního systému ekologické stability. - Konzultace s regionálními nebo místními nevládními organizacemi (NGO, výzkumné ústavy, univerzity), místními odborníky (biologové, ekologové) činností související s ochranou a zachováním přírodních biotopů.
Zájmové skupiny:	<p>Kulturně vhodné zapojení* těchto <i>zájmových skupin*</i>:</p> <p>Místní <i>zainteresované zájmové skupiny*</i> a <i>dotčené zájmové skupiny*</i>: vlastníci půdy, místní nevládní organizace</p> <p>Národní <i>zájmové skupiny*</i>: národní nevládní organizace (např. ČSOP, ČSO, Hnutí Duha).</p> <p>Státní správa: Ministerstvo životního prostředí ČR, Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Krajský úřad - odbor ochrany přírody, Česká inspekce životního prostředí.</p>
Hrozby pro VOH 3:	<p>Nevhodné intenzivní lesní hospodaření (např. holoseče), hospodaření v přirozených lesích, nedostatek aktivního hospodaření v některých lokalitách a nevhodný systém pěstování lesa</p> <p>Používání a zavádění invazních druhů dřevin a používání alochtonních druhů dřevin.</p> <p>Fragmentace lesních stanovišť způsobená lesním hospodařením.</p>
Strategie pro udržení VOH 3	<ol style="list-style-type: none"> Zjistěte, zda se v hospodářské jednotce vyskytují VOH. Pomocí výše uvedených odkazů získáte informace o VOH, jako jsou chráněná území, přírodní biotopy a Ramsarské lokality. Na základě těchto informací oslovte pověřený orgán ochrany přírody, abyste získali podrobné informace o výskytu VOH a vhodném lesním hospodaření.: <ul style="list-style-type: none"> <i>přírodní biotopy, Ramsarské lokality, zvláště chráněná území</i> - AOPK ČR (regionální ředitelství), NP, <i>Ramsarské lokality v NP</i> – Správa NP, PR, PP, EVL, PO – krajský úřad Na základě získaných informací stanovte konkrétní cíle ochrany VOH v procesu plánování: <ul style="list-style-type: none"> umístění těžebních prací a ochranných zón, těžebních předpisů a/nebo jiných strategií pro VOZCH stanoviště, které jsou dostatečné k tomu, aby zabránily snížení rozsahu, celistvosti, kvality a zachování stanovišť se všemi typickými druhy*. Tam, kde je jako cíl* stanoveno posílení, jsou zavedena opatření k zachování, rozšíření a/nebo obnově stanovišť* v rámci VOH 3. Ponechání samovolnému vývoji pro podporu <i>biologické rozmanitosti*</i> Plánování aktivního hospodaření pro podporu <i>biologické rozmanitosti*</i> Implementace strategických dokumentů během zpracování LHP a LHO jako např.:

	<ul style="list-style-type: none"> - Plány péče pro NP, CHKO, NPR, NPP, PR, PP (dostupné na https://drusop.nature.cz/portal/) - Souhrny doporučených opatření pro EVL a PO: (dostupné na https://drusop.nature.cz/portal/) <p>3. Doporučují se následující činnosti, které však nebudou vždy nutné nebo relevantní v závislosti na velikosti a <i>intenzitě</i>* hospodaření v lese a povaze identifikovaného VOH.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ve spolupráci se správními orgány a <i>zájmovými skupinami</i>* získajte co nejvíce informací o hospodaření v VOZCH, které jsou pro VOH relevantní. To je nutné pro definování postupů hospodaření, které zajistí jejich dlouhodobou ochranu. - Koordinujte hospodaření ochranné aktivity s vlastníky sousedních pozemků a <i>zájmovými skupinami</i>*, zejména při údržbě nebo zlepšování stavu VOH, které přesahují hranice hospodářské jednotky*.
Prvky monitoringu VOH 3	<p>Zavedení monitorovacího programu, který vyhodnocuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stav a rozloha VOH 3 prostřednictvím sledování ukazatelů kvality stanovišť nebo změn kvality stanovišť a dalších relevantních ukazatelů týkajících se ramsarských mokřadů, přirozených lesů a předmětů ochrany přírody ve zvláště chráněných územích. • Účinnost opatření prováděných za účelem zachování, udržení nebo zvýšení VOH 3 v závislosti na rozsahu, <i>intenzitě</i>* a rizikovosti činností • Shoda s plány péče a Souhrny doporučených opatření a další příslušnou dokumentací. <p>Monitorovací program definuje vhodný rozsah, měřítko a četnost zjišťování změn v VOH ve vztahu k počátečnímu hodnocení. Monitorovací programy jsou konzultovány se <i>zájmovými skupinami</i>* během jejich tvorby.</p>
VOH 4 - Kritické* ekosystémové služby*. Základní ekosystémové služby* v kritických* situacích, včetně ochrany* povodí a kontroly eroze ohrožených půd a svahů.	
Nejlepší dostupné informace k identifikaci VOH 4	<p>Tyto VOH obsahují dva prvky, z nichž každý je třeba vzít v úvahu pro správnou identifikaci VOH 4, a to:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Lesy ochranné. 2. Lesy zvláštního určení <p>1. Lesy ochranné Zahrnují a) lesy na mimořádně nepříznivých stanovištích (skalní suť, „kamenná moře“, prudké svahy, strže, nestabilizované náplavy nebo písky, rašeliniště, odvaly nebo výsypky, atd.), b) vysokohorské lesy pod hranicí stromové vegetace chránící níže položené lesy a lesy na exponovaných hřebenech, c) lesy v klečovém lesním vegetačním stupni.. Tyto lesy jsou definovány v § 7 zákona č. 289/1995 Sb., o lesích (https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1995-289?text=289%2F1995) a vymezené pomocí charakteristik krajiny a terénu. Jejich prostorové rozmístění je známo díky oblastním plánům rozvoje lesa (OPRL), které vymezují nebo kategorizují lesy podle vlastností porostů a jejich hlavní ochranné funkce.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mapa ochranných lesů vymezených během zpracování OPRL je dostupná na: https://geoportal.uhul.cz/mapy/MapyOpri.html • Databáze s OPRL pro všechny přírodní lesní oblasti (PLO) je dostupná na: http://www.uhul.cz/nase-cinnost/385-oblastni-plany-rozvoje-lesu/textovecasti/997-platne-dokumeny-oprl

	<p>2. Vybrané lesy zvláštního určení, u kterých veřejný zájem na zlepšení a ochraně životního prostředí nebo jiný oprávněný zájem na plnění mimoprodukčních funkcí lesa je nadřazen funkcím produkčním (§ 8 odst. 1 písm. a) a §8 odst. 2 písm. e) zákona č. 289/1995 Sb., o lesích.</p> <p>v oblasti ochrany půdy, ochrany vody a klimatu nebo krajiny tvorby, které v podstatě naplňují stejnou funkci jako ochranné lesy dle definice lesního zákona [55] a lesy zvláštního určení v pásmech hygienické ochrany vodních zdrojů prvního stupně (zásadní pro uspokojení základních potřeb). Jejich prostorové rozmístění je známo díky OPRL, které vymezují nebo kategorizují lesy podle přiřazené funkce.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mapa ochranných lesů vymezených během zpracování OPRL je dostupná na: https://geoportal.uhul.cz/mapy/MapyOpri.html • Databáze s OPRL pro všechny přírodní lesní oblasti (PLO) je dostupná na: http://www.uhul.cz/nase-cinnost/385-oblastni-plany-rozvoje-lesu/textove-casti/997-platne-dokumeny-oprl <p>Poznámka pro VOH 4: Údaje uvedené v OPRL (např. kategorie lesa) jsou implementovány do lesních hospodářských plánů (LHP) a lesních hospodářských osnov (LHO). LHP a LHO zohledňují účel lesa v lesní hospodářské knize (součást LHP a LHO), ale pouze některá doporučení pro hospodaření v lesích (např. zalesňování určitými dřevinami v lesích v pásmech hygienické ochrany vodních zdrojů I. stupně) jsou v těchto dokumentacích zahrnuta.</p>
Zájmové skupiny:	<p>Kulturně vhodné zapojení* těchto <i>zájmových skupin</i>*: Místní <i>zainteresované zájmové skupiny</i>* a <i>dotčené zájmové skupiny</i>*: vlastníci lesů sousedících s hospodářskou jednotkou*, obce Nevládní <i>zájmové skupiny</i>*: Místní nevládní organizace, univerzity a místní nebo krajské odborníci v oblasti životního prostředí a výzkumu, Ústav pro hospodářskou úpravu lesů (ÚHÚL). Státní správa: Ministerstvo zemědělství, krajské úřady - příslušný orgán státní správy lesů.</p>
Hrozby pro VOH 4	<p>Změna využití půdy (rozsáhlé odlesňování v rámci kalamičních těžeb, vysoušení podmáčených lesů). Nevhodné hospodaření v lesích v pásmech hygienické ochrany vodních zdrojů lesa I. stupně, např. časté lesní zásahy, holoseče, používání chemických prostředků a změna skladby dřevin. Nevhodná výstavba lesních cest, která zvyšuje erozi půdy. Nevhodné hospodaření v lesích zvláštního určení (např. upřednostňování produkce nad rámec zvláštní funkce).</p>
Strategie pro udržení VOH 4	<p>1. Identifikujte a popište každou základní službu v <i>kritické</i>* situaci, která se nachází na území nebo v blízkosti ZCHÚ (lesy nebo kritické oblasti pro hygienickou ochranu vodních zdrojů, protierozní opatření, prameniště).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Shromážděte příslušné základní informace týkající se oblastí s problémy s erozí a stabilitou půdy a/nebo lavinami a vyznačte je oblasti v mapě. - Identifikujte území vodních zdrojů - Zjistěte, zda existují předpisy, které vyžadují provedení zvláštních opatření pro tyto lokality na základě aktuálního stavu lesa. <p>2. Připravte konkrétní návrhy hospodaření pro výše uvedená VOH. Ty mohou zahrnovat:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - Strategie ochrany pramenných oblastí a oblastí hygienické ochrany vodních zdrojů a oblastí v rámci hospodářské jednotky*, které jsou obzvláště nestabilní nebo náchylné k erozi a/nebo lavinám. Vyloučení lesního využívání oblastí s vysokým erozním potenciálem a oblastí pramenišť, mokřadů a oblastí zmírňujících záplavy a regulujících průtok a kvalitu vody. Ochranné činnosti proti zjištěným <i>hrozbám*</i> v jednotlivých případech. - Příkladem mohou být ochranná pásma, těžební předpisy, technologické předpisy (např. omezení používání těžkých strojů), omezení používání chemických látek (<i>pesticidů*</i> nebo chemických prostředků na hubení plevelů) a/nebo předpisy pro výstavbu a údržbu cest za účelem ochrany CHOPAV.
Prvky monitoringu VOH 4	<p>Zavedení monitorovacího programu, který vyhodnocuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Realizaci a účinnost opatření prováděných za účelem zachování a/nebo zlepšení VOH 4, aby bylo možné potvrdit soulad se stanovenými cíly. Konkrétně, aby těžební postupy neovlivňovaly ochrannou funkci (ochrana půdy, ochrana proti lavinám) vymezeného ochranného lesa., • Realizaci a účinnost opatření prováděných za účelem udržení a/nebo zlepšení hygienického režimu v 1. pásmu ochrany vod (např. používání chemických látek v porostech na hospodářské jednotce*). • Výskyt sesuvů půdy nebo lavin na území hospodářské jednotky*, postižené oblasti, jejich kontrola a stav. <p>Program monitorování musí mít definovaný vhodný rozsah, měřítko a četnost, aby bylo možné zjistit změny v VOH ve vztahu k počátečnímu hodnocení. Monitorovací programy jsou konzultovány se <i>zájmovými skupinami*</i> během jejich tvorby.</p>
VOH 5 - Potřeby Společenství: Lokality a zdroje, které jsou zásadní pro uspokojení základních potřeb místních komunit* nebo původních obyvatel* (například pro obživu, zdraví, výživu, vodu), zjištěné na základě spolupráce* s těmito komunitami* nebo původními obyvateli*.	
Nejlepší dostupné informace k identifikaci VOH 5	<p>Za VOH 5 jsou považovány lesy zvláštního určení v pásmech hygienické ochrany vodních zdrojů I. stupně (vodní zdroje v bezprostřední blízkosti akumulčního nebo odběrného zařízení) (zásadní pro uspokojování základních životních potřeb). Mají rozlohu 9 736 ha a nacházejí se v povodích, která zásobují pitnou vodou.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mapa lesů zvláštního určení v pásmech hygienické ochrany vodních zdrojů I. stupně vymezených v rámci OPRL je k dispozici na adrese: https://geoportal.uhul.cz/mapy/MapyOpri.html (záložka <u>mapa deklarovaných funkcí</u>) • Databáze s OPRL pro všechny PLO je dostupná na: http://www.uhul.cz/nase-cinnost/385-oblastni-plany-rozvoje-lesu/textovecasti/997-platne-dokumeny-opri <p>Poznámka k VOH 5: Oblastní plány rozvoje lesů obsahují informace o lesích zvláštního určení v pásmech hygienické ochrany vodních zdrojů I. stupně. Tato funkce je implementována do lesních hospodářských plánů (LHP) a lesních hospodářských osnov (LHO). LHP a LHO zohledňují lesy zvláštního určení v lesní hospodářské knize (součást LHP a LHO). Státní správa lesů dohlíží na zpracování LHP a LHO a vymezení lesů zvláštního určení v pásmech hygienické ochrany vodních zdrojů 1. stupně v LHP a LHO.</p>

Zájmové skupiny	Kulturně vhodné zapojení* těchto <i>zájmových skupin</i> *: Místní <i>zainteresané zájmové skupiny</i> * a <i>dotčené zájmové skupiny</i> *: vlastníci lesů sousedících s hospodářskou jednotkou*, obce. Nevládní subjekty: Ústav pro hospodářskou úpravu lesů (ÚHÚL). Státní správa: Krajské úřady - příslušný orgán státní správy lesů.
Hrozby pro VOH 5	Změna využití půdy (vysychání podmáčených lesů), dlouhodobé odlesnění, Nevhodné hospodaření v lesích v pásmech hygienické ochrany vodních zdrojů lesa I. stupně, např. časté lesní zásahy, holoseče, používání chemických prostředků a změna dřevinné skladby.
Strategie pro udržení VOH 5	1. Určete a popište lesy v pásmech hygienické ochrany vodních zdrojů 1. stupně. - Shromážděte příslušné základní informace týkající se těchto lesů, jako je věk, podíl dřevin, zdravotní stav, a vyznačte tyto oblasti v mapě. - Zjistěte, zda na základě aktuálního stavu lesů existují předpisy, které vyžadují provedení zvláštních opatření pro tyto lokality. 2. Připravte konkrétní návrhy hospodaření pro výše uvedenou VOH. Ty mohou zahrnovat např.: - Strategie na ochranu pramenných oblastí a vymezených 1. zón v rámci ZCHÚ, které jsou obzvláště nestabilní (např. lesní porosty ve věku obmýtí, lesy ve špatném zdravotním stavu). Vyloučení dlouhodobého odlesňování těchto oblastí. Ochranné činnosti proti zjištěným <i>hrozbám</i> * v jednotlivých případech. - Příkladem mohou být ochranné zóny, těžební předpisy, technologické předpisy (např. omezení používání těžkých strojů), omezení používání chemických látek (<i>pesticidů</i> * nebo chemických prostředků na hubení plevele).
Prvky monitoringu VOH 5	Zavedení monitorovacího programu, který vyhodnocuje: - implementaci strategií zavedených za účelem udržení a/nebo zlepšení VOH, umožňující potvrdit, zda stanovených cílů bylo dosaženo. - zda hospodaření ovlivňuje identifikovaný VOH 5 a jeho funkce: infiltraci a kvalitu vody. Monitorovací program musí mít definován vhodný rozsah, měřítko a četnost, aby bylo možné zjistit změny v VOH ve vztahu k počátečnímu hodnocení. Monitorovací programy jsou konzultovány se <i>zájmovými skupinami</i> * během jejich tvorby.
VOH 6 - Kulturní hodnoty. Lokality, zdroje, stanoviště* a krajiny* s celosvětovým nebo národním kulturním, archeologickým nebo historickým významem a/nebo s <i>kritickým</i>* kulturním, ekologickým, ekonomickým nebo náboženským/posvátným významem pro tradiční kultury místních komunit* nebo původních obyvatel*, které byly identifikovány na základě spolupráce* s těmito místními komunitami* nebo původními obyvateli*.	
Nejlepší dostupné informace k identifikaci VOH 6	Kulturní hodnoty. Lokality, zdroje, stanoviště* a krajiny* s celosvětovým nebo národním kulturním, archeologickým nebo historickým významem a/nebo s <i>kritickým</i> * kulturním, ekologickým, hospodářským nebo náboženským/posvátným významem pro tradiční kultury <i>místních komunit</i> * představují lesy v národně nebo mezinárodně chráněných oblastech, lesy zvláštního určení souvisejícím s významem pro společnost a památné stromy: 1. Památky/místa národního kulturního, archeologického a historického významu 2. Světové dědictví UNESCO 3. Lázeňské lesy, příměstské lesy a další lesy, které mají důležitou roli pro rekreaci a lesy, které mají vzdělávací roli nebo slouží lesnickému výzkumu 4. Památné stromy

1. Památky/místa národního kulturního, archeologického a historického významu

Podle zákona o státní památkové péči č. 20/1987 Sb. jsou významnými kulturními památkami předměty, které jsou důležitými doklady historického vývoje, životního stylu a prostředí společnosti od nejstarších dob do současnosti, jako projevy tvůrčích schopností a práce člověka v různých oborech lidské činnosti, na základě jejich revoluční, historické, umělecké, vědecké nebo technické hodnoty anebo mají přímý vztah k významným osobnostem a historickým událostem.

Památky jsou tímto zákonem rozděleny do tří kategorií:

- Národní kulturní památky
- Památkové rezervace
- Památkové zóny

Významné archeologické lokality jsou zahrnuty do systému kulturních památek, památkových rezervací a památkových zón.

- Ty jsou identifikovány a zapsány v Ústředním seznamu kulturních památek, který je k dispozici na adrese:
<https://www.pamatkovykatalog.cz/uskp>
- Mapa s národními kulturními památkami, památkovými rezervacemi a památkovými zónami je k dispozici na:
<https://geoportal.npu.cz/webappbuilder/apps/93/>
- Seznam významných archeologických lokalit je k dispozici:
http://isad.npu.cz/ost/archeologie/ISAD/edit_new/
- Mapa významných archeologických lokalit je k dispozici:
<https://geoportal.npu.cz/ISAD/>

2. Světové dědictví UNESCO

Seznam světového dědictví UNESCO rozlišuje tři typy světového dědictví: kulturní a přírodní dědictví, smíšené kulturní a přírodní dědictví a kulturní krajinu. V České republice je na seznamu světového dědictví zapsáno 16 objektů. Většina z nich je klasifikována jako kulturní a přírodní dědictví bez vztahu k lesnímu hospodářství nebo s velmi omezeným vztahem. Existují však i lokality, které mají přímou vazbu na lesní hospodaření - "Dlouhověké bukové lesy a pralesy Karpat a dalších oblastí Evropy – Jizerskohorské bučiny" (odkaz na mapu:

<https://aopkcr.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=e07f48c384534f038cd837f7eb00d569>) nebo by hospodaření v lesích mohlo ovlivnit hodnoty, pro které jsou tyto lokality chráněny. "Lednicko-Valtická kulturní krajina" a "Krajina pro chov koní v Kladrubech":

- Mapa všech památek světového dědictví UNESCO v České republice je k dispozici:
<http://whc.unesco.org/en/list/>
- seznam všech památek světového dědictví UNESCO v České republice s podrobnějšími informacemi je k dispozici na adrese:
<https://www.npu.cz/pamatky-unesco>
- Informace o lokalitách světového dědictví UNESCO v České republice, které mají vztah k hospodaření v lesích, jsou uvedeny také v mapě, která je k dispozici na adrese:
<https://geoportal.uhul.cz/mapy/MapyOpri.html>

	<p>3. Lesy zvláštního určení - lázeňské lesy, příměstské lesy a další lesy, které mají důležitou roli pro rekreaci a lesy, které mají vzdělávací roli nebo slouží lesnickému</p> <p>Lesy zvláštního určení jsou klasifikovány na základě svého účelu podle zákona o lesích do: Lázeňské lesy (1 623 ha), příměstské a ostatní lesy, které mají významnou rekreační funkci (27 822 ha), a lesy plnící funkci lesnického výzkumu a vzdělávání (19 033 ha). Jsou to lesy, v nichž se při hospodaření upřednostňuje ochrana a zlepšování stavu lesa a jeho schopnosti plnit mimoprodukční funkce (zde chápáné jako hodnoty) před funkcemi dřevoprodukčními. Tyto lesy jsou kategorizovány na základě rozhodnutí orgánu státní správy lesů, učiněného na návrh vlastníka lesa nebo z vlastní iniciativy.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lesy zvláštního určení jsou vyznačeny v OPRL a mapa se stanovanými funkcemi je dostupná na: https://geoportal.uhul.cz/mapy/MapyOprl.html • Databáze s OPRL pro všechny přírodní lesní oblasti je dostupná na: http://www.uhul.cz/nase-cinnost/385-oblastni-plany-rozvoje-lesu/textove-casti/997-platne-dokumeny-oprl <p>4. Památné stromy</p> <p>Památné stromy (25 046 stromů) jsou výjimečně pozoruhodné stromy nebo skupiny stromů, které byly za takové vyhlášeny rozhodnutím orgánů ochrany přírody. Všechny stromy jsou evidovány v ústřední evidenci a označeny v terénu. Kolem nich jsou vymezena ochranná pásma.</p> <ul style="list-style-type: none"> - mapa památných stromů je dostupná na: https://aopkcr.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=399328f6b35646c2910ddbc0995b2bf6 - Database památných stromů s detailními informacemi je dostupná na: https://drusop.nature.cz/ost/chrobjekty/pstromy/index.php?
Zájmové skupiny	<p>Kulturně vhodné zapojení* těchto <i>zájmových skupin</i>*:</p> <p>Místní <i>zainteresané zájmové skupiny</i>* a <i>dotčené zájmové skupiny</i>*: obce a vlastníci pozemků sousedících s hospodářskou jednotkou*, příslušný site manager světového dědictví UNSECO (pokud je pro danou lokalitu určen).</p> <p>Nevládní skupiny: regionální, národní i mezinárodní nevládní organizace, univerzity a místní nebo regionální odborníci na kulturní památky a archeologický výzkum, Ústav pro hospodářskou úpravu lesů (ÚHÚL).</p> <p>Státní správa: Národní památkový ústav (památky UNESCO a památky/pozemky národního kulturního, archeologického a historického významu), krajské úřady - příslušný orgán státní správy lesů (lesy zvláštního určení), Agentura ochrany přírody a krajiny ČR (památné stromy), Česká inspekce životního prostředí, krajský úřad a obecní úřad (města nebo obce) - památky/pozemky národního kulturního, archeologického a historického významu</p>
Hrozby pro VOH 6	<p>Nevhodná těžba, doprava dřeva a výstavba lesních cest, nevhodná skladba dřevin při zalesňování v lokalitách světového dědictví UNESCO nebo v ochranných nárazníkových zónách kolem památek/míst národního kulturního, archeologického a historického významu.</p> <p>Poškození archeologických lokalit těžkou technikou při lesním provozu.</p> <p>Nevhodné hospodaření v lesích zvláštního určení (např. upřednostňování produkční funkce nad rámec funkce zvláštního určení).</p> <p>Poškození památných stromů při provádění lesních zásahů</p>

Strategie pro udržení 6	<ol style="list-style-type: none"> 1. Identifikujte a zmapujte lokality lesních porostů anebo hospodářské jednotky*, které obsahují nebo byly identifikovány jako VOH 6 prostřednictvím výše uvedených odkazů a konzultací se <i>zájmovými skupinami</i>*. 2. Vytvořte strategie pro zachování VOH 6 v koordinaci se <i>zájmovými skupinami</i>*. Lesní hospodaření, které je relevantní pro VOH 6, musí být definováno ve <i>spolupráci</i>* se <i>zájmovými skupinami</i>*, zejména s příslušnými orgány státní správy a případně se site managerem UNESCO. 3. Implementujte strategie do lesních hospodářských plánů a/nebo lesních hospodářských osnov při jejich přepracování. 4. Plánujte a provádějte lesní zásahy s ohledem na stanovené strategie pro VOH 6. <p>Některé ze strategií pro zachování VOH 6 jsou implementovány do lesních hospodářských plánů a lesních hospodářských osnov v průběhu jejich tvorby (např. zachování rekreační funkce), ale nemusí být dostatečně popsány tak, aby správci lesa poskytli všechny informace o hospodaření v lesích, které povedou k zachování těchto funkcí (např. období provádění zásahů v lesích s ohledem na návštěvnost lesa). Některé strategie nejsou v lesních hospodářských plánech a lesních hospodářských osnovách implementovány, např. lesní hospodaření zaměřené na zachování hodnot kulturní krajiny národně významných lokalit. Proto se doporučuje revidovat platný lesní hospodářský plán a lesní hospodářskou osnovu a případně stanovit doplňkové strategie, které napomohou udržení VOH 6.</p>
Prvky monitoringu VOH 6	<p>Zaveďte <i>monitoring</i>*, který vyhodnocuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zda provádění strategií stanovených k zachování a/nebo posílení VOH 6 umožňuje potvrdit, zda bylo cílů dosaženo. - zda lesní hospodaření ovlivňuje identifikované VOH 6. <p>Monitorovací program musí mít definován vhodný rozsah, měřítko a četnost, aby bylo možné zjistit změny v VOH 6 ve vztahu k počátečnímu hodnocení.</p> <p>Monitorovací programy jsou konzultovány se <i>zájmovými skupinami</i>* během jejich tvorby.</p>

Příloha I – Požadavky na školení *pracovníků**

Pracovníci* musejí umět:

- 1) Provádět lesní činnosti, které jsou v souladu s příslušnými *právními** požadavky (*Kritérium** 1.5)
- 2) Porozumět obsahu, významu a využití osmi *základních Úmluv ILO** (*Kritérium** 2.1);
- 3) Rozpoznat a hlásit případy sexuálního obtěžování a diskriminace pohlaví (*Kritérium** 2.2);
- 4) Bezpečně nakládat s nebezpečnými látkami, aby jejich používání nepředstavovalo zdravotní *riziko** (*Kritérium** 2.3);
- 5) Odpovědně plnit své povinnosti související s vykonáváním obzvláště nebezpečných prací nebo prací, jež s sebou nesou zvláštní zodpovědnost (*Kritérium** 2.5*);
- 6) Identifikovat případy, kdy mají *místní komunity** *zákonná práva** související s hospodářskou činností (*Kritérium** 4.2);
- 7) Provádět *hodnocení** sociálních, ekonomických a *environmentálních dopadů* a vytvářet příslušná opatření k jejich zmírnění (*Kritérium** 6.2 a 4.5);
- 8) V případě, kdy *vlastník** využívá *certifikát FSC Ecosystem Services* zavádět opatření související s udržováním a/nebo zlepšováním deklarovaných *ekosystémových služeb** (*Kritérium** 5.1);
- 9) Obstarávat, aplikovat a skladovat *pesticidy** (*Kritérium** 10.7); a
- 10) Zavádět postupy odstraňování úniků *odpadního materiálu** (*Kritérium** 10.12).

Příloha J - Diagram koncepce sítě ochranných území* (Princip 6)

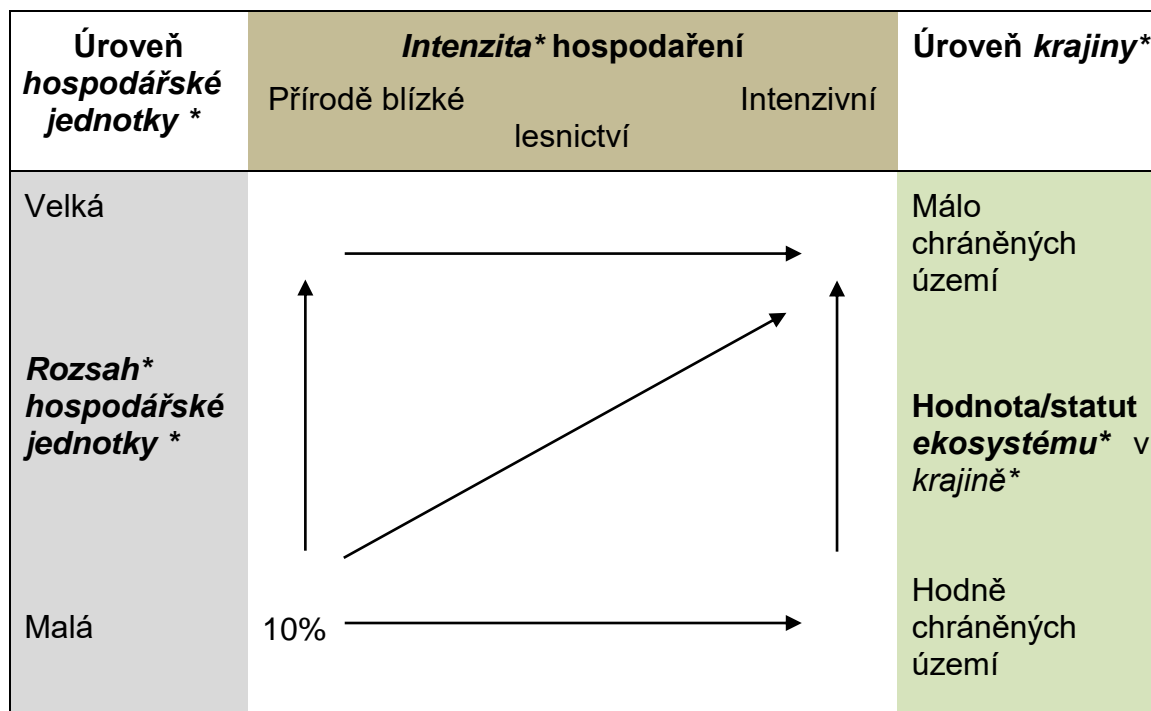

Diagram ukazuje, jak se očekává, že plocha *hospodářské jednotky** zahrnutá do *sítě ochranných území** poroste z minima 10 % s tím, jak roste velikost, *intenzita** hospodaření a/nebo hodnota a statut *ekosystémů** na úrovni *krajiny**. Šipky a jejich směr představují tento nárůst.

Pravý sloupec „*Hodnota/statut ekosystému* v krajíně**“ označuje rozsah, v jakém jsou původní ekosystémy chráněny na úrovni krajiny* a relativní požadavky na další *ochranu** v *hospodářské jednotce**.

Levý sloupec „*Rozsah* hospodářské jednotky**“ ukazuje, že jak se rozloha *hospodářské jednotky** zvětšuje, tak se charakter *hospodářské jednotky** přibližuje úrovni *krajiny**, a proto se očekává, že bude jeho *sít' ochranných území** obsahovat funkční příklady všech přirozeně se vyskytujících *ekosystémů** pro danou *krajinu**.

I. Definice a interpretace pojmů

Adaptivní management: Systematický proces neustálého zlepšování hospodářských pravidel a činností učením se z výsledků stávajících opatření (Zdroj: vychází ze Světového svazu ochrany přírody (IUCN), Slovníkové definice z webových stránek IUCN).

Biologická kontrola: Organismy používané k hubení či regulaci populace jiných organismů (Zdroj: vychází z FSC-STD-01-001 V4-0; Mezinárodní svaz ochrany přírody [IUCN]).

Biologická rozmanitost: Variabilita všech žijících organismů jakéhokoli původu, včetně suchozemských, mořských a jiných vodních ekosystémů* a ekologických komplexů, jichž jsou součástí; také rozmanitost vnitrodruhová i mezidruhová a rozmanitost mezi ekosystémy* (Zdroj: Úmluva o biologické rozmanitosti, 1992, článek 2).

Cíle hospodaření: Konkrétní hospodářské cíle, činnosti, výstupy a přístupy zavedené za účelem naplnění požadavků tohoto standardu.

Břehové pásmo: rozhraní mezi pevninou a vodou a s ním související vegetace.

Břehový porost: Porost* bezprostředně navazující na břeh trvalého vodního toku nebo vodní nádrže (obvykle představuje jednu až dvě řady stromů – podle příkrostit břehů).

Diskriminace: zahrnuje: a) jakékoli rozlišování, vylučování nebo dávání přednosti založené na rase, barvě pleti, pohlaví, náboženství, politických názorech, národnostním nebo sociálním původu, sexuální orientace*, které má za následek znemožnění nebo porušení rovnosti příležitostí nebo zacházení v zaměstnání nebo povolání; b) jakékoli jiné rozlišování, vylučování nebo dávání přednosti, jež má za následek znemožnění nebo porušení rovnosti příležitostí nebo zacházení v zaměstnání nebo povolání, které může být určeno zúčastněným členským státem po projednání s reprezentativními organizacemi zaměstnavatelů a pracovníků, pokud takové organizace existují, a s jinými příslušnými orgány (upraveno podle ILO Úmluvy 111, článek 1). *Do definice uvedené v ILO Úmluvě 111 byla přidána „sexuální orientace“, protože byla identifikována jako další typ diskriminace, který se může vyskytnout.

Dětská (práce): vztahuje se na osoby mladší 18 let (ILO Úmluva 182, článek 2)

Dlouhodobý: Časový rámec vlastníka nebo lesníka, který je zřejmý ze záměrů hospodářského plánu*, frekvence těžby a závazku udržovat trvalý lesní kryt. Délka se bude lišit dle kontextu a ekologických podmínek a bude záviset na době, za jakou dokáže daný ekosystém po těžbě či po disturbanci obnovit svou přirozenou strukturu a skladbu, nebo podle toho, kdy se ekosystém vyvine do zralého/dospělého nebo primárního stavu (Zdroj: FSC-STD-01-002 V1-0 FSC Slovník pojmů (2009).

Dobrá víra: Proces zapojení, při kterém strany vynaloží veškeré úsilí k dosažení dohody, vedou opravdová a konstruktivní jednání, vyhýbají se prodávám ve vyjednávání, respektují uzavřené a připravované dohody a věnují dostatek času na projednání a urovnání sporů (upraveno podle Motion 40:2017).

Dospívající a dospělé porosty: Porosty* starší 80 % doby obmýtí a lesy s bohatou strukturou.

Dotčená zájmová skupina: Jakákoli osoba, skupina osob nebo subjekt, kterého se dotýkají nebo pravděpodobně dotknou výsledky činností hospodářské jednotky. Příkladem mohou být osoby, skupiny osob nebo subjekty v sousedství hospodářské jednotky (ale nejen ony). Příklady dotčených zájmových skupin:

- Místní lidé/komunity
- Pracovníci

- Sousedé
- Vlastníci půdy žijící níže po proudu
- Místní zpracovatelé
- Místní firmy
- Držitelé vlastnických a užívatelských práv, včetně majitelů půdy
- Organizace, o kterých se ví, že jednají jménem dotčených zájmových skupin nebo mají jejich zmocnění, například sociální a ekologické nevládní organizace, odbory, atd.

(Zdroj: FSC-STD-01-001 V5-2).

Důvěrné informace: Soukromá fakta, data a obsah, které by v případě zveřejnění mohly ohrozit vlastníka*, jeho obchodní zájmy nebo jeho vztahy se zájmovými skupinami*, klienty a konkurenty.

Ekonomická životaschopnost: Schopnost rozvíjet se a přežít jako relativně nezávislá sociální nebo ekonomická jednotka. Ekonomická životaschopnost může vyžadovat ziskovost, není však jejím synonymem (Zdroj: vychází z webových stránek Evropské agentury pro životní prostředí).

Ekostabilizační dřeviny (EsD): jsou dřeviny s příznivým působením na lesní stanoviště a biocenózu, odpovídající přírodě blízkým lesům daného prostředí a oblasti. Tyto dřeviny mají nezastupitelný význam pro dlouhodobé zajištění funkcí lesa, jeho vitalitu a odolnost proti narušení škodlivými činiteli. K ekostabilizačním dřevinám zde nejsou počítány dřeviny geograficky nepůvodní jako je např. douglaska či dub červený z důvodu možného negativního dopadu na biotu. Tyto dřeviny je možné do porostů v malém podílu zavádět, pokud to není v rozporu s další legislativou. Za ekostabilizační dřevinu není rovněž považován modřín opadavý. Ekostabilizační dřevina může být současně i *hlavní dřevinou**.

Ekosystém: Funkční soustava živých a neživých složek životního prostředí, jež jsou navzájem spojeny výměnou látek, tokem energie a předáváním informací a které se vzájemně ovlivňují a vyvíjejí v určitém prostoru a čase.

Ekosystémové služby: Užítky, které lidé z ekosystému* mají. Patří sem:

- a. Služby zásobovací, protože les poskytuje lesní produkty, potravu a vodu.
- b. Regulační služby jako jsou regulace povodní, sucha, půdní degradace, kvality ovzduší a nemocnosti.
- c. Podpůrné služby jako například utváření půdy a koloběh živin.
- d. Kulturní služby a kulturní hodnoty, například rekreační, poznávací, duchovní, náboženské a jiné nemateriální užítky.

(Zdroj: vychází z Hassan, R., Scholes, R. a N. Ash. 2005. *Ecosystems and Human Well-being: Synthesis. the Millennium ecosystem assessment Series*. Island Press, Washington DC).

Environmentální hodnoty: Jde o následující výčet základních prvků biofyzikálního a společenského životního prostředí:

- a. Funkce ekosystému (včetně odlučování a ukládání uhlíku)
- b. Biologická rozmanitost
- c. Vodní zdroje
- d. Půda
- e. Atmosféra
- f. Krajinné hodnoty (včetně kulturních a duchovních hodnot).

(Zdroj: FSC-STD-01-001 V5-0).

FSC transakce: nákup nebo prodej výrobků/surovin s FSC prohlášením na obchodní dokumentaci.
(Zdroj: ADV-40-004-14)

Funkce ekosystému: Přirozená vlastnost ekosystému* související se souborem podmínek a procesů, jimiž ekosystém* udržuje svoji integritu (např. primární produktivita, potravní řetězec, biogeochemické

cykly). K funkcím ekosystému patří například procesy jako rozkládání, produkce, koloběh živin, toky živin a energie. Pro potřeby FSC do této definice patří ekologické a evoluční procesy jako například toky genů, narušování režimů, regenerační cykly a fáze ekologického vývoje (sukcese) (Zdroj: vychází z knihy Hassan, R., Scholes R. a N. Ash. 2005. *Ecosystems and Human Well-being: Synthesis. the Millennium Ecosystem Assessment Series*. Island Press, Washington DC; a Noss. R. F. 1990. „Indicators for Monitoring Biodiversity: A Hierarchical Approach.“ In. *Conservation Biology* 4(4):355–364).

Geneticky modifikovaný organismus: Organismus, jehož genetický materiál byl pozměněn způsobem, k němuž nedochází přirozeně pářením a/nebo přirozenou rekombinací (Zdroj: vychází z FSC-POL-30-602 FSC Interpretace GMO (geneticky modifikované organismy)).

Genotyp: Genetická stavba organismu (Zdroj: FSC-STD-01-001 V5-2).

Hlavní dřevina: Dřevina se zastoupením v porostu* vyšším než 30 %.

Hloučkovité smíšení: Prostorové rozmístění dřevin, při němž je souvislá plocha tvořena několika jedinci téhož druhu. Velikost hloučku odpovídá průmětu korun 3 - 5 dospělých stromů daného druhu.

Hnojivo: minerální či organická látka, nejčastěji N, P₂O₅ a K₂O, jež se aplikují do půdy za účelem zvýšení rostlinného růstu.

Holoseč: Holoseč je těžební zásah, při kterém vznikne plocha větší než 0,04 ha bez dřevin stromového patra (výstavky a stromy na dožití se neuvažují). Pro účely tohoto standardu se za holoseč nepovažují kotlíky (zhruba kruhové plochy o průměru menším než průměrná výška mateřského porostu*) a náseky o šířce menší než 1/2 průměrné výšky mateřského porostu* (délka není omezena). Za holoseč se rovněž nepovažují plochy nepřesahující velikost 1 ha s životaschopnou obnovou vykazující parametry odpovídající cílovému obnovovanému porostu*.

Hospodářská jednotka: Území či soubor území s jasně definovanými hranicemi, které se ucházejí o certifikaci FSC. Jednotky nad 50 ha mají stanoveny explicitní dlouhodobé *cíle hospodaření**, které jsou zachyceny v hospodářském plánu*. Hospodářská jednotka* zahrnuje:

- veškeré vybavení a plochy, jež jsou součástí tohoto území nebo leží v jeho sousedství a jež jsou ve vlastnictví či správě vlastníka* nebo jsou spravovány jeho jménem za účelem plnění hospodářského plánu*; a
- veškeré vybavení a plochy mimo území a mimo sousedství tohoto území, jež jsou ve správě vlastníka* nebo jsou spravovány jeho jménem výhradně za účelem plnění hospodářského plánu* (Zdroj: FSC-STD-01-001 V5-0).

Hospodářský plán: Lesní hospodářský plán (LHP) nebo lesní hospodářská osnova (LHO).

Hrozba: Známká nebo varování bezprostředně hrozící nebo pravděpodobné škody či negativních dopadů (Zdroj: Oxford English Dictionary).

Indikátor: Kvantitativní nebo kvalitativní proměnná, kterou lze měřit nebo popsat a která umožňuje posoudit, zda hospodářská jednotka* odpovídá požadavkům kritéria* FSC. Indikátory a jejich prahové hodnoty tedy definují požadavky odpovědného lesního hospodaření na úrovni hospodářské jednotky* a jsou primárním základem hodnocení lesního hospodaření (Zdroj: FSC-STD- 01-002 V1-0).

Infrastruktura: V kontextu lesního hospodaření jde o cesty, mosty, propustky pod silnicemi, místa na skládání dřeva, lomy, vodní nádrže*, budovy a další struktury nutné pro implementaci hospodářského plánu*.

Intenzita: Měřítka síly/míry nebo závažnosti hospodářských činností či jiných událostí ovlivňujících povahu dopadů těchto činností (Zdroj: FSC-STD-01-001 V5-2)

Introdukovaný: Druh, který není v České republice původní. Vlastník* by se měl vyhýbat souvislým výsadbám a introdukované dřeviny by měl používat jen jako jednotlivou příměs. Modřín (*Larix decidua*) zde není považován za introdukovanou dřevinu.

Kolektivní vyjednávání: dobrovolný proces vyjednávání mezi zaměstnavateli nebo organizací zaměstnavatelů a organizací zaměstnanců s cílem upravit podmínky zaměstnávání prostřednictvím kolektivních smluv (ILO Úmluva 98, článek 4).

Krajina: geografická mozaika složená z interagujících ekosystémů vzniklých vlivem geologických, topografických, půdních, klimatických, biotických a lidských interakcí na daném území (Zdroj: vychází ze Světového svazu ochrany přírody (IUCN), Slovníkové definice z webových stránek IUCN).

Kritérium: Prostředek posuzování, zda určitý princip (lesního hospodaření) je či není na/plněn (Zdroj: FSC-STD-01-001 V4-0).

Kritický: Koncept kritičnosti či zásadnosti obsažený v Principu 9 a v pojetí VOH (Vysokých ochrannářských hodnot) souvisí s nenahraditelností a s případy, kdy by ztráta či závažné poškození těchto vysokých ochrannářských hodnot vedly k poškození či utrpení zájmových skupin. Ekosystému služba je chápána jako kritická (VOH 4), pokud narušení této služby s velkou pravděpodobností nastolí hrozbu vážných negativních dopadů na kvalitu života, zdraví či přežití místních komunit, na životní prostředí, na VOH nebo na fungování významných infrastruktur (silnice, přehrady, budovy atd.), nebo k nim přímo povede. Pojem kritičnosti zde poukazuje na důležitost a zároveň ohroženost přírodních zdrojů a environmentálních a socioekonomických hodnot (Zdroj: FSC-STD-01-001 V5-0).

Kulturně vhodný (mechanismus): prostředky/přístup pro oslovení cílových skupin, které jsou v souladu se zvyky, hodnotami, ohleduplností a způsobem jejich života.

Les: území, jemuž dominují stromy (Zdroj: FSC-STD-01-001 V5-0. Odvozeno z FSC Guidelines for Certification Bodies, Scope of Forest Certification, část 2.1 poprvé vydáno v roce 1998 a revidované jako FSC-GUI-20-200 v roce 2005 a opět revidováno v roce 2010 jako FSC-DIR-20-007 FSC Directive on Forest Management evaluations, Advice-20-007-01) a odpovídá definicím v § 2 a § 3 zákon a lesních (Zákon č. 289/1995 Sb) a odpovídá definicím v § 2 a § 3 zákon a lesních (Zákon č. 289/1995 Sb).

Lesní zdroje: Všechny užijky lesa, dřevní i nedřevní lesní produkty.

Mezinárodně přijímaný vědecký protokol: Předdefinovaný, vědecky podložený postup, který je buď publikován mezinárodní vědeckou sítí či unií, nebo se na něj často odkazuje v mezinárodní vědecké literatuře (Zdroj: FSC-STD-01-001 V5-0).

Místní komunity: Komunity/skupiny lidí jakékoli velikosti, které jsou součástí hospodářské jednotky* nebo žijí v jejím sousedství, a také ty, které žijí tak blízko, že mohou významně ovlivňovat ekonomiku či environmentální hodnoty* hospodářské jednotky* a naopak hospodářské činnosti či biofyzikální aspekty hospodářské jednotky* mohou významně ovlivňovat jejich ekonomiku, práva či životní prostředí (Zdroj: FSC-STD-01-001 V5-0).

Mokřady: Přechodové plochy mezi terestriálními a vodními systémy, u kterých je vodní hladina obvykle dosahuje povrchu nebo je blízko u povrchu nebo kdy je povrch pod mělkou vrstvou vody (Zdroj: Cowardin, L.M., Carter, V., Golet, F.C. a E.T. Laroe. 1979. *Classification of Wetlands and Deepwater Habitats of the United States*. DC US Department: Washington). Ramsarská úmluva se vztahuje na mokřady, přílivové mělčiny v ústí řek, přirozená jezera, močály, výmoly, zamokřené louky, bažiny, rašeliniště, sladkovodní mokřiny, mangrovy, jezera, řeky a dokonce některé korálové útesy (Zdroj: vychází ze Slovníkové definice Mezinárodního svazu ochrany přírody [IUCN]).

Monitoring: Monitoringem se rozumí opakované sledování. V praxi se zde jedná o pravidelné, desetiletí trvající sledování výskytu planě rostoucích rostlin a volně žijících živočichů, u kterých se předpokládá vliv

hospodářských opatření na jejich populace. Vlastník* zajistí, aby metodiky průzkumných prací byly slučitelné, tj. vzájemně navazující a schopné získat výsledky na porovnatelné úrovni. Pomocí výsledků monitoringu* se zjistí vazba na hospodářské činnosti.

Národní legislativa: veškeré primární a sekundární právo (zákony, výnosy, předpisy, nařízení), které lze uplatňovat na území národního státu, také sekundární nařízení a terciární správní procedury (pravidla / požadavky), jež odvozuji svoji autoritu přímo a explicitně z těchto primárních a sekundárních práv. (Zdroj: FSC-STD-01-001 V5-2).

Nedřevní lesní produkty: Všechny výrobky kromě dřeva, které jsou získávány z lesní hospodářské jednotky (Zdroj: FSC-STD-01-001 V5-0).

Nejlepší dostupné informace: Data, fakta, dokumenty, odborné názory a výsledky terénních šetření nebo konzultací se zainteresovanými osobami, které jsou důvěryhodné, přesné, úplné a/nebo věcně související a které lze získat prostřednictvím přiměřeného* úsilí a rozumných nákladů, a berou v potaz rozsah* a intenzitu* hospodářských činností a preventivní přístup*.

Nemoc z povolání: Jakékoli onemocnění vzniklé v důsledku vystavení se rizikovým faktorům vyplývajících z pracovní činnosti (Zdroj: Mezinárodní organizace práce (ILO), Úřad knihovních a informačních služeb. ILO thesaurus dostupný na webových stránkách ILO).

Nucená nebo povinná práce: práce nebo služba, která se na kterékoli osobě vymáhá pod pohrůzkou jakéhokoli trestu a ke které se řečená osoba nenabídla dobrovolně. (ILO Úmluvy 29, článek 2.1)

Oblasti vysoké ochranné hodnoty: prostor, který obsahuje a/nebo je potřebný pro existenci a udržení identifikovaných Vysokých ochranných hodnot*.

Obnovení: se používá v různých významech v závislosti na kontextu. „Obnovení“ znamená někdy „napravit škody“ na environmentálních hodnotách, které vznikly důsledkem hospodářských zásahů nebo mají jiné příčiny. Jindy znamená vytvoření přirozenějších podmínek na stanovištích, která byla těžce degradována nebo přeměněna na pozemky s jinou formou využívání. V dokumentu Principy a kritéria pojmy „obnovení“ či „obnovit“ neznamenají vytváření nějakého konkrétního předchozího, prehistorického, preindustriálního nebo jiného dříve existujícího ekosystému (Zdroj: FSC-STD-01-001 V5-2).

Vlastník* nemusí nutně obnovovat ty environmentální hodnoty*, které byly postiženy faktory, jež jsou mimo jeho kontrolu, např. jsou důsledkem přírodní pohromy, změn klimatu nebo úředně povolených zásahů třetích stran, třeba veřejnou infrastrukturou*, důlní těžbou, lovem či osidlováním. Dokument FSC-POL-20-003 The Excision of Areas from the Scope of Certification popisuje procesy, jimiž mohou být v jistých případech taková území vyjmuta z rozsahu certifikace.

Vlastník* rovněž nemusí nutně obnovovat ty environmentální hodnoty*, které zde byly někdy v historickém či prehistorickém období nebo které byly negativně ovlivněny předchozími majiteli či organizacemi. Očekává se však, že vlastník* podnikne rozumná* opatření zmírňující environmentální degradaci, jež v důsledku těchto předchozích zásahů na území hospodářské jednotky* přetrvává, případně ji dostane pod kontrolu a předchází jí.

Odměna/odměňování: zahrnuje běžnou, základní nebo minimální mzdu nebo plat a jakékoli další služební výhody splatné přímo nebo nepřímo, v hotovosti nebo v naturáliích, zaměstnavatelem pracovníkovi* vyplývající z jeho zaměstnání (Úmluva ILO 100, článek 1a).

Odpadní materiály: nepoužitelné a nepotřebné látky či vedlejší produkty, například:

- nebezpečný odpad jako jsou chemikálie a baterie;
- obalové nádoby;
- motorová a další paliva a oleje;
- smetí jako například kovy, plasty a papír; a opuštěné stavby, technika a strojní zařízení.

Ochrana: Tato slova se používají zaměnitelně a označují opatření, která mají dlouhodobě uchovávat určité environmentální a kulturní hodnoty. Mohou být nulové či minimální nebo zahrnují konkrétní škálu přiměřených intervencí a činností, jež mají uchovat nebo napomáhat uchovávání těchto hodnot (Zdroj: FSC-STD-01-001 V5-2).

Ochranná území: Definovaná území, která jsou vytvořena a spravována primárně za účelem ochrany druhů, přírodních stanovišť, ekosystémů*, významných přírodních míst či jiných pro dané místo specifických hodnot; protože mají přirozenou environmentální nebo kulturní hodnotu; nebo za účelem monitoringu*, hodnocení nebo výzkumu; ve kterých však nejsou nutně zakázány jiné hospodářské činnosti. Označení „chráněné území“ se pro tato území nepoužívají, protože tento termín implikuje zákonem daný, tedy oficiální statut, na nějž se v řadě zemí vztahuje odpovídající legislativa. V souvislosti s Principy a kritérii* by součástí správy těchto území měla být aktivní ochrana, nikoli pasivní ochranářství (Zdroj: FSC-STD-01-001 V5-0).

Okraj lesních porostů: Pruh lesa široký jednu až dvě řady stromů podél hranice s nelesní půdou.

Organismus: Jakákoli biologická entita, která se dokáže množit nebo předávat genetický materiál (Zdroj: Nařízení Rady 90/220/EEC)

Ověřování transakcí: Ověření certifikačními orgány a/nebo Accreditation Services International (ASI), že výstupní FSC prohlášení ze strany držitelů certifikátů jsou přesná a odpovídají FSC vstupním prohlášením jejich obchodních partnerů (Zdroj: FSC-STD-40-004 V3-0).

Ověřitelné cílové hodnoty: Konkrétní cíle, například budoucí stav lesa, stanovené jako měřítko plnění jednotlivých *cílů hospodaření**. Tyto cíle mají podobu jasných výstupů, aby jejich dosažení mohlo být ověřitelné a aby bylo možné určit, zda jich bylo dosaženo či nikoli.

Pesticid: Jakákoli látka nebo přípravek připravený nebo použitý k ochraně rostlin nebo dřeva nebo jiných rostlinných produktů před škůdci; při kontrole škůdců; nebo při zneškodnění škůdců. Tato definice zahrnuje insekticidy, rodenticidy, přípravky proti roztočům, měkkýšům, larvám, fungicidy a herbicidy (herbicides) (Zdroj: FSC- Pol-30-001 FSC Pesticides Policy (2005)).

Plantáž: uměle vysázené nebo vyseté kultury vhodných druhů, sort nebo ras dřevin, sloužící pro průmyslovou výrobu speciálních lesních produktů (sortimentů dřeva) na stanovišti, které díky přirozenému produkčnímu potenciálu nebo jeho umělému udržování na vysoké úrovni může v krátké době poskytnout špičkový výnos v odpovídajícím množství a jakosti při poměrně krátkém obmětí. Plantáž postrádá většinu základních charakteristik a klíčových prvků pozměněných lesů.

Platné právní předpisy: Platné zákony a jiné právní předpisy ve vztahu k vlastníkovi* jako právnické osobě nebo firmě působící na území hospodářské jednotky nebo v její prospěch a ty zákony, které ovlivňují implementaci Principů a kritérií FSC. Přehled platné legislativy je uveden v příloze A.

Podrovní a výběrný způsob hospodaření: Obhospodařování lesa bez současného smýcení všech stromů na ploše obnovního prvku, resp. bez vzniku holiny. Výběr hospodářského způsobu je nutné volit s ohledem na cílový a současný stav porostů* a vnější limitující podmínky*. Stabilní a vysoce produkční hospodářské porosty jsou účelovou modifikací přirozených středoevropských lesů. Hospodářské postupy k nim vedoucí jsou zejména pravidelný podrovní, nepravidelný podrovní s jednotlivým nebo skupinovým výběrem, v pokročilé fázi pak výběrný v různých formách.

Podstatné trvání: Spor*, který trvá dvakrát déle než lhůta jak je stanovena FSC pravidly (tedy déle než 6 měsíců od obdržení stížnosti, vychází z FSC-STD-20-001).

Podstatný rozsah: Pro účel Standardu je spor* podstatného rozsahu sporem*, který má jeden či více těchto znaků:

- týká se zákonných* práv původních obyvatel* a místních komunit*;

- negativní dopad hospodářských činností je takového rozsahu, že jej nelze zvrátit či zmírnit;
- jde o fyzické násilí;
- jde o ničení majetku;
- znamená přítomnost silových orgánů (nevztahuje se na lesy v působnosti Ministerstva obrany, které podléhají státní správě Vojenského lesního úřadu);

obsahuje akty zastrašování lesních pracovníků* a zájmových skupin*

Porost: Porostem se rozumí základní jednotka prostorového rozdělení lesa identifikovatelná v terénu a zobrazená v lesnické mapě (Zákon č. 289/1995 Sb. § 2 písmeno s) – Lesní zákon).

Posouzení vlivů na životní prostředí (EIA): Systematický proces používaný k identifikaci potenciálních environmentálních a sociálních dopadů navrhovaných projektů, k hodnocení alternativních přístupů a k navržení a začlenění vhodných preventivních, zmírňujících, řídicích a monitorovacích opatření (Zdroj: vychází z Posouzení vlivů na životní prostředí, pokyny pro terénní projekty FAO. Organizace pro výživu a zemědělství Spojených národů (FAO) Řím,-STD-01-001 V5-2).

Pracovníci: Zaměstnanci* (muži i ženy) v zaměstnaneckém poměru s vlastníkem* nebo firmou provádějící lesní práce na základě smlouvy s vlastníkem* nebo živnostníci přímo najmutí vlastníkem* či smluvním partnerem na provádění prací v lese.

Právně způsobilý: právně zmocněný provádět určité úkony (Zdroj: FSC-STD-01-001 V5-2).

Princip: Základní pravidlo či prvek, který se v případě FSC týká lesního hospodaření (Zdroj: FSC-STD-01-001 V4-0).

Provenienčně vhodné: Dřeviny vhodného (tedy i geneticky) původu, popř. osvědčené pro konkrétní lokality.

Přípravný porost: Porost přípravných dřevin (zejména BŘ, JŘ, OL, OLS, OS, MD), který dosáhl takového stupně ekologického účinku, kdy výrazně změnil charakter bylinného patra a dosáhl alespoň 70% zapojení korun. Využití procesů přirozené sukcese na kalamitních holinách slouží k vytvoření vhodných podmínek pro klimaxové druhy dřevin a podporu jejich geneticky vhodnější části populace.

Přírodě blízký stav: Stav lesa (nebo jiného ekosystému), jehož dřevinná skladba odpovídá převážně stanovištním poměrům, avšak prostorová struktura je jednodušší než v lese (nebo jiném ekosystému) v přirozeném stavu. Takový les (nebo ekosystém) vznikl pod vlivem člověka, případně byl člověkem cíleně vytvářen.

Přírodní hrozba: disturbance, které mohou představovat rizika pro sociální a environmentální hodnoty v hospodářské jednotce, které ale mohou být zároveň přínosné pro utváření funkcí ekosystému; příklady zahrnují sucho, povodeň, oheň, sesuv půdy, bouře, lavina atd.

Přirozená bezlesí: Stanovištně podmíněná bezlesí, např. mokřady*, rašeliniště, skalní výchozy, travino-bylinná společenstva. V případě potřeby si vlastníků* od orgánů státní správy vyžádá výjimku k ponechání bezlesí v přirozeném stavu.

Přirozená druhová skladba: Druhová skladba kvalitativně i kvantitativně odpovídající přírodním podmínkám stanoviště.

Přirozená obnova: Vznik nového porostu* dřevin přírodním procesem (nálet, zmlazení).

Přirozený stav (les nebo jiný ekosystém v přirozeném stavu): Stav lesního společenstva (nebo jiného ekosystému) s věkovou, druhovou a prostorovou strukturou a dynamikou, neovlivněný člověkem (vzniklý a vyvíjející se bez lidského ovlivnění) a odpovídající stanovištním podmínkám.

Referenční plochy: Části hospodářské jednotky vymezené pro zachování nebo obnovu životaschopných příkladů ekosystému, který by se v dané geografické oblasti přirozeně vyskytovaly.

Riziko: Pravděpodobnost nepřijatelného negativního dopadu jako důsledku jakékoli činnosti v rámci hospodářské jednotky spolu s její závažností ve smyslu možných následků (Zdroj: FSC-STD-01-001 V5-2).

Rovnost pohlaví: Rovnost pohlaví či „genderová“ rovnost znamená, že ženy i muži mají stejné podmínky pro uskutečňování svých lidských práv a k přispívání k ekonomickému, společenskému, kulturnímu a politickému vývoji a k čerpání z něj. (Zdroj: upraveno ze semináře FAO, IFAD a ILO s tématem „Mezery, trendy a současny výzkum genderových aspektů zaměstnanosti v zemědělství a na venkově: diferencované cesty za chudoby, Řím, 31. 3. - 2. 4. 2009).

Rozsah: Měřítka časového a prostorového rozsahu, v jakém hospodářské činnosti nebo akce ovlivňují environmentální hodnoty či hospodářskou jednotku. Činnost malého prostorového rozsahu postihuje pouze malou část lesa, činnost malého časového rozsahu je taková činnost, která se objevuje pouze v dlouhých časových intervalech nebo i jednorázově. (Zdroj: FSC-STD-01-001 V5-2)

Rozsah, intenzita a riziko: Viz definice jednotlivých pojmů „rozsah“, „intenzita“ a „riziko“.

Sítě ochranných území: Jsou to ty části hospodářské jednotky*, pro něž je ochrana primárním a za určitých okolností jediným cílem; tyto plochy zahrnují referenční plochy*, ochranná území*, oblasti spojitosti* (zvláště ÚSES) a oblasti s vysokou ochrannou hodnotou*.

Skupinové smíšení: Prostorové rozmístění dřevin, při němž souvislá plocha dřevin jednoho druhu nepřesahuje 0,1 ha.

Spojitosť: Měřítka toho, jak je spojitá či prostorově provázána síť, matrix či koridor. Čím méně přerušení (mezer), tím vyšší spojitost (konektivita). Souvisí s pojmem strukturální konektivity; funkční a behaviorální konektivita říká, jak je určité území propojeno z hlediska určitého procesu, například pohybu zvířete různými typy krajinných prvků. Vodní konektivita se týká dostupnosti a transportu materiálů a organismů ze spodních vod do povrchových vod, mezi různými úseky vodních ekosystémů* všech druhů. (Zdroj: vychází z Forman, R. T. T. 1995. *Land Mosaics: The Ecology of Landscapes and Regions*. Cambridge, Cambridge University Press).

Spor: Pro účel Standardu jde o výraz nespokojenosti jakékoli osoby či organizace prezentovaný jako stížnost vlastníkov*, který se týká hospodářských činností nebo jeho souladu s FSC Principy a Kritérii a očekává se, že se na něj bude reagovat (Zdroj: vychází z FSC-PRO-01-005 V3-0 Processing Appeals).

Spravedlivá kompenzace: *Odměna**, která je úměrná rozsahu a typu služeb poskytnutých druhou stranou nebo újmě, ke které přišla první strana.

Stanoviště: místo nebo typ prostředí, kde se vyskytuje organismu či populace (Zdroj: vychází z Úmluvy o biologické rozmanitosti, článek 2)

Stanovištěně vhodné dřeviny: dřeviny stávajících přirozených lesních společenstev a takové dřeviny, které na místě, kde jsou pěstovány, vykazují uspokojivé přírůsty. Zároveň jsou dostatečně odolné vůči různým škodlivým abiotickým a biotickým faktorům, které na ně působí, a nemají žádný negativní vliv na dané stanoviště (viz Příloha F).

Testování vláken: Soubor technologií pro identifikaci dřeva používaná k určení čeledi, rodu, druhu a původu masivního dřeva a produktů na bázi vláken.

Umělá obnova (výsadba sazenic, výsev semen) se využívá při:

- transformaci monokultur na ekologicky stabilní porosty*;
- zvyšování přirozené druhové rozmanitosti (zejména vnášení stanovištěně vhodných* ekostabilizačních dřevin* – EsD);
- podsadbách a podsíjích;

- zalesňování kalamitních holin;
- zalesňování nelesních půd;
- vylepšování nebo doplňování zmlazení.

Uvedené využití umělé obnovy naplňuje všechny žádoucí cíle obnovy, které nejsou na konkrétní lokalitě dosaženy přirozenou obnovou*.

Včas: Tak rychle, jak to okolnosti dovolují; nikoli záměrně odkládané vlastníkem*; v souladu s platnými zákony, smlouvami, licencemi či fakturami.

Ve spolupráci/spolupráce: Proces, jehož prostřednictvím vlastníků* komunikuje a konzultuje se zainteresovanými a/nebo dotčenými osobami, dává jim možnost podílet se na dění související s činností vlastníka* a je tedy zárukou, že jejich očekávání, potřeby, práva, obavy, touhy a příležitosti související s tvorbou, realizací a aktualizací hospodářského plánu* bere vlastníků* v úvahu (Zdroj: FSC-STD-01-001 V5-0).

Velmi omezená část: plocha, která nesmí přesáhnout 0,5 % území hospodářské jednotky* (upraveno podle: FSC-STD-01-002).

Veřejně dostupné: pro veřejnost dostupné nebo pozorovatelné (Zdroj: Collins English Dictionary, vydání 2003).

Vlastník: Osoba nebo subjekt, který je držitelem certifikátu nebo žádá o certifikaci, a tudíž zodpovídá za to, že postupuje v souladu s požadavky, na nichž je certifikace FSC postavena (Zdroj: FSC-STD-01-001 V5-2).

Vodní nádrž: Vodní plocha trvalého charakteru, pro účely Standardu s přirozenými břehy a s lesními porosty* stanovištně vhodných dřevin*.

Vodní tok: Vodoteč, v níž při běžném průběhu počasí po větší část roku trvale proudí voda.

Vysoká ochranná hodnota (VOH): Patří sem tyto hodnoty:

VOH1 – Druhová rozmanitost. Koncentrace biologické rozmanitosti* včetně endemických druhů a vzácných, ohrožených a zvláště chráněných druhů* s globálním, regionálním nebo národním významem.

VOH2 – Rozsáhlé ekosystémy*. Nedotčené ekosystémy*, rozsáhlé ekosystémy* a ekosystémové mozaiky, jež mají významný globální, regionální nebo národní význam a obsahují životaschopné populace většiny přirozeně se vyskytujících druhů v přirozeném rozmístění a počtu.

VOH3 – Ekosystémy* a stanoviště. Vzácné, ohrožené a zvláště chráněné ekosystémy*, stanoviště či útočiště.

VOH4 – Ekosystémové služby*. Základní ekosystémové služby*, které jsou kriticky ohroženy, včetně ochrany povodí a kontroly erozí ohrožených půd a svahů.

VOH5 – Potřeby komunit. Místa a zdroje, které hrají zásadní roli v uspokojování základních a nejněžnějších potřeb místních komunit* či původních obyvatel* (např. jako zdroj obživy, vody, potravy či ze zdravotních důvodů) a které se identifikují v průběhu jednání s těmito místními komunitami* a původními obyvateli*.

VOH6 – Kulturní hodnoty. Místa, zdroje, stanoviště a typy krajiny, které mají globální či národní kulturní, archeologický či historický význam a/nebo mají kritický kulturní, ekologický, ekonomický či náboženský/posvátný význam pro tradiční kultury místních komunit* či původních obyvatel* a jako takové byly identifikovány v průběhu jednání s těmito místními komunitami* či původními obyvateli*. (Zdroj: FSC-STD-01-001 V5-0).

Významný: Pro potřeby FSC Principu 9 u VOH1, VOH2 a VOH6 existují tři hlavní způsoby uznávání významnosti:

- ustanovení, klasifikace nebo uznání ochranný statut udělený mezinárodní agenturou

- jako například IUCN nebo Birdlife International;
- ustanovení celostátními či regionálními úřady nebo odpovědnou státní ochranářskou organizací na základě koncentrace biologické rozmanitosti*;
  - dobrovolné uznání hospodářem, majitelem nebo organizací na základě dostupných informací nebo známé či tušené přítomnosti významné koncentrace biologické rozmanitosti* ačkoli toto není oficiálně ustanoveno jinými úřady.

Všechny uvedené způsoby opravňují k používání označení VOH1, VOH2 a VOH6. Existující mapy a klasifikace prioritních území ochrany biologické rozmanitosti* hrají základní roli v identifikaci možné přítomnosti VOH1, VOH2 a VOH6 (Zdroj: FSC-STD-01-001 V5-0).

Zainteresovaná zájmová skupina: Jakýkoli člověk, skupina osob, nebo subjekt, kteří projeví zájem o činnosti v hospodářské jednotce, nebo se o nich ví, že se o ně zajímají. Příklady zainteresovaných zájmových skupin:

- organizace věnující se ochraně přírody, například ekologické nevládní organizace
- organizace zabývající se pracovními podmínkami a právy zaměstnanců, například odbory
- lidskoprávní organizace, například sociální zaměřené nevládní organizace
- místní rozvojové projekty
- místní samosprávy
- národní kanceláře FSC (FSC ČR)
- odborníci na konkrétní problematiku, například na vysoké ochranářské hodnoty

(Zdroj: FSC-STD-01-001 V5-2)

Zájmová skupina: viz definice dotčená zájmová skupina a zainteresovaná zájmová skupina

Zákonný: V souladu s primární národními nebo místními právy, sekundárními právními předpisy (druhotné předpisy, výnosy, nařízení atd.). Tento pojem se vztahuje také na rozhodnutí, která vycházejí z platných zásad a která učinila právně způsobilé úřady tehdy, kdy tato rozhodnutí vycházejí přímo a logicky ze zákonů a nařízení. (Zdroj: FSC-STD-01-001 V5-0).

Zaměstnanci: Pracovníci* či pracovnice (muži i ženy) mající sjednanou pracovní smlouvou s vlastníkem*.

Základní Úmluvy ILO: jedná se o pracovní normy, které pokrývají základní principy a práva při práci: svobodu sdružování a účinné uznávání práva na kolektivní vyjednávání*; odstranění všech forem nucené nebo povinné práce*; účinné zrušení dětské práce; a odstranění diskriminace* v zaměstnání a povolání*. Osm základních úmluv:

- Úmluva o svobodě sdružování a ochraně práva odborově se organizovat, 1948 (č. 87)
- Úmluva o provádění zásad práva organizovat se a kolektivně vyjednat, 1949 (č. 98)
- Úmluva o nucené nebo povinné práci, 1930 (č. 29)
- Úmluva týkající se odstranění nucené práce, 1957 (č. 105)
- Úmluva o nejnižším věku pro vstup do zaměstnání, 1973 (č. 138)
- Úmluva o zákazu a okamžitých opatřeních k odstranění nejhorších formách dětské práce, 1999 (č. 182)
- Úmluva o stejném odměňování, 1951 (č. 100)
- Úmluva o diskriminaci (zaměstnání a povolání), 1958 (č. 111)

Zdroj: Zpráva FSC o obecných kritériích a indikátorech založených na základních principech Úmluv ILO, 2017.

Zapojení či zapojování: Proces, jehož prostřednictvím organizace komunikuje a konzultuje se zainteresovanými a/nebo dotčenými osobami, dává jim možnost podílet se na dění související s činností organizace a je tedy zárukou, že jejich obavy, touhy, očekávání, potřeby, práva a příležitosti související s tvorbou, realizací a aktualizací hospodářského plánu* bere organizace v úvahu (Zdroj: FSC-STD-01-001 V5-0).

Závazná ustanovení: ustanovení dle lesního zákona (Zákon č. 289/1995):

- maximální celková výše těžeb,
- minimální podíl melioračních a zpevňujících dřevin při obnově porostu.
Pro státní lesy a lesy ve vlastnictví obcí:
- minimální plošný rozsah výchovných zásahů v porostech do 40 let věku.

Znaky stanoviště: Vlastnosti a struktura lesního* porostu jako např.:

- staré hospodářsky využitelné i nevyužitelné stromy, jejichž stáří značně překračuje průměrný věk hlavního porostu;
- stromy se zvláštní ekologickou hodnotou;
- vertikální a horizontální struktura;
- mrtvé stojící stromy;
- mrtvé ležící stromy;
- lesní světliny, jež jsou důsledkem přírodních disturbancí;
- hnízdiště;
- malé mokřady, vrchoviště, slatiniště;
- jezírka/tůně;
- místa rozmnožování;
- místa pro získávání potravy a útočiště, včetně sezonních cyklů rozmnožování;
- oblasti migrace;
- místa hibernace.

Zvláště chráněné a ohrožené druhy: Zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů ve smyslu zákona o ochraně přírody a krajiny, uvedené v prováděcích vyhláškách tohoto zákona (viz Příloha A). Za ohrožené druhy jsou považovány: na mezinárodní úrovni – ty druhy rostlin a živočichů, uvedené v mezinárodních konvencích; na celostátní úrovni – druhy uvedené v takzvaných červených knihách, případně na regionální úrovni druhy publikované v místních seznamech ohrožených druhů nebo druhy za takové označené a zdůvodněné při konzultacích se zájmovými skupinami, orgány státní správy ochrany přírody či Agenturou ochrany přírody a krajiny.

czechfsc.cz

FSC ČR
Kounicova 42 · Brno · Česká republika

ic.fsc.org

FSC International Center GmbH
Adenauerallee 134 · 53113 Bonn · Germany

